

Sampo Pankki Oyj
Listalleottoesite
Perusosa 16.4.2003

Joukkovelkakirjaohjelma 1 000 000 000 euroa

Joukkovelkakirjaohjelman perusteella liikkeeseen laskettavan lainan esite koostuu esitteen perusosasta ja lainakohtaisista ehdoista.

Sisältö

1	YLEISTÄ	2
1.1	Listalleottoesitteen julkistaminen	2
1.2	Esitteestä ja tilintarkastuksesta vastuulliset henkilöt	3
1.3	Tilintarkastajan lausunto ja tilintarkastuskertomukset	4
2	YLEISET LAINAEHDOT	5
3	LAINAKOHTAISTEN EHTOJEN MALLI	11
4	TIEDOT JOUKKOVELKAKIRJAN LIIKKEESEENLASKUSTA	13
5	TIETOJA LIIKKEESEENLASKIJASTA	14
5.1	Yleisiä tietoja	14
5.2	Hallinto	14
5.3	Pääoma	14
5.4	Toimialat ja toimipaikat	15
5.5	Taloudellinen asema	17
5.6	Liikkeeseenlaskijan konserni	18
5.7	Muut sitoumukset	19
5.8	Sijoitukset	19
5.9	Sampo Pankki -konsernin tulevaisuudennäkymiä koskevat tiedot	20
6	MUUT ARVOPAPERIN ARVOON VAIKUTTAVAT SEIKAT	21
7	LIIKKEESEENLASKIJAN TILINPÄÄTÖSTIEDOT 1.1.-31.12.2002	22

1. Yleistä

1.1 Listalleottoesitteen julkistaminen

Liikkeeseenlaskija:

Sampo Pankki Oyj, Y-tunnus 1730744-7 ("Sampo Pankki" tai "pankki"),
kotipaikka Helsinki, Unioninkatu 22, 00075 SAMPO
Puh. 010 515 15

Listalleottoesitteen muut osat:

Lainakohtaiset ehdot

Ohjelman järjestäjä:

Sampo Pankki Oyj,
Pääomamarkkinat, Eteläesplanadi 8, Helsinki
PL 1015, 00075 SAMPO
Puh. 010 515 15, kotipaikka Helsinki

Ohjelmaa ja sen alla liikkeeseenlaskettuja lainoja koskevat asiakirjat ovat jäljennöksinä nähtävissä toimistoaikana Sampo Pankki Oyj:n Pääomamarkkinat -yksikössä (osoite Eteläesplanadi 8, Helsinki). Liikkeeseenlaskijan tilinpäätös sekä viimeisin osavuosikatsaus ovat saatavilla Sampo Pankin konttoreissa niiden aukioloaikoina sekä osoitteessa www.sampo.fi.

Tämä listalleottoesite on laadittu Suomen lakien, mm. arvopaperimarkkinalain (26.5.1989/495) ja valtiovarainministeriön listalleottoesitteestä antaman asetuksen (19.6.2002/539) mukaisesti. Rahoitustarkastus on hyväksynyt esitteen, mutta ei vastaa tietojen oikeellisuudesta.

Rahoitustarkastus on 6.5.2003 (50/271/2003) myöntänyt Sampo Pankille valtiovarainministeriön listalleottoesitteestä antaman asetuksen 6 §:n 1 momentin 4) -kohdan perusteella poikkeusluvan, jonka mukaisesti Sampo Pankki voi tämän joukkovelkakirjaohjelman alla laskea liikkeeseen joukkovelkakirjoja ensimmäisen liikkeeseenlaskun yhteydessä hyväksytyllä listalleottoesitteellä. Lupa on voimassa 12 kuukautta ohjelman päivityksestä, kuitenkin vain enintään kaksi viikkoa Sampo Pankki Oyj:n vuoden 2003 tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Sampo Pankki täydentää esitteen perusosaa, mikäli esitetyissä tiedoissa tapahtuu muutoksia, jotka voivat olennaisesti vaikuttaa liikkeeseenlaskettavien joukkovelkakirjojen arvoon. Esitettä päivitetään Sampo Pankin osavuosikatsauksilla ja arvopaperimarkkinalain 2 luvun 7 §:ssä tarkoitetuilla sellaisilla Sampo Pankin päätöksillä ja Sampo Pankin toimintaa koskevilla seikoilla, jotka ovat omiaan vaikuttamaan liikkeeseenlaskettujen joukkovelkakirjojen arvoon.

1.2 Esitteestä ja tilintarkastuksesta vastuulliset henkilöt

Listalleottoesitteessä annetuista tiedoista on vastuussa Sampo Pankki Oyj:n johtokunta:

Mika Ihamuotila, johtokunnan puheenjohtaja
Maarit Näkyvä, johtokunnan varapuheenjohtaja
Ilkka Hallavo, johtokunnan jäsen
Jarmo Lankinen, johtokunnan jäsen
Patrick Lapveteläinen, johtokunnan jäsen
Risto Tornivaara, johtokunnan jäsen

Vakuutamme, että listalleottoesitteessä annetut tiedot vastaavat parhaan ymmärryksemme mukaan tosiseikkoja ja että tiedoista ei ole jätetty pois mitään asiaan todennäköisesti vaikuttavaa.

Helsingissä 16. huhtikuuta 2003

Johtokunta

Pankin tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2000 tarkastaneiden tilintarkastajien tiedot:

Tilintarkastajien Oy - Ernst & Young KHT-yhteisö, vastuunalaisena tilintarkastajana Kunto Pekkala, KHT, Mikael Holmström, KHT, Pekka Räisänen, KHT, TTM.

Pankin tilinpäätöksen tilikaudelta 1.11.-31.12.2001 tarkastaneiden tilintarkastajien tiedot:

Tilintarkastajien Oy - Ernst & Young KHT-yhteisö, vastuunalaisena tilintarkastajana Tomi Englund, KHT, Kunto Pekkala, KHT, Pekka Räisänen, KHT, TTM.

Pankin tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2002 tarkastaneiden tilintarkastajien tiedot:

Ernst & Young Oy, KHT-yhteisö, vastuunalaisena tilintarkastajana Tomi Englund, KHT, Kunto Pekkala, KHT, Pekka Räisänen, KHT, TTM.

Kaikkien tilintarkastajien osoite on Ernst & Young Oy, Kaivokatu 8, 00100 Helsinki. Ernst & Young Oy:n kotipaikka on Helsinki.

1.3 Tilintarkastuskertomukset

Sampo Pankki Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Sampo Pankki Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.11.-31.12.2001. Johtokunnan ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty johtokunnan jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain ja luottolaitostoiminnasta annetun lain säännösten perusteella.

Lausunnessamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää johtokunnan jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Johtokunnan esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 28. helmikuuta 2002

(allekirjoitukset)

Sampo Pankki Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Sampo Pankki Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.2002. Johtokunnan ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty johtokunnan jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain ja luottolaitostoiminnasta annetun lain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää johtokunnan jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Johtokunnan esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 3. maaliskuuta 2003

(allekirjoitukset)

2. Yleiset lainaehdot

1. Velkakirjat ja niiden muoto

Ohjelman puiteissa Sampo Pankki Oyj ("liikkeeseenlaskija") voi laskea liikkeeseen voimassaolevan lainasäädännön mukaisia yleisölle tarjottavia joukkovelkakirjalainoja ("laina").

Yksittäisen lainan ehdot muodostuvat näistä yleisistä lainaehdoista ja lainakohtaisista ehdoista. Yleiset lainaehdot ovat voimassa, ellei lainakohtaisissa ehdoissa toisin määrätä.

Laina voidaan laskea liikkeeseen:

- a) joukkovelkakirjalainana, jolla on sama etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla tai
- b) velkakirjalain 34 §:n 2 momentin tarkoittamina debentuureina, joilla on liikkeeseenlaskijan muita sitoumuksia huonompi etuoikeus. Debentuurien etuoikeusasema määritellään lainakohtaisissa ehdoissa.

Velkakirjat voidaan laskea muodoltaan liikkeeseen:

- a) maksulipullisina haltijavelkakirjoina, jotka päivätään ja numeroidaan juoksevasti litteroitain ("paperimuotoinen velkakirja") tai
- b) Suomen Arvopaperikeskus Oy:n ("APK") arvo-osuusjärjestelmään liitettynä arvo-osuuksina ("arvo-osuusmuotoinen velkakirja") arvo-osuusjärjestelmästä ja arvo-osuustileistä annettujen kulloinkin voimassaolevien lakien ja APK:n sääntöjen ja päätösten mukaisesti.

Velkakirjojen muoto määritellään lainakohtaisissa ehdoissa.

Velkakirjat lasketaan liikkeeseen lainakohtaisissa ehdoissa määriteltynä liikkeeseenlaskupäivänä.

Liikkeeseenlaskija voi päättää paperimuotoisina velkakirjoina liikkeeseenlasketun lainan liittämistä arvo-osuusjärjestelmään, mikäli liittäminen myöhemmin on mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Tällaiseen päätökseen ei tarvita yleisten lainaehdojen 12. kohdan mukaista velkojienkokouksen suostumusta. Paperimuotoisen velkakirjan haltijan tulee hakea velkakirjan kirjaamista arvo-osuusrekisteriin arvo-osuustilille uhalla, että paperimuotoisesta lainasta ei makseta lainaehdojen mukaisia suorituksia velkakirjaan liitettyjä maksulippuja vastaan enää sen jälkeen kun APK on antanut liikkeeseenlaskijalle luvan liittämistä arvo-osuusjärjestelmään.

2. Nimellisarvo

Velkakirjojen nimellisarvot ja lukumäärä sekä arvo-osuusmuotoisten lainojen yksikkökoko määritellään lainakohtaisissa ehdoissa. Lainaosuuksien takaisinmaksumäärä, jos se poikkeaa nimellisarvosta määritellään lainakohtaisissa ehdoissa.

3. Ohjelman enimmäismäärä sekä lainan pääoma

Kulloinkin liikkeessä olevien lainojen kuolettamattomien pääomien yhteenlaskettu määrä voi olla enintään miljardi (1.000.000.000) euroa tai vasta-arvo muuna valuuttana. Liikkeeseenlaskija voi päättää enimmäismäärän korottamisesta tai alentamisesta.

Yksittäisen lainan pääoma ja valuutta määritellään lainakohtaisissa ehdoissa. Liikkeeseenlaskija voi merkin-täaikana päättää kunkin lainan pääoman korottamisesta tai alentamisesta.

Lainat numeroidaan vuosittain juoksevasti.

4. Laina-aika

Laina-aika on vähintään yksi kuukausi. Lainan takaisinmaksupäivä tai takaisinmaksupäivät määritellään lainakohtaisissa ehdoissa.

5. Lainan merkintä

5.1 Merkintäpaikka ja -aika

Laina tarjotaan merkittäväksi lainakohtaisissa ehdoissa määriteltynä merkintäaikana, Sammon puhelinpalvelussa (puhelinnumerossa 0200 2580, edellyttää kirjallista puhelinpankkisopimusta) ja liikkeeseenlaskijan pankkipalveluja tarjoavissa konttoreissa tai muussa lainakohtaisissa ehdoissa määritellyssä paikassa.

Merkintähinta on merkinnän nimellismäärä kerrottuna merkintäajankohdan emissiokursilla. Liikkeeseenlaskupäivän jälkeen merkittäessä on lisäksi maksettava merkitylle lainamäärälle lainan ehtojen mukaan kertynyt korko liikkeeseenlaskupäivän ja merkinnän maksupäivän väliseltä ajalta.

Merkittäessä lainaa ensimmäisen koronmaksupäivän jälkeen muuna kuin koronmaksupäivänä merkitsijän on maksettava kertynyt korko kulumassa olevan korkojakson alkamispäivän ja merkinnän maksupäivän väliseltä ajalta. Merkinnän yhteydessä mahdollisesti perittävät palkkiot määritellään lainakohtaisissa ehdoissa.

5.2 Toimenpiteet yli- ja alimerkintätilanteissa

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus päättää erikseen toimenpiteistä mahdollisessa yli- ja alimerkintätilanteessa. Liikkeeseenlaskijalla on oikeus korottaa lainan määrää merkintäaikana tai keskeyttää lainan merkintä. Keskeytys ei saa kuitenkaan tapahtua lainan ensimmäisenä merkintäpäivänä.

5.3 Emissiokurssi

Lainan emissiokurssi on kiinteä tai vaihtuva. Emissiokurssi määritellään lainakohtaisissa ehdoissa. Liikkeeseenlaskija pidättää oikeuden määrittää emissiokurssin merkintäkohtaisesti.

5.4 Merkintöjen maksu

Merkityt velkakirjat on maksettava merkinnän yhteydessä ilmoitettavaan maksupäivään mennessä tai muulla lainakohtaisissa ehdoissa määrättyllä tavalla.

6. Velkakirjojen luovutus

Velkakirjat luovutetaan myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana merkintäpaikassa merkintätodistusta vastaan merkitsijälle tai sille, jolle hänen oikeutensa on siirtynyt (paperimuotoinen velkakirja) tai kirjataan merkitsijän ilmoittamalle arvo-osuustilille merkinnän tekemisen yhteydessä ilmoitettavalla tavalla (arvo-osuusmuotoinen velkakirja).

7. Korko

Lainan kulloinkin kuolettamattomalle pääomalle maksetaan joko kiinteää, vaihtuvaan viitekorkoon sidottua tai muulla tavoin määräytyvää korkoa tai hyvitystä. Korolla tai hyvityksellä voi olla vähimmäis- ja/tai enimmäismäärä. Korko tai muu hyvitys maksetaan lainakohtaisissa ehdoissa määriteltynä päivinä.

Laina voidaan myös laskea liikkeeseen nollakorkoisena lainana, jolloin velkakirjan tuotto määräytyy velkakirjan lunastushinnan ja merkintähinnan erotuksena. Velkakirjan lunastushinta on se määrä, jonka liikkeeseenlaskija lainan eräpäivänä maksaa velkakirjan pääomana velkakirjan haltijalle.

7.1 Kiinteä korko

Lainalle, johon lainakohtaisten ehtojen mukaan sovelletaan tätä ehtoa, maksetaan lainakohtaisissa ehdoissa määriteltäviä vuotuista korkoa.

7.2 Vaihtuva viitekorko

Lainalle, johon lainakohtaisten ehtojen mukaan sovelletaan tätä ehtoa, maksetaan vuotuista korkoa, joka koostuu lainakohtaisissa ehdoissa määritellystä vaihtuvasta viitekorosta ja marginaalista.

Vaihtuva viitekorko voi olla EURIBOR tai muu lainakohtaisissa ehdoissa määritelty viitekorko.

EURIBOR-korko on Euroopan Pankkiyhdistysten Liiton noteeraama lainan korkojakson pituutta vastaavan talletuksen korko, joka ilmoitetaan Teleraten sivulla 248 kello 11.00 Brysselin aikaa kaksi Helsingin pankki-päivää ennen korkojakson alkamispäivää. Jos korkojakso ei vastaa mitään Teleraten sivulla 248 annettua ajanjaksoa, lasketaan korko interpoloimalla ajan suhteen kahdesta tätä korkojaksoa lähinnä olevasta edellä mainitulla sivulla annetusta viitekorosta, joiden väliin korkojakso asetuu.

Mikäli EURIBOR-noteerausta tai sitä korvaavaa noteerausta ei ole saatavilla, käytetään liikkeeseenlaskijan ilmoittamaa, lähinnä vastaavaa korkojakson pituisen ajan viitekorkoprosenttia, joka perustuu Suomessa valitsevaan korkotasoon.

7.3 Muu peruste hyvityksen määräytymiselle

Lainan pääomalle maksetaan kiinteän tai vaihtuvan koron lisäksi tai sen asemesta lainakohtaisissa ehdoissa määritellyä hyvitystä, joka voi perustua esimerkiksi yhden tai useamman pörssin osakeindeksin kehitykseen.

7.4 Koron vähimmäis- ja/tai enimmäismäärä

7.2 ja 7.3 kohdissa mainitulle korolle tai hyvitykselle voidaan lainakohtaisissa ehdoissa määrätä vähimmäis- tai enimmäismäärä tai molemmat.

8. Korkojakso

Korkojaksolla tarkoitetaan jokaista ajanjaksoa, jolle korko lasketaan. Ensimmäinen korkojakso alkaa liikkeeseenlaskupäivänä ja päättyy sitä seuraavana lainakohtaisissa ehdoissa määrättyä koronmaksupäivänä. Kukin seuraava korkojakso alkaa edellisenä koronmaksupäivänä ja päättyy sitä seuraavana koronmaksupäivänä, jollei lainakohtaisissa ehdoissa toisin ole sovittu.

9. Koronlaskuperuste

Lainakohtaisissa ehdoissa määritellään lainaan sovellettava koronlaskuperuste, joka voi olla:

- (a) "Todelliset/Todelliset", jolloin korkojakson todelliset päivät jaetaan vuoden todellisilla päivillä,
- (b) "Todelliset/365", jolloin korkojakson todelliset päivät jaetaan 365:lla,
- (c) "Todelliset/360", jolloin korkojakson todelliset päivät jaetaan 360:lla,
- (d) "30E/360" eli "Eurobond-sääntö", jolloin korkovuosi koostuu 12:sta 30:n päivän kuukaudesta (kuitenkin niin, että viimeisen korkojakson viimeisen päivän ollessa helmikuun viimeinen päivä, ei helmikuuta muuteta 30 -päiväiseksi), jotka jaetaan 360:lla,
- (e) "30/360", jolloin korkovuodessa on 360 päivää ja korkokuukaudessa on 30 päivää.

10. Pankkipäiväolettamat

10.1 Kiinteä korko

Kiinteäkorkoisen lainan koronmaksupäivän ollessa muu kuin pankkipäivä, koron maksaminen siirtyy lähinnä seuraavaan pankkipäivään. Koron maksamisen siirtyminen ei oikeuta maksulipun tai arvo-osuuden haltijaa lisäsuoritukseen.

10.2 Vaihtuva viitekorko

Lainakohtaisissa ehdoissa määritellään lainaan sovellettava pankkipäiväolettaja, jonka mukaan koronmaksupäivä siirtyy, mikäli se ei ole pankkipäivä, seuraavista valitsemalla:

- (a) "Seuraava", jolloin koronmaksupäivä siirtyy lähinnä seuraavaksi pankkipäiväksi,

(b) "Sovellettu seuraava", jolloin koronmaksupäivä siirtyy lähinnä seuraavaksi pankkipäiväksi, paitsi jos seuraava pankkipäivä on seuraavan kalenterikuukauden puolella, jolloin koronmaksupäivä siirtyy edeltäväksi pankkipäiväksi,

(c) "Edeltävä", jolloin koronmaksupäivä siirtyy lähinnä edeltäväksi pankkipäiväksi.

10.3 Pankkipäivä

"Pankkipäivä" tarkoittaa päivää, jolloin pankit ovat Helsingissä yleisesti avoinna, ellei lainakohtaisissa ehdoissa ole toisin määrätty.

11. Koron ja pääoman takaisinmaksu

11.1 Takaisinmaksu eräpäivänä

Korko ja pääoma maksetaan lainakohtaisissa ehdoissa määritellyinä päivinä paperimuotoisen velkakirjan haltijalle eräänntyneitä maksulippuja vastaan liikkeeseenlaskijan pankkipalveluja tarjoavissa konttoreissa tai muussa lainakohtaisissa ehdoissa määritellyssä paikassa. Arvo-osuusmuotoisen lainan korko ja pääoma maksetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja -tileistä annettujen lakien ja APK:n sääntöjen ja päätösten mukaisesti sille, jolla arvo-osuustilitietojen mukaan on maksupäivänä oikeus vastaanottaa suoritus.

Takaisinmaksupäivään sovelletaan yleisten lainaehojen 10. kohdan mukaista pankkipäiväolettamaa.

11.2 Liikkeeseenlaskijan oikeus ennaikaiseen takaisinmaksuun

Liikkeeseenlaskijalla voi olla oikeus lainakohtaisissa ehdoissa määritellyillä ehdoilla maksaa laina kaikkien, mutta ei vain joidenkin velkakirjojen osalta ennaikaisesti takaisin maksupäivään tai, jos kyseessä on vaihtuvakorkoinen laina, seuraavaan koronmaksupäivään saakka kertyvine korkoineen.

Ilmoitus annetaan velkakirjojen haltijoille lainakohtaisissa ehdoissa määritellyllä tavalla.

Laina maksetaan paperimuotoisen velkakirjan haltijalle eräänntyneitä maksulippuja vastaan ja arvo-osuusmuotoisen velkakirjan haltijalle arvo-osuusjärjestelmästä ja -tileistä annettujen lakien ja APK:n sääntöjen ja päätösten mukaisesti sille, jolla arvo-osuustilitietojen mukaan on maksupäivänä oikeus vastaanottaa suoritus. Lainan pääomalle ei kerry korkoa liikkeeseenlaskijan ilmoittaman maksupäivän jälkeiseltä ajalta.

11.3 Velkakirjan haltijan oikeus vaatia ennaikaista takaisinmaksua

Velkakirjan haltijalla voi olla oikeus lainakohtaisissa ehdoissa määritellyillä ehdoilla vaatia velkakirjojensa ennaikaista takaisinmaksua korkoineen. Vaatimus on esitettävä liikkeeseenlaskijalle kirjallisesti lainakohtaisissa ehdoissa määritellyllä tavalla.

Takaisinmaksettavalle pääomalle ei kerry korkoa velkakirjan haltijan vaatiman maksupäivän jälkeiseltä ajalta.

Vaihtuvaan viitekorkoon sidottu laina voidaan vaatia takaisinmaksettavaksi ainoastaan koronmaksupäivänä.

12. Velkojenkokous

Liikkeeseenlaskijan johtokunnalla on oikeus kutsua koolle lainan velkojen kokous ("velkojenkokous") päättämään lainan ehtojen muuttamisesta tai muista jäljempänä mainituista seikoista.

Kokouskutsu velkojenkokoukseen on julkaistava vähintään 10 päivää ennen kokouspäivää yleisten lainaehojen 15. kohdan mukaisesti. Kokouskutsussa on mainittava kokouksen aika, paikka ja asialista sekä miten lainan velkojan on meneteltävä voidakseen osallistua kokoukseen.

Velkojenkokous on pidettävä Helsingissä ja sen puheenjohtajan nimeää liikkeeseenlaskijan johtokunta.

Velkojienkokous on päätösvaltainen, jos läsnäolijat edustavat vähintään 75 %:a lainan liikkeessä olevasta pääomamäärästä.

Mikäli velkojienkokous ei ole päätösvaltainen 30 minuutin kuluessa kokouskutsun mukaisesta alkamisajan-kohdasta, kokouksen asialistan käsittely voidaan liikkeeseenlaskijan johtokunnan pyynnöstä lykätä uuteen velkojienkokoukseen, joka on pidettävä aikaisintaan 14 päivän ja viimeistään 28 päivän kuluttua. Uusi velkojienkokous on päätösvaltainen, jos läsnäolijat edustavat vähintään 25 %:a lainan liikkeessä olevasta pääomamäärästä.

Kokouskutsu lykkäyksen takia pidettävään uuteen velkojienkokoukseen on julkaistava samalla tavalla kuin kutsu alkuperäiseen kokoukseen. Kutsussa on lisäksi mainittava kokouksen päätösvaltaisuuden edellytykset.

Lainan velkojien äänioikeus määräytyy velkakirjojen pääomamäärän perusteella. Liikkeeseenlaskijalla ei ole äänioikeutta velkojienkokouksessa. Velkojienkokouksen päätös edellyttää vähintään kahta kolmasosaa (2/3) annetuista äänistä.

Liikkeeseenlaskijalla ja sen valtuuttamilla henkilöillä on oikeus olla läsnä velkojienkokouksessa ja käyttää siellä puheenvuoroja.

Velkojienkokouksella on oikeus päättää lainan velkojia sitovasti:

- (a) lainan ehtojen muuttamisesta sekä
- (b) suostumuksen antamisesta väliaikaiseen poikkeamiseen lainan ehdoista.

Lainan kaikkien velkojien suostumusta edellyttävät kuitenkin:

- (a) lainan pääoman ja/tai koron alentaminen;
- (b) laina-ajan pidentäminen;
- (c) velkojienkokouksen päätösvaltaisuuden edellytysten muuttaminen; tai
- (d) velkojienkokouksen päätöksen enemmistövaatimuksen muuttaminen.

Suostumukset voidaan antaa velkojienkokouksessa tai muulla todistettavalla tavalla.

Velkojienkokous voi päätöksellään oikeuttaa nimetyn henkilön toteuttamaan velkojienkokouksen päätöksen voimaansaattamiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Velkojienkokouksen päätökset sitovat lainan kaikkia velkojia riippumatta siitä, ovatko he olleet läsnä velkojienkokouksessa ja riippumatta siitä, onko velkojienkokouksen päätöksestä tehty merkintä heidän paperimuotoisiin velkakirjoihinsa tai arvo-osuusrekisterin liikkeeseenlaskutilille. Paperimuotoisten velkakirjojen haltijat ovat kuitenkin velvollisia viipymättä toimittamaan velkakirjat liikkeeseenlaskijalle tai sen määräämäl-le, joka tekee velkakirjoihin asianomaiseen kohtaan merkinnän velkojienkokouksen päätöksestä. Lisäksi velkakirjojen haltijat ovat velvollisia ilmoittamaan velkakirjojen/arvo-osuuksien myöhemmille siirronsaajille velkojienkokouksen päätöksestä.

13. Ylivoimainen este

Liikkeeseenlaskija ei vastaa vahingosta, joka aiheutuu

- (a) viranomaisen toimenpiteestä, sodasta tai sodan uhasta, kapinasta tai kansalaislevottomuudesta,
- (b) liikkeeseenlaskijasta riippumattomasta sen toimintaan olennaisesti vaikuttavasta häiriöstä posti- tai puhelinliikenteessä, sähköviestinnässä tai sähkövirran saannissa,
- (c) liikkeeseenlaskijan toiminnon tai toimenpiteen keskeytymisestä tai viivästyisestä tulipalon tai siihen verrattavan muun onnettomuuden vuoksi,
- (d) liikkeeseenlaskijan toimintaan olennaisesti vaikuttavasta työtaistelutoimenpiteestä silloinkaan, kun se

koskee vain osaa liikkeeseenlaskijan toimihenkilöistä, tai
(e) muusta näihin verrattavasta ylivoimaisesta esteestä tai vastaavanlaisesta syystä johtuvasta liikkeeseenlaskijan liiketoiminnan kohtuuttomasta vaikeutumisesta.

14. Vanhentuminen

Jollei erääntynyttä maksulippua ole esitetty lunastettavaksi viidessä (5) vuodessa sen erääntymisestä, oikeus maksun saantiin siitä on menetetty.

15. Ilmoitukset

Kaikki lainaa koskevat ilmoitukset saatetaan velkakirjojen haltijoiden tietoon julkaisemalla ilmoitus Helsingin Sanomissa tai lainakohtaisissa ehdoissa määritellyllä muulla tavalla. Ilmoituksen katsotaan tulleen velkakirjojen haltijoiden tietoon silloin, kun se on julkaistu edellä mainitun mukaisesti.

16. Muut ehdot

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus tehdä ohjelman ja/tai lainan ehtoihin tarkoituksenmukaisia muutoksia, jotka eivät heikennä velkakirjojen haltijoiden asemaa ilman yleisten lainaehtojen 12. kohdan mukaista velkojainkokouksen suostumusta. Liikkeeseenlaskijan on ilmoitettava muutoksista velkakirjojen haltijoille yleisten lainaehtojen 15. kohdan mukaisesti.

Tällaisia muutoksia voivat olla esimerkiksi:

- (a) paperimuotoisena velkakirjana liikkeeseenlasketun lainan liittäminen arvo-osuusjärjestelmään, mikäli liittäminen myöhemmin on mahdollista ja tarkoituksenmukaista, tai
- (b) arvo-osuusjärjestelmän kehittämisestä johtuvat muutokset.

17. Sovellettava laki ja oikeuspaikka

Ohjelmaan ja lainaan sovelletaan Suomen lakia. Ohjelmasta ja lainasta aiheutuvat riidat ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa. Jos kantaja kuitenkin on kuluttaja, hän voi nostaa kanteen sen paikkakunnan alioikeudessa, jonka tuomiopiirissä hänellä on asuinpaikkansa.

3. Lainakohtaisten ehtojen malli

Nämä lainakohtaiset ehdot muodostavat yhdessä 16.4.2003 päivätyn listalleottoesitteen perusosaan sisältyvien Sampo Pankin joukkovelkakirjaohjelman yleisten lainaehtojen kanssa tämän lainan ehdot. Yleisiä lainaehtoja sovelletaan, mikäli näissä lainakohtaisissa ehdoissa ei ole toisin määrätty.

Lainan nimi:	[]
Lainan pääoma ja valuutta:	Enintään [] [euroa/muu valuutta]
Velkakirjojen muoto:	Paperimuotoinen/Arvo-osuusmuotoinen
Velkakirjojen nimellisarvo/t ja litterointi, yksikkökoko:	[]
Lainan etuoikeusasema:	[sama kuin liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla/debentuuri, jolla on liikkeeseenlaskijan muita sitoumuksia huonompi etuoikeus]
Selvitys siitä, onko velkakirjat asetettu nimetylle henkilölle vai haltijalle:	[]
Liikkeeseenlaskupäivä:	[]
Emissiokurssi:	[]
Takaisinmaksupäivä/t:	[]
Takaisinmaksumäärä:	[Mikäli takaisinmaksumäärä ei ole lainan pääoman nimellisarvo, ilmoitetaan takaisinmaksuerien suuruus]
Merkintäaika:	[]
Merkintäpaikat:	[Määrittele, mikäli poikkeaa yleisten lainaehtojen 5.1 kohdasta (Lainan merkintäpaikka ja -aika)]
Korko:	Määrittele, onko ns. nollakorkoinen laina tai mitä yleistä lainaehtoa 7.1 (Kiinteä korko), 7.2 (Vaihtuva viitekorko), tai 7.3 (Muu peruste hyvityksen määräytymiselle) sovelletaan, sekä vaadittavat seuraavat yksityiskohdat: Ehto 7.1 (Kiinteä korko): Korkoprosentti [Ensimmäisen korkojakson alkamispäivä, mikäli ei liikkeeseenlaskupäivä] Koronmaksupäivä/t Ehto 7.2 (Vaihtuva viitekorko): [Vaihtuva viitekorko; määrittele jos muu kuin EURIBOR] [Ensimmäisen korkojakson alkamispäivä, mikäli ei liikkeeseenlaskupäivä] Marginaali Korkojakson pituus Koronmaksupäivä/t

	Ehto 7.3 (Muu peruste hyvityksen määräytymiselle) [Määrittele laskentaperuste ja muut tarvittavat ehdot]
Koronlaskuperuste:	[Todelliset/todelliset, Todelliset/365, Todelliset/360, Eurobond-sääntö tai 30/360]
Koron vähimmäis-/enimmäismäärä:	[Määrittele vähimmäis-/enimmäismäärä]
Pankkipäiväoletta:	[Mainitaan, jos kysymyksessä on vaihtuva viitekorko tai jos kiinteään koron osalta käytetään muuta kuin yleisissä ehdoissa mainittua.]
Liikkeeseenlaskijan oikeus ennenaikaiseen takaisinmaksuun:	Kyllä/Ei [Jos Kyllä, niin määrittele maksettava määrä ja maksupäivä sekä yleisten lainaehtojen kohdan 11.2 mukaiset ja muut tarpeelliset ehdot. Mikäli ennenaikaisesti takaisinmaksettava määrä ei ole lainan pääoman nimellisarvo, ilmoita maksettava määrä tai laskentakaava.]
Velkakirjan haltijan oikeus vaatia ennenaikaista takaisinmaksua:	Kyllä/Ei [Jos Kyllä, niin määrittele ilmoituksen antamiselle varattu vähimmäisaika sekä yleisten lainaehtojen kohdan 11.3 mukaiset ja muut tarpeelliset ehdot. Mikäli ennenaikaisesti takaisinmakset- tava määrä ei ole lainan pääoman nimellisarvo, ilmoita maksetta- va määrä tai laskentakaava.]
Arvo-osuuksien luovutus:	Arvo-osuudet kirjataan merkitsijöiden ilmoittamille arvo-osuus- tileille arvo-osuusjärjestelmästä ja -tileistä annettujen lakien ja APK:n sääntöjen ja päätösten mukaisesti viimeistään [.]
Muut ehdot:	[]
Vakuus:	Kyllä/Ei [Jos Kyllä, niin määrittele vakuus]
Pörssilistaus:	Kyllä/Ei [Jos Kyllä, niin määrittele pörssi ja lista]
Arvio pörssilistauksen alkamisesta:	[]
Lainan tuotto ja duraatio:	Lainan efektiivinen korkotuotto prosentti sijoittajalle liikkeeseen- laskupäivänä emissiohistorian ollessa 100 % on [] % ja duraatio on [] vuotta. [Laskentakaava sivulla 21.]
Lainan ISIN-koodi:	[]
Lähdevero:	[]

4 Tiedot joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskusta

Nämä tiedot joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskusta esitetään kunkin lainan liikkeeseenlaskun yhteydessä.

Päätökset ja valtuudet, joiden nojalla velkakirjat lasketaan liikkeelle:	Liikkeeseenlaskijan johtokunnan [] antaman valtuutuksen nojalla.
Liikkeeseenlaskun luonne:	Ns. yksittäinen laina
Merkintäoikeudet:	Merkintäoikeutta ei ole rajattu.
Merkintä- tai kauppahinnan maksutapa sekä merkintäpaikat:	Ks. Yleiset lainaehdot kohta 5 ja erityiset lainaehdot
Merkintäaika:	[]
Velkakirjojen toimitustapa ja -aikataulu:	Ks. Yleiset lainaehdot 6.
Emissiokurssi:	[]
Tuotto:	[]
Merkintäsitoumukset:	Ei ole.
Arvio lainan liikkeeseenlaskijalle kertyvästä pääomasta sekä suunniteltu käyttötapa:	Arviolta []% merkitystä määrästä. Laina on osa liikkeeseenlaskijan varainhankintaa.

Merkittävät tiedot liikkeeseenlaskijan liiketoiminnan kehityksestä viimeisen tilikauden päättymisen tai osavuosikatsauksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta:

Helsingissä, []. päivänä []kuuta [].

SAMPO PANKKI OYJ

5 Tietoja liikkeeseenlaskijasta

5.1. Yleisiä tietoja

Sampo Pankki Oyj (Sampo Pankki) on Sampo Oyj:n (Sampo) täysin omistama tytäryhtiö. Sen edeltäjä aloitti toimintansa vuonna 1887. Sampo Pankki tarjoaa pankkipalveluja henkilöasiakkaille, yrityksille ja yhteisöille omien toimipaikkojensa sekä verkko- ja puhelinpankin kautta. Sampo Pankin palveluverkosto toimii jake- lukanavana myös Sampo-konsernin muiden yhtiöiden tuottamille tuotteille ja palveluille.

Sampo Pankki on luottolaitoslaissa tarkoitettu talletuspankki, johon sovelletaan mm. myös liikepankkilakia ja osakeyhtiölain julkisia yhtiöitä koskevia säännöksiä.

Kaupparekisteriin merkityn yhtiöjärjestyksen 2 §:n (toimiala) mukaan: "Pankki harjoittaa luottolaitostoimin- nasta annetun lain mukaan talletuspankille sallittua toimintaa. Lisäksi pankki tarjoaa sijoituspalvelu-ryhtyksi- tä annetun lain 3 §:n mukaisia sijoituspalveluita sekä mainitun lain 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoit- tua säilytys- ja hoitopalvelua."

Sampo Pankki on merkitty kaupparekisteriin 1.11.2001, ja sen Y-tunnus on 1730744-7. Kotipaikka on Hel- sinki.

Tässä esitteessä viitattuihin asiakirjoihin voi tutustua toimistoaikana Sampo Pankin tiloissa (Sampo Pankki, Pääomamarkkinat, Eteläesplanadi 8, Helsinki). Sampo Pankin tilinpäätös sekä viimeisin osavuosisikatsaus ovat saatavilla osoitteesta www.sampo.fi sekä Sampo Pankin konttoreista niiden aukioloaikoina.

5.2 Hallinto

Sampo Pankin johtokuntaan kuuluvat

Puheenjohtaja **Mika Ihamuotila**, kauppatieteiden tohtori, varatoimitusjohtaja, pankki- ja jakelutoiminnan johtaja, Sampo-konserni

Varapuheenjohtaja **Maarit Näkyvä**, kauppatieteiden maisteri, varatoimitusjohtaja, vähittäis- ja yksityispank- kitoiminnan johtaja, Sampo-konserni

Ilkka Hallavo ekonomi, johtaja, yrityspankkitoiminnan johtaja, Sampo-konserni

Jarmo Lankinen ekonomi, oikeustieteen kandidaatti, eMBA, johtaja, Sampo Pankki

Patrick Lapveteläinen kauppatieteiden maisteri, hallintojohtaja, Sampo-konserni

Risto Tornivaara johtaja, Sampo Pankki

Johtokunnan jäsenet on valittu tehtävään toistaiseksi.

Sampo Pankin toimitusjohtaja on ekonomi Ilkka Hallavo.

Toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten työpostiosoite on PL 1026, 00075 SAMPO ja käyntiosoite Unionin- katu 22, Helsinki.

(Henkilötiedot ovat 31.3.2003 tilanteen mukaisia)

5.3 Pääoma

Sampo omistaa kaikki Sampo Pankin 106 000 osaketta. Kunkin osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on 1 000 euroa. Suomen valtio puolestaan omistaa Sammon osakepääomasta 40,20 % ja äänivallasta 39,85 % (tiedot 31.3.2003). Yhtiöjärjestyksen 4 §:n mukaan Sampo Pankin vähimmäispääoma on 100 000 000 euroa ja enimmäispääoma 400 000 000 euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korot- taa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Sampo Pankilla on yksi osakesarja. Kukin osake tuottaa yhden äänen kaikissa yhtiökokouksessa käsiteltävissä asioissa.

Vuoden 2002 tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 33 selostetusta Sampo Pankin vuonna 1998 liikkeeseen laskemasta yhteensä 94 miljoonan euron pääomalainamuotoisesta debentuurilainasta oli tilikauden 2002 lopussa liikkeessä 10 miljoonaa euroa.

Sampo Pankin luottokelpoisuusluokitukset 31.3.2003

	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta
Moody's Investors Service 1)	P-1	A2
Standard & Poor's 2)	A-1	A

1) Asteikko sijoituskelpoisille yrityksille (investment grade) on lyhytaikaisille lainoille 3-portainen välillä P-1 (paras) – P-3 ja pitkäaikaisille 10-portainen välillä Aaa (paras) – Baa3.

2) Asteikko sijoituskelpoisille yrityksille (investment grade) on lyhytaikaisille lainoille 4-portainen välillä A-1+ (paras) – A-3 ja pitkäaikaisille 10-portainen välillä AAA (paras) – BBB-.

5.4. Toimialat ja toimipaikat

Yleistä

Sampo Pankki ja sen tytäryhtiöt tarjoavat luottolaitoslain mukaisia pankki- ja rahoituspalveluja henkilöasiakkaille, yrityksille ja yhteisöille. Sampo Pankki -konsernin muodostavat emopankki Sampo Pankki sekä sen tilinpäätöksen liitteessä 46 mainitut tytäryhtiöt.

Sampo Pankki -konsernin liiketoiminta on keskittynyt pääosin Suomeen. Vuonna 2002 missään muussa maassa harjoitettu liiketoiminta ei ollut kymmentä prosenttia Sampo Pankki -konsernin liikevaihdosta. Osan Sampo Pankin tarvitsemista hallinnollisista palveluista tuottaa emoyhtiö Sampo.

Sampo Pankki -konsernin taseen loppusumma 31.12.2002 oli 17 408 miljoonaa euroa ja liikevaihto vuonna 2002 1 075 miljoonaa euroa. Sampo Pankki -konsernin palveluksessa oli vuoden 2002 lopussa 3 969 henkilöä. Sampo Pankin markkinaosuus talletuspankkien kotimaisesta antolainauksesta oli joulukuun 2002 lopussa 14 prosenttia ja yleisön kotimaisista talletuksista 14 prosenttia.

Yhteenveto kiinteistöomaisuudesta löytyy tilinpäätöksen liitetiedosta 19.

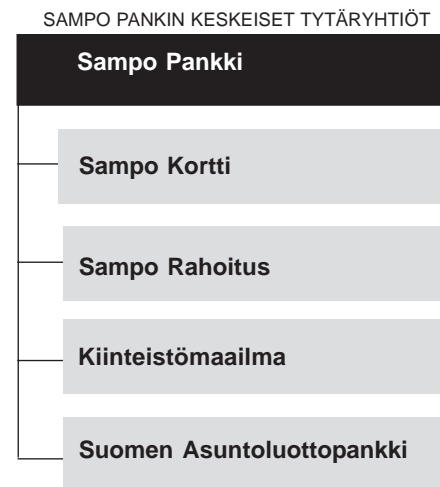
Henkilöasiakkaat

Säästämiseen ja sijoittamiseen liittyvät palvelut ovat perinteisten pankkipalvelujen lisäksi keskeinen osa Sampo Pankin palveluverkoston asiakaspalvelua. Sampo Pankin konttoriverkoston kuului vuoden 2002 lopussa 139 toimipaikkaa. Näistä kahdeksan toimi Mandatum-nimellä yksityispankkipalveluja tarjoavina konttoreina. 49 toimipaikassa oli tarjolla myös Sammon osakkuusyhtiö Ifin vahinkovakuutuspalvelut. Sampo Pankin asiakkaiden käytössä on lisäksi rahannosto- ja maksuautomaatteja.

Sampo Pankin konttorit keskittyvät neuvontapalvelujen tarjoamiseen. Juoksevien asioiden hoidossa yleisin kanava on verkkopankki, jossa tapahtui vuonna 2002 jo 70 prosenttia kaikista asiakaskohtamisista. Vuoden lopussa verkkopalvelujen käyttöön oikeuttavat tunnukset oli 634 000 asiakkaalla.

Keväällä 2002 lanseerattiin käsite "Sammon tunti" kuvaamaan asiakkaille tarjottavaa palvelumallia. Maksut-

KAAVIO 1:

tomissa, etukäteen sovittavissa Sammon tunti -tapaamisissa asiakas käy Sammon asiantuntijan kanssa läpi asumiseen, eläkeaikaan varautumiseen, säästämiseen ja sijoittamiseen sekä yllättäviin tilanteisiin varautumiseen liittyviä asioita. Asiakkaan toiveiden mukaan hänelle laaditaan palveluehdotus, joka kattaa em. perheen taloudenhallinnan osa-alueet. Vuonna 2002 Sammon tunnille ajan varasi 60 000 asiakasta.

Yritysassiakaat

Sammon yritys- ja yhteisöasiakasliiketoiminta keskittyy asiakkaiden tarpeita palvelevien tuotteiden ja palvelujen myyntiin. Toiminta perustuu asiakasvastuujärjestelmään sekä laajaan finanssipalveluvalikoimaan, johon kuuluvat sijoitus-, maksuliike-, likviditeetinhallinta- ja rahoituspalvelut. Keskeisiä palveluja ovat myös riskienhallinta- ja omistusjärjestelyihin liittyvät palvelut sekä yritysjohtoon ja henkilöstön vakuutus- ja palkitsemisjärjestelmät.

Sampo Pankin yritysasiakkaita palvelee 55 toimipaikassa yli 250 asiakasvastuuhenkilöä. Suuryrityksiä sekä julkisyhteisöjä ja järjestöjä palvelevat niihin erikoistuneet yksiköt. Nimetyt asiakasvastuuhenkilöt toimivat tiiviissä yhteistyössä konserniyhtiöiden sekä If Vahinkovakuutusyhtiön ja Varma-Sammon kanssa. Asiakasvastuuhenkilöiden tehtävänä on huolehtia siitä, että asiakkaalla on käytettävissään kaikki heidän tarpeisiinsa soveltuvat palvelut. Kokonaisuutta täydentävät puhelinmyyntiyksiköt sekä sähköiset palvelukanavat.

5.5. Taloudellinen asema

VIISIVUOTISKATSAUS

Milj.euroa

Sampo Pankki -konserni 1)	2002	2002	2001	2000	1999	1998
	A	B	C	C	C	C
Liikevaihto	1 075	1 150	1 517	1 680	1 467	1 716
Rahoituskate	376	430	439	432	393	430
% liikevaihdosta	35,0	37,4	28,9	25,7	26,8	25,1
Tulos ennen luotto- ja takaustappioita	169	216	270	230	203	199
% liikevaihdosta	15,7	18,8	17,8	13,7	13,8	11,6
Liikevoitto/ -tappio	178	221	263	219	210	194
% liikevaihdosta	16,6	19,3	17,4	13,0	14,3	11,3
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	178	216	263	219	210	186
% liikevaihdosta	16,6	18,8	17,4	13,0	14,3	10,8
Liikevoitto/ -tappio ./ verot	134	165	180	140	146	169
% liikevaihdosta	12,5	14,3	11,9	8,4	10,0	9,9
Tuotot yhteensä 2)	577	629	684	695	661	683
Toimintakulut yhteensä 3)	408	413	414	465	458	484
Tuotto-kulu-suhde	1,41	1,52	1,65	1,50	1,44	1,41
Taseen loppusumma	17 408	18 062	20 812	24 369	28 230	24 907
Oma pääoma	944	1 565	1 605	1 401	1 382	1 513
Koko pääoman tuotto, % (ROA)	0,78			0,53	0,67	0,62
Oman pääoman tuotto, % (ROE) 4) 7)	14,3			10,0	11,2	11,6
Omavaraisuusaste, % 4)	5,5			5,8	4,9	6,1
Vakavaraisuussuhde, % 6)	11,2			11,2	11,5	13,7
Luottotappiot 5)	-6	-2	10	17	-4	9
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	4 223			5 848	5 990	5 845
Henkilöstön määrä vuoden lopussa	3 969	3 969	4 446	4 525	4 494	4 457

1) Sampo Pankki -konsernin luvut:

A = Sampo Pankki -konserni vuoden 2002 rakenteen mukaisena

B = Sampo Pankki -konserni ja Sampo Luotto Oyj yhdisteltyinä

C = Sampo Pankki -konserni pankin 31.10.2001 tapahtunutta jakautumista edeltäneen rakenteen mukaisena

Tunnuslukujen laskemisessa on käytetty Rahoitustarkastuksen määräämiä laskentakaavoja.

2) Tuottoihin on luettu tuotto-kulu-suhdeluvun laskentakaavan mukaiset tuotot.

3) Toimintakuluihin on luettu tuotto-kulu-suhdeluvun laskentakaavan mukaiset kulut.

4) Taseen erää Pääomalainat ei ole luettu mukaan omaan pääomaan.

5) Tuloslaskelman luotto- ja takaustappioihin sisältyvät toteutuneet tappiot, kohdistetut varaukset sekä palautuneet erät.

6) 1994 luottolaitoslaki (1607/93 9:78 §), muutokset 1.8.1996 (570/96 9:78 a-c §) ja 1.1.1998 (1340/98 9:78 a ja c §).

7) Vuosien 1999 ja 2000 tuloksiin on palautettu jaettavaksi päätetyt ennakko-osingot ja niihin liittyneet erityiset erät.

Tunnuslukujen laskentakaavat ovat luettavissa sivulta 35.

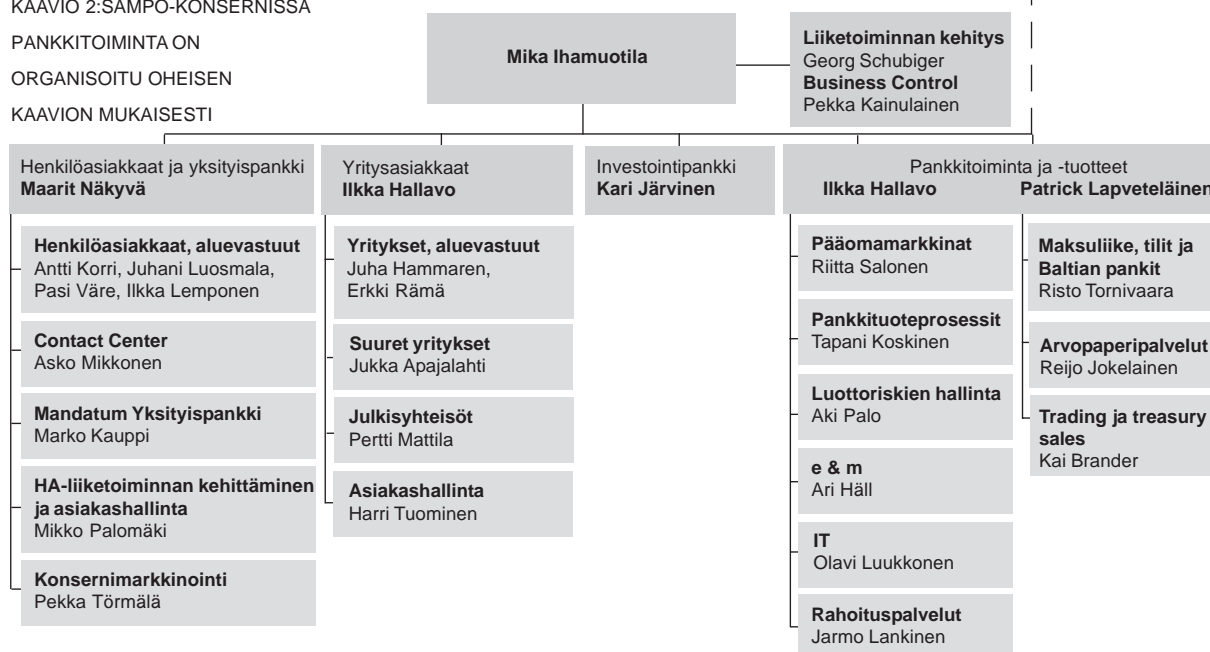
5.6 Liikkeeseenlaskijan konserni

Sampo Pankki kuuluu Sampo-konserniin. Se on emoyhtiönsä Sammon kokonaan omistama tytäryhtiö. Sampo-konserni tarjoaa sijoittajan ja säästäjän palveluja sekä perinteisiä pankkipalveluja henkilöasiakkaille sekä yrityksille ja yhteisöille.

Finanssikonserni Sammon toiminta käynnistyi vuoden 2001 alussa, kun Suomen johtava vakuutusyhtiö Sampo ja suurimpiin pankkeihin kuuluva Leonia yhdistyivät. Helmikuussa 2001 konserniin liittyi myös varinhoitoon ja investointipankkitoimintaan keskittynyt Mandatum, jonka tuotemerkillä edelleen tarjotaan Sampo-konsernin yksityispankki-, omaisuudenhoito- ja investointipankkipalvelut sekä sijoitusrahastoja. Vuoden 2002 alussa Sampo-konserniin kuuluneet vahinkovakuutusyhtiöt siirtyivät osaksi pohjoismaista If-konsernia, jonka suurimmaksi omistajaksi Sampo tuli.

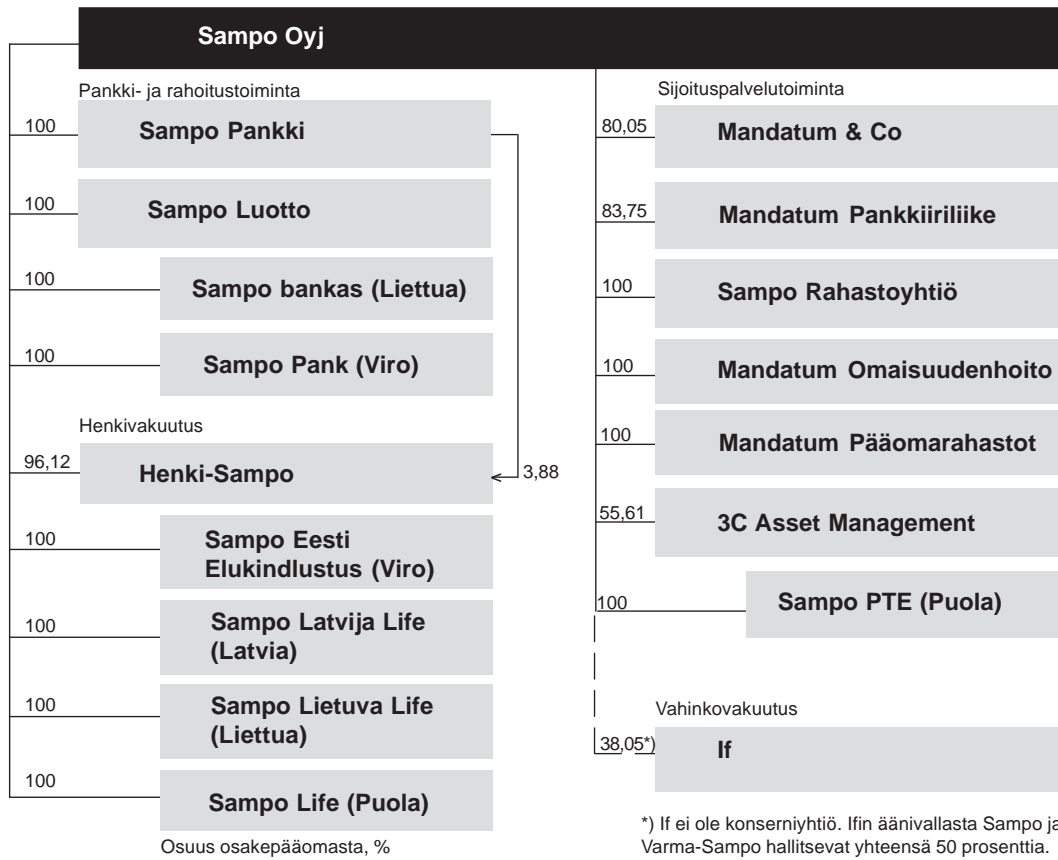
Sampo-konsernilla on Suomessa yhteensä noin 1,2 miljoonaa henkilö- ja 80 000 aktiivista yritys- ja yhteisöasiakasta. Osakkuusyhtiö If mukaan luettuna asiakasmäärä Suomessa nousee yli 2 miljoonaan. Sammon toiminta keskittyy pääosin Suomeen. Sammolla on tytäripankit Virossa ja Liettuassa. Henkivakuutuspalveluja Sampo tarjoaa koko Baltian alueella sekä Puolassa.

KAAVIO 2: SAMPO-KONSERNISSA
PANKKITOIMINTA ON
ORGANISOITU OHEISEN
KAAVION MUKAISESTI

KAAVIO 3: SAMPO-KONSERNIN JURIDINEN PÄÄRAKENNE 31.3.2003

Omistusyhteisö

5.7 Muut sitoumukset

Milj. euroa	31.12. 2000	31.10. 2001	31.12. 2001	31.12. 2002
LIIKKEESEEN LASKETTUIJEN JOUKKOVELKAKIRJOJEN KOKONAISMÄÄRÄT				
Lainat, joista on annettu vakuus	-	-	-	-
Vakuudettomat lainat	4 691	3 181	2 981	2 015
Lainat, joiden etuoikeus on muita sitoumuksia huonompi	449	446	482	304
Pääomalainat	10	10	10	10
Yhteensä	5 150	3 637	3 473	2 329
MUUT VELAT (SISÄLTÄEN MYÖS TALLETUKSET)				
Muut velat, joista on annettu vakuus	-	20	20	20
Muut vakuudettomat velat	17 712	16 780	12 683	14 040
Yhteensä	17 712	16 800	12 703	14 060
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	5 713	5 125	4 510	4 321

Vuoden 2000 luvuissa mukana Leonia Corporate Bank Oyj:n fuusiossa siirtyneet sitoumukset
Vuosi 2001: tiedot 31.10.2001 vanha Sampo Pankki Oyj ja 31.12.2001 uusi Sampo Pankki Oyj

5.8 Sijoitukset

TIETOJA SAMPO PANKIN SIOITUSTOIMINNASTA (luvut miljoonina euroina)

	31.12.2000 *	31.12.2001 **	31.12.2002
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	141	119	103
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyriksissä	9	8	13
Muut osakkeet ja osuudet	30	8	4
Saamistodistukset	5500	3025	2251
Luovutettavaksi tarkoitetut	1915	827	2251
Muut kuin luovutettavaksi tarkoitetut	3585	2198	-
Kiinteistöt sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	284	11	4

* Luvussa mukana Leonia Corporate Bankin fuusiossa siirtyneet erät

** Sampo Pankki Oyj:n 31.10.2001 jakautumisessa syntyneen uuden Sampo Pankki Oyj:n taseessa 31.12.2001

Sampo Pankki ei ole osakkaana yrityksissä, joista omistettujen osakkeiden tai osuuksien arvo olisi vähintään 10 prosenttia pankin omasta pääomasta tai joiden osuus pankin tilikauden tuloksesta olisi vähintään 10 prosenttia. Tytär- ja omistusyhteisyriksykset on esitelty tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 46.

5.9 Sampo Pankki -konsernin tulevaisuuden näkymiä koskevat tiedot

Pankkitoiminnan tulospäätelmiä varjostaa matala korkotaso. Jos lyhyet korot eivät nouse, rahoituskate jää viime vuotta heikommaksi. Luottokannan keskimääräinen luottokelpoisuus on säilynyt hyvänä, eikä luottotappioissa odoteta merkittävää kasvua. Palkkiotulojen kehitys jatkunee vakaana.

Helsinki 16.4.2003
Sampo Pankki Oyj
Johtokunta

6 Muut arvopaperin arvoon vaikuttavat seikat

Verotus

Liikkeeseenlaskija perii maksettavasta korosta kulloinkin voimassaolevien lakien ja veroviranomaisten määräysten ja ohjeiden perusteella maksettavaksi määrätyn veron.

Yleisön merkittäväksi tarkoitetuista lainoista maksettava korko on lähdeveron alaista Suomessa asuville luonnollisille henkilöille ja suomalaisille kuolinpesille. Voimassaolevan lain mukaan lähdevero on 29 % lainalle maksetusta korosta. Lainan pääoma ei ole edellä mainituille verovelvollisille verotuksessa veronalaista varallisuutta.

Jos velkakirjat myydään laina-aikana, verotetaan mahdollista luovutusvoittoa ja saatua kertynyttä korkoa (jälkimarkkinahyvitys) pääomatulona. Pääomatulojen veroprosentti vuonna 2003 on 29 %. Liikkeeseenlaskija tai muu arvopaperinvälittäjä toimittaa saadusta jälkimarkkinahyvityksestä ennakonpidätyksen.

Mahdollinen luovutustappio on vähennyskelpoinen erä myyntivuonna ja sitä seuraavana kolmena verovuonna saaduista luovutusvoitoista. Ostettaessa velkakirjoja laina-aikana maksettu jälkimarkkinahyvitys on vähennyskelpoinen erä pääomatulojen verotuksessa tai niiden puuttuessa tuloverolain sallimissa rajoissa ansiotulojen verotuksessa.

Liikkeeseenlaskija toimittaa maksetusta jälkimarkkinahyvityksestä tiedon verohallinnolle. Lainan pääomaa ja korkoa, josta on peritty lähdevero, ei tarvitse ilmoittaa veroilmoituksessa. Sama koskee ennakonpidätyksen kohteena ollutta jälkimarkkinahyvitystä. Mahdollinen luovutusvoitto tai -tappio on sen sijaan ilmoitettava veroilmoituksessa.

Muulle yhteisölle kuin yleishyödylliselle yhteisölle, samoin kuin yhtymälle, korko on veronalaista tuloa.

Edellä olevat verotusta koskevat tiedot perustuvat esitteen laatimispäivänä voimassaoleeseen lainsäädäntöön.

Jälkimarkkinat

Joukkovelkakirjat ovat haltijavelkakirjoja ja ne voi myydä edelleen kesken laina-ajan.

Mikäli lainakohtaisissa ehdoissa on määrätty, että laina listataan, tullaan pörssilistausta koskeva hakemus jättämään HEX Oy, Helsingin Arvopaperipörssi ja johdannaispörssi, selvitysyhtiön, hallitukselle lainan merkintäajan päättymisen tai merkinnän keskeyttämisen jälkeen edellyttäen, että lainaa on merkitty vähintään 2.000.000 euroa. Laina, jonka merkintäaika on jatkuva, haetaan pörssilistalle viipymättä edellytysten täytyttyä. Listatun lainan lisäksi liikkeeseenlaskut tullaan ilmoittamaan pörssiin listatun lainan liikkeessä olevan määrän muutoksina.

Lainan efektiivinen tuotto ja duraatio

Lainan efektiivinen tuotto ja duraatio ilmoitetaan lainakohtaisissa ehdoissa. Lainan efektiivinen tuotto riippuu kulloinkin voimassaolevasta emissiokurssista ja lainalle maksettavasta korosta. Lainan efektiivinen tuotto prosentti nousee emissiokurssia alennettaessa ja laskee emissiokurssia nostettaessa. Efektiivinen tuotto ja duraatio on laskettu arvopaperimarkkinoilla yleisesti käytetyllä nykyarvomenetelmällä.

Duraatio eli lainan koron ja pääoman maksujen nykyarvoilla painotettu juoksuajan keskiarvo saadaan laskettua yhtälöstä, missä:

$$D = \frac{1}{P} * \sum_{t=1}^n \frac{tC_t}{(1+r)^t}$$

P on lainan bruttohankintahinta (nettohinta+kertynyt korko)

C on nimelliskorko

r on lainan tuotto

t on maksuvirran ajankohta

D on Macaulayn duraatio

n on velkakirjan elinikä maksuvirta-ajanjaksoina (maturiteetti).

7 Liikkeeseenlaskijan tilinpäätöstiedot 1.1.-31.12.2002

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vuosi 2002 oli melko hitaan talouskasvun aikaa maailmantaloudessa. Etenkin euroalueella tuotanto lisääntyi verkkaisesti. Suomessa suhdannekehitys oli pääosin odotusten mukainen. Viennin ja teollisuustuotannon määrät lisääntyivät hieman ja kulutuksen kasvu jatkui tasaisena, mutta investoinnit vähenivät. Kokonaistuotanto oli vajaat kaksi prosenttia suurempi kuin edellisenä vuotena. Työttömyysaste säilyi ennallaan 9,1 prosentissa. Inflaatio hidastui selvästi alle kahteen prosenttiin. Vaihtotase säilyi reilusti ylijäämäisenä. Valtionvelka supistui hieman. Vuosi päättyi poikkeuksellisen epävarmojen suhdannenäkymien vallitessa.

Euroopan keskuspankki piti ohjauskorkonsa 3,25 prosentissa aina joulukuun alkupuolelle asti, jolloin se alennettiin 2,75 prosenttiin. Rahamarkkinakorot nousivat alkuvuonna, kun suhdanneodotukset maailmalla kohenivat. Kesästä alkaen pessimismi kuitenkin valtasi alaa Irakin kriisiin liittyvien pelkojen vuoksi ja lyhyet korot kääntyivät laskuun. Vuoden lopulla ne olivat noin puoli prosenttiyksikköä alemmat kuin vuoden alkaessa. Myös valtion joukkolainojen korot nousivat alkuvuonna, mutta vuoden päättyessä ne olivat runsaan prosenttiyksikön alempana kuin keväällä. Pankit alensivat primekorkejaan.

Euron valuuttakurssi suhteessa Yhdysvaltain dollariin kääntyi selvään nousuun tammikuun jälkeen. Vuoden päättyessä euro oli noin viidenneksen vahvempi kuin vuoden alkaessa. Suhteessa Ruotsin kruunuun euro pysyi melko vakaana, mutta Ison-Britannian puntaan nähden se hieman vahvistui.

Osakekurssit kääntyivät keväällä selvään laskuun. Näin yleinen kurssitaso aleni jo kolmatta vuotta peräkkäin. Pohjat saavutettiin lokakuussa, jolloin HEX-portfolioindeksi oli runsaan neljänneksen alempi kuin vuoden alkaessa. Loppuvuoden kurssitaso oli hieman lokakuuta korkeampi.

Suomalaisten kotitalouksien luottamus pysyi vahvana. Yhdessä matalien luottokorkojen kanssa se piti asuntomarkkinat vilkkaina. Asuntojen hintataso nousi lähes 8 prosenttia. Pankit myönsivät uusia asuntolainoja enemmän kuin koskaan ja asuntolainojen kanta kohosi 13 prosenttia. Uusien asuntolainojen keskimääräinen korko oli joulukuussa enää 4,0 prosenttia. Myös pankkien luotot yrityksille kohosivat selvästi vuoden aikana. Kaikkiaan pankkien luotot yleisölle kasvoivat 9,6 prosenttia.

Yleisön talletukset pankeissa kohosivat vuoden aikana 3,7 prosenttia. Sekä kotitalouksien että yritysten talletukset lisääntyivät. Asiakkaiden varat sijoitusrahastoissa olivat vuoden lopussa vajaan kymmeneksen suuremmat kuin vuotta aiemmin. Osake- ja yhdistelmärahastojen arvot alenivat, mutta korkorahastojen markkina-arvo kohosi lähes puolella. Myös vakuutussäästäminen lisääntyi.

SAMPO PANKKI -KONSERNI VUONNA 2002

TULOS

Sampo Pankki -konsernin liikevoitto vuonna 2002 oli 178 miljoonaa euroa. Liikevoitosta kertyi vuoden ensimmäisellä puoliskolla 109 miljoonaa euroa ja toisella puoliskolla 69 miljoonaa euroa. Alkuvuoden tulosta paransivat saamistodistusten myyntivoitot sekä osinkotuotot ja luottotappioiden palautukset. Tuotot yhteensä olivat 577 miljoonaa euroa, josta rahoituskate oli 376 miljoonaa euroa eli 65 %. Kulut yhteensä olivat 408 miljoonaa euroa. Tästä henkilöstökulut olivat 173 miljoonaa euroa. Tulos ennen luotto- ja takaustappioita oli 169 miljoonaa euroa ja kulu-tuotto -suhde 70,7 %.

Luotto- ja takaustappioiden nettomäärä oli 6 miljoonaa euroa positiivinen. Uusia luotto- ja takaustappioita sekä kohdistettuja varauksia kirjattiin yhteensä 17 miljoonaa euroa. Aiemmin kirjatuista tappioista ja varauksista palautuneet erät sekä kohdistettujen varausten peruutukset olivat 22 miljoonaa euroa.

Sampo Pankki -konsernilla oli vuoden lopussa järjestämättömiä saamisia 68 miljoonaa euroa (100 milj. e 31.12.2001) ja muita nollakorkoisia saamisia 2 miljoonaa euroa (9 milj. e).

Tuloskehitys vuonna 2002

Kuukaudet	2002		2001	
	1 - 12	7 - 12	1 - 6	11 - 12
(milj. euroa)				
Korkotuotot	721	349	372	130
Korkokulut	-345	-163	-182	-69
Rahoituskate	376	186	191	61
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	6	0	5	1
Palkkiotuotot	148	71	77	27
Palkkiokulut	-25	-12	-13	-5
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	24	2	22	3
Liiketoiminnan muut tuotot	23	15	8	3
Hallintokulut	-311	-155	-156	-54
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-25	-13	-12	-4
Liiketoiminnan muut kulut	-47	-26	-21	-8
Tulos ennen luotto- ja takaustappioita	169	68	101	24
Luotto- ja takaustappiot	6	0	6	-4
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten voitosta tai tappiosta	3	1	2	1
Liikevoitto	178	69	109	21
Tuotot yhteensä	577	274	302	95
Kulut yhteensä	-408	-206	-201	-70
Kulu-tuotto -suhde, %	70,7	75,3	66,5	74,5

TASE JA TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

Sampo Pankki -konsernin tase vuoden 2002 lopussa oli 17,4 miljardia euroa (17,2 mrd. e 31.12.2001).

Luotot yleisölle ja julkisyhteisöille lisääntyivät 0,5 miljardia euroa. Sampo Pankin markkinaosuus talletuspankkien kotimaisesta antolainauksesta oli joulukuun lopussa 14 prosenttia (14%). Raha- ja pääomamarkkinaerät vähenivät yhteensä 0,2 miljardia euroa. Velat yleisölle ja julkisyhteisöille kasvoivat 0,2 miljardia euroa. Sampo Pankin markkinaosuus yleisön kotimaisista talletuksista vuoden lopussa oli 14 prosenttia (14%).

Taseen pääkohdat

Milj. euroa

	31.12.2002	31.12.2001
Vastaavaa		
Käteiset varat	1 284	1 378
Saamiset luottolaitoksilta	2 581	2 031
Keskuspankkirahoituksen oikeuttavat ja muut saamistodistukset	2 229	3 008
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	10 090	9 548
Osakkeet (ml. osakkuus- ja konserniyhtiöt)	64	65
Aineettomat hyödykkeet	69	66
Aineelliset hyödykkeet	24	36
Muut taseen vastaavaa -erät	1 068	1 031
Vastaavaa yhteensä	17 408	17 163
Vastattavaa		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	549	516
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	10 483	10 267
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	4 195	3 876
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	304	482
Muut taseen vastattavaa erät	933	1 115
Oma pääoma	944	907
Vastattavaa yhteensä	17 408	17 163
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	4 223	4 265

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Sampo Pankki -konsernin taseen ulkopuoliset sitoumukset vuoden 2002 lopussa olivat 4 223 miljoonaa euroa (4 265 milj. e 31.12.2001) Tästä takaussitoumusten osuus oli 1 923 miljoonaa euroa (2 241 milj. e) ja nostamattomien luottojen ja käyttämättömien limiittien osuus 2 300 miljoonaa euroa (2 024 milj. e).

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimusten määrä oli yhteensä 31 927 miljoonaa euroa (28 118 milj. e). Kokonaismäärästä korkojohdannaiset sopimukset olivat 21 497 miljoonaa euroa (16 507 milj. e). Näistä lisääntyivät optiosopimukset. Valuuttajohdannaiset sopimukset olivat 10 121 miljoo-

naa euroa (11 081 milj. e) ja osakejohdannaiset sopimukset 309 miljoonaa euroa (530 milj. e). Vakavaraisuusnormiston mukaisesti laskettu johdannaisopimusten luottovasta-arvo oli 543 miljoonaa euroa (631 milj. e) ja vakavaraisuutta rasittava riskipainotettu arvo 145 miljoonaa euroa (173 milj. e).

OMAT VARAT JA VAKAVARAISSUUS

Sampo Pankki -konsernin vakavaraisuussuhdeluku oli vuoden lopussa 11,2 prosenttia (11,4 % 31.12.2001). Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin saamisiin oli 8,2 prosenttia (8,2 %). Konsernin omien varojen kokonaismäärä oli 1 069 miljoonaa euroa (1 071 milj. e) ja ensisijaisten omien varojen määrä 781 miljoonaa euroa (771 milj. e).

Riskipainotetut saamiset ja vastuut olivat 9 509 miljoonaa euroa (9 417 milj. e), josta riskipainotetut taseen saamiset olivat 7 964 miljoonaa euroa (7 423 milj. e), taseen ulkopuoliset sitoumukset 1 138 miljoonaa euroa (1 593 milj. e) ja markkinariskille laskettu riskipainotettu arvo 407 miljoonaa euroa (431 milj. e).

Sampo Pankki Oyj:n vakavaraisuussuhdeluku oli 11,1 prosenttia (11,0 %) ja ensisijaisista omista varoista laskettu suhdeluku 7,9 prosenttia (7,7 %).

Vakavaraisuus

Milj. euroa	Sampo Pankki -konserni		Sampo Pankki Oyj	
	31.12. 2002	31.12. 2001	31.12. 2002	31.12. 2001
Ensisijaiset omat varat *)	781,0	770,8	709,6	688,2
Osakepääoma	106,0	106,0	106,0	106,0
Vararahasto	271,2	271,2	261,7	261,7
Pääomalaina	10,1	10,1	10,1	10,1
Vapaa oma pääoma	447,1	424,3	393,7	367,4
Vähemmistöosuus	15,9	25,4	0,0	0,0
Aineettomat hyödykkeet	-69,3	-66,1	-61,9	-57,0
Toissijaiset omat varat	289,0	339,9	289,0	339,9
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	188,8	220,8	188,8	220,8
Muu toissijainen pääoma	100,1	119,1	100,1	119,1
Vähennykset omista varoista	-0,9	-40,1	-0,9	-37,2
Omiin varoihin markkinariskin kattamiseksi luettavat erät	0,0	0,0	0,0	0,0
Omat varat yhteensä	1 069,1	1 070,6	997,7	990,9
Riskipainotetut saamiset ja vastuut	9 508,6	9 416,7	9 007,8	8 995,3
Vakavaraisuussuhdeluku				
- omat varat yhteensä/				
riskipainotetut saamiset ja vastuut	11,2%	11,4%	11,1%	11,0%
- ensisijaiset omat varat/				
riskipainotetut saamiset ja vastuut	8,2%	8,2%	7,9%	7,7%

*) Omasta pääomasta on vähennetty esitettävä osingonjako.

SAMPO PANKKI OYJ:N LUOTTOKELPOISUUSLUOKITUKSET HELMIKUUSSA 2003

	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta
Moody's Investors Service	P-1	A2
Standard & Poor's	A-1	A

Sampo Pankin luokitukset eivät muuttuneet vuoden 2002 aikana eivätkä alkuvuonna 2003.

HALLINTO

Vuoden 2002 aikana Sampo Pankki Oyj:n johtokuntaan ovat kuuluneet Ilkka Hallavo, Mika Ihamuotila, Arto Jurttila (15.9.2002 saakka), Jarmo Lankinen, Patrick Lapveteläinen, Maarit Näkyvä ja Risto Tornivaara. Puheenjohtajana on ollut Mika Ihamuotila ja varapuheenjohtajana Maarit Näkyvä.

Henkilöstöyhdistysten valitsemina henkilöstön edustajina johtokunnassa ovat olleet Tarja Lankila (15.11.2002 saakka) ja hänen varamiehenään Jaakko Hirvelä (25.2.2002 saakka). Tarja Lankilan sijaan on 12.1.2003 valittu Raili Ikonen ja Jaakko Hirvelän sijaan on valittu Juhani Nyssönen. Henkilöstön edustajat eivät ole varsinaisia johtokunnan jäseniä, vaan heillä on kokouksissa puhe- ja läsnäolo-oikeus.

Sampo Pankki Oyj:n toimitusjohtaja on Ilkka Hallavo.

Sampo Pankki Oyj:n tilintarkastajina ovat olleet Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, vastuullisena tilintarkastajana Tomi Englund, KHT sekä tilintarkastajat Kunto Pekkala, KHT ja Pekka Räisänen, KHT. Varatilintarkastajana on ollut Arto Kuusiola, KHT.

HENKILÖSTÖ

Sampo Pankki -konsernin henkilöstön määrä oli vuoden lopussa 3 969 henkilöä (4 446, 31.12.2001). Vuoden 2001 lukuun sisältyi Sampo Pankin tytäryhtiönä konserniin kuuluneen Tietoleonia Oy:n (Primasoft Oy 1.1.2002) henkilöstö 305. Ilman tätä muutosta henkilöstömäärä väheni 172 henkilöä. Keskimäärin vuonna 2002 henkilöstöä oli 4 061, josta vakinaisessa työsuhteessa oli 3 746.

Sampo Pankki -konsernin henkilöstön lukumäärä vähentyi alkuvuoden 2002 aikana toimintojen ulkoistamisten sekä maaliskuussa päättyneiden hallinto- ja tukipalvelujen tehostamista koskevien yt-neuvotteluiden jälkeen. Pääosa vähennyksistä toteutui tuki- ja eläkeratkaisuilta sekä uudelleen koulutuksella asiakaspalvelu- ja myyntitehtäviin. Henkilöstön kehittämisessä koulutuksella on tehostettu jakeluverkoston osaamista säästämisen ja sijoittamisen painopistealueilla sekä viety käytäntöön uutta Sammon tapaa toimia asiakkaan parhaaksi.

VARAUTUMINEN IAS-TILINPÄÄTÖKSEEN

Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto antoivat 14.9.2002 voimaan tulleen asetuksen, jonka mukaan jäsenvaltioiden listautuneiden yritysten tulee laatia konsernitilinpäätöksensä 1.1.2005 ja sen jälkeen alkavilta tilikausilta kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IAS/IFRS) mukaisesti.

IAS-asetus antaa jäsenvaltiolle mahdollisuuden päättää, salliiko vai vaatiiko IAS/IFRS -standardien soveltamista myös listattujen yritysten erillistilinpäätöksiin tai muidenkin kuin listautuneiden yritysten konsernitilinpäätökseen tai erillistilinpäätöksiin.

Suomessa kansallinen päätöksenteko on kesken. Kauppa- ja teollisuusministeriö on asettanut työryhmän selvittämään EU:n tilinpäätösnormiston viimeaikaisesta kehityksestä aiheutuvia lainsäädännön muutostarpeita. Tämän IAS-sääntelyryhmän tulee saada työnsä valmiiksi 30.5.2003.

Sammossa on käynnissä IAS-projekti, jolla luodaan edellytykset konsernin joustavalle siirtymiselle standardien mukaiseen tilinpäätökseen vuonna 2005.

Työskentely etenee aikataulun mukaisesti.

ALKANEEN VUODEN NÄKYMÄT

Pankkitoiminnan tulospäätelmiä varjostaa matala korkotaso. Jos lyhyet korot eivät nouse, rahoituskate jää viime vuotta heikommaksi. Luottokannan keskimääräinen luottokelpoisuus on säilynyt hyvänä, eikä luottotappioissa odoteta merkittävää kasvua. Palkkiotuottojen kehitys jatkuu vakaana.

TOIMIPISTEET JA PALVELUKANAVAT

Sampo Pankki palvelee yli miljoonaa henkilöasiakasta. Sammon finanssipalveluja tarjosi vuoden 2002 lopussa pankin 119 konttoria ja 20 palvelupistettä. Toimipaikoista 49:ssä oli tarjolla myös If Vahinkovakuutusyhtiön palveluja. Konttoreista 8 toimi Mandatum -nimellä yksityispankin konttoreina. Henkilöasiakkaita palvelivat kasvavassa määrin myös puhelin- ja verkkopankki. Palvelujen käyttöön oikeuttavat palveluavaimet oli vuoden lopussa 634 000 asiakkaalla.

Yritysassiakkaita palveli 55 yrityskonttorissa yli 250 asiakasvastuuhenkilöä. Yritysassiakkaiden verkkopalveluiden käyttö kasvoi vuonna 2002 lähes neljänneksen.

Vuoden aikana suljettiin edustustot Pekingissä ja Singaporessa.

TYTÄRYHTIÖT

Sampo Rahoitus Oy

Sampo Rahoitus Oy tarjoaa asiakkailleen leasing-, osamaksu- ja factoringrahoituspalveluja. Palveluja myydään ja markkinoidaan yhteistyössä myyjäliikkeiden ja emoyhtiö Sampo Pankki Oyj:n kanssa.

Sampo Rahoituksen tilikauden 2002 liikevoitto oli 10,7 miljoonaa euroa (6,0 milj. e). Liikevoittoa on parantanut toimintojen tehostaminen. Yhtiön tase oli kauden päättyessä 813 milj. euroa (835 milj. euroa). Vakavaraisuus parani 10,1 prosentista 10,4 prosenttiin. Henkilöstön määrä oli vuoden aikana keskimäärin 138 (133). Yt-menettelyssä esitetyn suunnitelman mukaisesta 15 henkilön vähentämisestä vuoden loppuun mennessä työsuhhteensa päätti kuusi henkilöä.

Sampo Kortti Oy

Sampo Kortti Oy on luottokorttiliiketoimintaa harjoittava yhtiö. Uusien tuotteiden, uusien asiakkaiden ja lisääntyneen luottokäytön ansiosta yhtiön volyymit kasvoivat voimakkaasti. Sen myöntämällä luottokorteilla ja luotoilla tehtiin ostoja ja nostoja 380 miljoonalla eurolla vuonna 2002, mikä on 28 prosenttia edellisestä vuodesta enemmän.

Toiminnan kannattavuuden tehostumisen ja volyymikasvun myötä yhtiön liikevoitto kasvoi 8,3 milj. euroon (4,7 milj. e.).

Yhtiön tase kasvoi 66 prosentilla ja oli vuoden päättyessä 173 miljoonaa euroa. Yhtiön vakavaraisuussuhde oli tilikauden päättyessä 9,6 prosenttia (8,4). Henkilöstön määrä oli vuoden aikana keskimäärin 59 (53).

Kiinteistömaailma Oy

Kiinteistömaailma toimii kiinteistövälittäjäketjun franchising-antajana ja keskusyksikkönä. Yrittäjäketjuun kuului vuoden 2002 päättyessä 72 yrittäjäyhtiötä, jotka harjoittivat kiinteistönvälitystä 81 myymälässä.

Yhtiön liikevoitto oli 0,5 miljoonaa euroa ja sen palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 10 henkilöä.

Suomen Asuntoluottopankki Oyj

Suomen Asuntoluottopankki harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa laskemalla liikkeeseen kiinteistövuokudellisia joukkovelkakirjalainoja ja myöntämällä kiinnitysluottopankkilain mukaisia asuntolainoja yksityishenkilöille. Toiminnassa käytetään Sampo Pankin myyntiverkostoa.

Yhtiö ei ole tilikauden aikana laskenut liikkeeseen joukkovelkakirjalainoja, vaan se on keskittynyt olemassa olevan lainakannan hoitamiseen.

Taseen loppusumma oli vuoden päättyessä 48,2 miljoonaa euroa (50,9 milj. e). Yhtiöllä ei ole vakinaista henkilöstöä.

YHDISTELLYT VERTAILULASKELMAT 2002 JA 2001

Sampo Pankki jakautui vuoden 2001 lokakuun lopussa kolmeksi Sampo Oyj:n omistamaksi yhtiöksi: Sampo Pankki Oyj, Sampo Luotto Oyj ja Sampo Liikekiinteistöt Oy. Jakautumisen sa syntyneen uuden Sampo Pankki Oyj:n ja sen muodostaman konsernin tilinpäätös 2001 on tilikaudelta 1.11. - 31.12.2001. Uutta konsernirakennetta vastaavaa tuloslaskelmaa ei ole johdettavissa koko vuodelta 2001.

Rakenteellisista muutoksista johtuen Sampo Pankki -konsernin kehitystä kuvaamaan vuosilta 2002 ja 2001 on laadittu yhdistellyt vertailulaskelmat.

YHDISTELTY TULOS 2002 JA 2001

Sampo Pankki-konsernin vuoden 2002 tulokseen on yhdistelty Sampo Luotto Oyj:n tulos. Vuoden 2001 tuloslaskelma on pankin jakautumista edeltäneen konsernirakenteen mukainen ja sisältää myös omistusyhteisölle siirtyneen kiinteistöomaisuuden tulosvaikutuksen. Kiinteistötuottojen ja -kulujen vähenemisestä sekä tilavuokrien kasvusta johtunut tulosheikkennys yhteensä oli 18 miljoonaa euroa. Muutos on osaltaan vaikuttanut myös kulu-tuotto -suhteen heikkenemiseen.

Sampo Pankki -konsernin ja Sampo Luotto Oyj:n liikevoitto oli yhteensä 221 miljoonaa euroa (vanhan pankki -konsernin vuoden 2001 liikevoitto 263 milj. e) ja kulu-tuotto -suhde 66 % (61 %). Sampo Luotto Oyj:n osuus liikevoitosta oli 43 miljoonaa euroa.

Tuotot yhteensä olivat 629 miljoonaa euroa (684 milj. e). Vuonna 2001 tuottoja nostivat osingot sekä Leonian Eläkesäätiön purkamiseen liittynyt säätiön ylikatteen palautus.

Korkotason aleneminen sekä taseen pieneneminen heikensivät rahoituskatetta. Palkkiotuottojen ja -kulujen nettomäärä kasvoi. Tuotot arvopaperikaupasta ja valuuttatoiminnasta jäivät edellisvuotta pienemmiksi.

Kulut yhteensä olivat 413 miljoonaa euroa (414 milj. e). Hallintokuluista vähenivät henkilöstökulut.

Luotto- ja takaustappioihin sisältyvät palautuserät olivat 2 miljoonaa euroa tilikauden aikana kirjattuja uusia luottotappioita ja kohdistettuja luottotappiovarauksia suuremmat (-10 milj. e).

Sampo Pankki -konsernilla ja Sampo Luotto Oyj:llä oli järjestämättömiä saamisia vuoden lopussa yhteensä 69 miljoonaa euroa (105 milj. e 31.12.2001) ja muita nollakorkoisia saamisia 2 miljoonaa euroa (9 milj. e).

Yhdistellyt tuloslaskelmat 2002 JA 2001

Milj. euroa	2002	2001	Tulos-
	1)	2)	vaikutus
Rahoituskate	430	439	-8
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	7	27	-20
Palkkiotuotot ja -kulut (1)	118	112	6
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot (2)	26	37	-11
Liiketoiminnan muut tuotot (3)	19	42	-23
Hallintokulut (4)	-312	-318	6
Poistot ja arvonalentumiset			
aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä (5)	-25	-31	6
Liiketoiminnan muut kulut (6)	-47	-38	-9
Tulos ennen luotto- ja takaustappioita	216	270	-54
Luotto- ja takaustappiot (7)	2	-10	12
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten voitosta tai tappiosta	3	4	0
Liikevoitto	221	263	-42
Tuotot yhteensä	629	684	-55
Kulut yhteensä	-413	-414	1
Kulu-tuotto -suhde %	66	61	

1) Sampo Pankki -konsernin tulokseen on yhdistelty Sampo Luotto Oyj:n tulos

2) Tulokseen on yhdistelty vanhan Sampo Pankki -konsernin luvut ajalta tammi-lokakuu ja uuden Sampo Pankki -konsernin, Sampo Luotto Oyj:n ja Sampo Liikekiinteistöt Oy:n luvut ajalta marras-joulukuu. Yhdistellyissä laskelmissa keskinäiset tuloserät on vähennetty.

	2002	2001	Tulos-
			vaikutus
1. Palkkiotuotot ja -kulut			
Palkkiotuotot			
Maksuliikenteestä	58	54	4
Arvopaperitoiminnasta	4	8	-3
OmaisuuDENhoidosta	4	3	1
Antolainauksesta	26	27	-1
Ottolainauksesta	21	16	5
Takauksista	7	7	0
Muut palkkiotuotot	27	24	3
Palkkiotuotot yhteensä	147	139	8
Palkkiokulut			
Maksuliikenteestä	-1	-1	1
Arvopaperitoiminnasta	-2	-3	1
OmaisuuDENhoidosta	-	-	-
Antolainauksesta	-2	-1	-1
Ottolainauksesta	-6	-7	0
Perimiskulut	-1	-1	0

Muut palkkiokulut	-17	-14	-4
Palkkiokulut yhteensä	-29	-27	-2
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	118	112	6
2. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot			
Saamistodistusten kaupan nettotuotot	11	8	4
Osakkeiden ja osuuksien kaupan nettotuotot	3	15	-12
Arvopaperikaupan nettotuotot	14	22	-8
Valuuttatoiminnan nettotuotot	12	15	-3
Yhteensä	26	37	-11
3. Liiketoiminnan muut tuotot			
Vuokratuotot kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöistä	0	22	-22
Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden luovutusvoitot	1	5	-4
Muut tuotot	18	15	3
Yhteensä	19	42	-23
4. Hallintokulut			
Palkat ja palkkiot	-132	-144	11
Henkilösivukulut	-41	-43	2
Henkilöstökulut yhteensä	-173	-186	13
Muut hallintokulut	-139	-132	-7
Yhteensä	-312	-318	6
5. Poistot ja arvonalennukset			
Rakennuksista	0	-9	9
Muista aineellisista hyödykkeistä	-7	-7	1
Aineettomista hyödykkeistä	-18	-15	-4
Yhteensä	-25	-31	6
6. Liiketoiminnan muut kulut			
Vuokratulut	-28	-16	-11
Kulut kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöistä	0	-9	9
Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden luovutustappiot	0	-2	2
Muut kulut	-19	-10	-8
Yhteensä	-47	-38	-9
7. Luotto- ja takaustappiot			
Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot	-7	-13	6
Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin tehty kohdistettu luottotappiovaraus	5	9	-4
Tilivuoden aikana tehdyt kohdistetut luottotappiovaraukset	-19	-25	6
Yhteensä	-21	-30	9
Palautukset aikaisempina vuosina toteutuneista luottotappioista	12	10	2
Kohdistettujen luottotappiovarausten peruutukset	11	9	1
Yhteensä	22	19	3
Tulokseen kirjatut luotto- ja takaustappiot	2	-10	12

YHDISTELTY TASE 2002 JA 2001

Sampo Pankki -konsernin tilikausien 2002 ja 2001 lopun taseisiin on yhdistelty keskinäiset saamiset ja velat vähentäen Sampo Luotto Oyj:n vastaavat taseet.

Sampo Pankki -konsernin ja Sampo Luotto Oyj:n yhdistelty tase oli vuoden 2002 lopussa 18,1 miljardia euroa (Sampo Luotto 2,4 mrd. e) ja vuoden 2001 lopussa 20,5 miljardia euroa (4,7 mrd. e).

Taseen pienenemiseen ovat osaltaan vaikuttaneet Sampo Pankin taserakenteen järjestelyihin liittynyt saamistodistusten myynti sekä Sampo Luoton vienti- ja projektirahoituksen myynti.

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä alenivat 1,2 miljardia euroa . Tämä johtui ennen muuta ulkomaisten luottojen vähenemisestä.

Luotot kotitalouksille kasvoivat 0,4 miljardia euroa 5,7 miljardiin euroon. Asuntoluotot, jotka muodostavat tästä 3/4 kasvoivat yli 10 %. Sampo Pankin markkinaosuus asuntoluotoissa oli vuoden lopussa 14,2 %.

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille vähenivät 1,3 miljardia euroa ja velkakirjamuotoinen varainhankinta 1,2 miljardia euroa.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille kasvoivat 0,2 miljardia euroa 10,5 miljardiin euroon. Tästä talletuksiin luettavat asiakasvarat olivat 9,0 miljardia euroa (8,9 mrd. e 31.12.2001).

Yhdistellyn taseen pääkohdat

Milj. euroa

	31.12.2002	31.12.2001	Muutos
Vastaavaa			
Käteiset varat	1 284	1 378	-94
Saamiset luottolaitoksilta	923	937	-14
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat ja muut saamistodistukset	2 365	3 478	-1 112
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä 1)	12 239	13 422	-1 183
Osakkeet (ml. osakkuus- ja konserniyhtiöt)	81	88	-7
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	93	102	-9
Muut taseen vastaavaa -erät	1 077	1 126	-49
Vastaavaa yhteensä	18 062	20 530	-2 468
Vastattavaa			
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	526	1 800	-1 274
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille 2)	10 483	10 267	216
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	4 265	5 276	-1 012
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	304	482	-178
Muut taseen vastattavaa erät	919	1 128	-209
Oma pääoma	1 565	1 576	-11
Vastattavaa yhteensä	18 062	20 530	-2 468
1) Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä			
Yritykset ja asuntoyhteisöt	5 160	5 444	-284
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	55	57	-2
Julkisyhteisöt	156	193	-37
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	120	128	-8
Kotitaloudet	5 715	5 321	394
Ulkomaat	1 064	2 309	-1 245
Ryhmäkohtaiset luottotappiovaraukset	-31	-31	0
Yhteensä	12 239	13 422	-1 183
2) Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
Käyttötilit	2 521	2 813	-291
Säästötilit	931	936	-5
Muut talletustilit	2 059	2 141	-82
Yritysten ja yhteisöjen maksuliiketililit	3 134	2 493	642
Valuuttamääräiset talletukset	327	532	-205
Talletukset yhteensä	8 972	8 914	58
Muut velat	1 511	1 353	158
Yhteensä	10 483	10 267	216

VIISIVUOTISKATSAUS

Milj.euroa

Sampo Pankki -konserni 1)	2002	2002	2001	2000	1999	1998
	A	B	C	C	C	C
Liikevaihto	1 075	1 150	1 517	1 680	1 467	1 716
Rahoituskate	376	430	439	432	393	430
% liikevaihdosta	35,0	37,4	28,9	25,7	26,8	25,1
Tulos ennen luotto- ja takaustappioita	169	216	270	230	203	199
% liikevaihdosta	15,7	18,8	17,8	13,7	13,8	11,6
Liikevoitto/ -tappio	178	221	263	219	210	194
% liikevaihdosta	16,6	19,3	17,4	13,0	14,3	11,3
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	178	216	263	219	210	186
% liikevaihdosta	16,6	18,8	17,4	13,0	14,3	10,8
Liikevoitto/ -tappio ./ verot	134	165	180	140	146	169
% liikevaihdosta	12,5	14,3	11,9	8,4	10,0	9,9
Tuotot yhteensä 2)	577	629	684	695	661	683
Toimintakulut yhteensä 3)	408	413	414	465	458	484
Tuotto-kulu-suhde	1,41	1,52	1,65	1,50	1,44	1,41
Taseen loppusumma	17 408	18 062	20 812	24 369	28 230	24 907
Oma pääoma	944	1 565	1 605	1 401	1 382	1 513
Koko pääoman tuotto, % (ROA)	0,78			0,53	0,67	0,62
Oman pääoman tuotto, % (ROE) 4) 7)	14,3			10,0	11,2	11,6
Omavaraisuusaste, % 4)	5,5			5,8	4,9	6,1
Vakavaraisuussuhde, % 6)	11,2			11,2	11,5	13,7
Luottotappiot 5)	-6	-2	10	17	-4	9
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	4 223			5 848	5 990	5 845
Henkilöstön määrä vuoden lopussa	3 969	3 969	4 446	4 525	4 494	4 457

1) Sampo Pankki -konsernin luvut:

A = Sampo Pankki -konserni vuoden 2002 rakenteen mukaisena

B = Sampo Pankki -konserni ja Sampo Luotto Oyj yhdisteltyinä

C = Sampo Pankki -konserni pankin 31.10.2001 tapahtunutta jakautumista edeltäneen rakenteen mukaisena

Tunnuslukujen laskemisessa on käytetty Rahoitustarkastuksen määräämiä laskentakaavoja.

2) Tuottoihin on luettu tuotto-kulu-suhdeluvun laskentakaavan mukaiset tuotot.

3) Toimintakuluihin on luettu tuotto-kulu-suhdeluvun laskentakaavan mukaiset kulut.

4) Taseen erää Pääomalainat ei ole luettu mukaan omaan pääomaan.

5) Tuloslaskelman luotto- ja takaustappioihin sisältyvät toteutuneet tappiot, kohdistetut varaukset sekä palautuneet erät.

6) 1994 luottolaitoslaki (1607/93 9:78 §), muutokset 1.8.1996 (570/96 9:78 a-c §) ja 1.1.1998 (1340/98 9:78 a ja c §).

7) Vuosien 1999 ja 2000 tuloksiin on palautettu jaettavaksi päätetyt ennakko-osingot ja niihin liittyneet erityiset erät.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Liikevaihto:	korkotuotot, leasingtoiminnan tuotot, tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista, palkkiotuotot, arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot sekä liiketoiminnan muut tuotot
Tuotto-kulu -suhde:	$\frac{\text{rahoituskate} + \text{tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista} + \text{palkkiotuotot} + \text{arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot} + \text{liiketoiminnan muut tuotot}}{\text{palkkiokulut} + \text{hallintokulut} + \text{poistot} + \text{liiketoiminnan muut kulut}}$
Oman pääoman tuotto, ROE%:	$\frac{\text{liikevoitto/-tappio} - \text{verot}}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero lykätyllä verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto, ROA %:	$\frac{\text{liikevoitto/-tappio} - \text{verot}}{\text{taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %:	$\frac{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero lykätyllä verovelalla vähennettynä}}{\text{taseen loppusumma}} \times 100$

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnan periaatteet

Sampo Oyj:n hallitus vastaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan riittävydestä. Hallitus päättää riskienhallinnan periaatteet ja muut yleisohjeet, joiden mukaan riskienhallinta ja sisäinen valvonta organisoidaan liiketoiminnoissa. Hallitus valvoo riskienhallintaprosessin toimivuutta ja on asettanut riskienvalvontavaliokunnan konsernitaseisten riskien valvontaan.

Liiketoiminnan riskit

Sampo-konsernin merkittävimmät riskit ovat sijoitussalkkujen markkinariski, vakuutusriskit, luottoriski, rahoitustaseen korko- ja rahoitusriski sekä kaikkien toimintaan liittyvä operatiivinen riski. Trading-toiminnan markkinariskit on pidetty vähäisinä.

Sampo-konsernissa kukin yhtiö keskittyy strategiansa mukaiseen toimintaan. Yhtiöiden välisellä selkeällä työnjaolla varmistetaan, että yhtiöiden riskinotossa on mahdollisimman vähän päällekkäisyyksiä. Esimerkiksi pankkitoiminnassa keskitytään asiakassuhteiseen luotonantoon kunkin yhtiön kotimaassa, kun taas vakuutusyhtiöt toimivat markkinasijoittajina hajauttaen sijoituksensa kansainvälisesti. Konsernitaseella seurataan säännöllisesti eri liiketoiminnoista syntyviä kokonaisriskejä. Sampo Oyj:n sijoitussalkku koostuu lähinnä sijoituksista tytäri- ja osakkuusyhtiöihin.

Luottoriskien hallinta

Luottotappioriskillä tarkoitetaan tulosvaihtelua, joka aiheutuu siitä, että velallinen tai muu vastapuoli ei vastaa sitoumuksistaan. Luottoriski sisältää siis vastapuoli-, maa- ja selvitys-riskit.

Konsernin ohjeistus määrittelee luottoriskinoton yhtenäiset toimintaperiaatteet, joilla tavoitellaan luottoprosessin hyvää laatua. Sammon hallitus vahvistaa vuosittain luottopolitiikan, jossa määritellään luottoriskinoton määrä ilmaistuna riskipääomalla ja riskin hajauttaminen eri näkökulmista. Riskipääoman määrätavoite on asetettu taseen omaa pääomaa alemmalle tasolle. Luotonannon painopiste on Suomessa toimivissa asiakkaissa. Riskikeskittymille asetetaan rajat sekä asiakaskonsernin nimellisten vastuiden ja pankin omien varojen suhteena sekä luottoriskimallilla lasketun asiakaskonsernin sitoman riskipääoman suhteellisenä osuutena koko riskipääomasta.

Konsernin luottovaliokunnalla on valtuudet tehdä kaikki luottopäätökset. Se on delegoinut luottopäätösvaltuuksia erillisille yritysasiakkaiden ja henkilöasiakkaiden luottotoimikunnille sekä asiakasvastuullisissa yksiköissä toimiville luottovaltuutetuille. Valtuuden nimellismäärä vaihtelee vastapuolen luottokelpoisuuden sekä vaadittavien vakuuksien mukaisesti. Kaikki luottoesitykset valmistele asiakasvastuinen yksikkö. Luottopäätökset perustuvat ensisijassa velallisen luottokelpoisuuteen. Sen arviointiin liittyvän epävarmuuden vähentämiseksi edellytetään vakuuksia tai luottosopimuksien erityisehtoja.

Konsernin rating-komitea on luottopäätösprosessista erillinen ja päättää kaikki merkittävät luottokelpoisuusluokittelut. Maa-, asiakaskonserni-, asiakas- ja tuotelimiiteillä sekä muulla säännönmukaisella raportoinnilla valvotaan annettujen luottopäätösvaltuuksien käyttöä.

Yritysten ja yhteisöjen luottokelpoisuusluokittelu

Yritysluottoriskien hallinta perustuu siihen, että kaikilla merkittävillä asiakkailla on asiakasvastuuhenkilö, joka tuntee asiakkaan liiketoiminnan ja seuraa sen kehitystä. Lisäksi luottoriskiltään suurimpia asiakkaita analysoidaan jatkuvasti asiakasvastuuyksiköstä riippumattoman yritystutkijan toimesta. Konsernilla on sisäinen 12-portainen luottokelpoisuusluokittelujärjestelmä, joka kattaa yli 98 prosenttia kotimaisen pankkitoiminnan yritysten ja yhteisöjen luotoista ja muista vastuista sekä noin 92 prosenttia Sampo-konsernin vastaavista luvuista. Nykyinen sisäinen luokittelu on ollut samansisältöinen vuodesta 1997 alkaen ja pankin omassa asiakaskunnassa havaitut maksukyvyttömyydet vuosina 1997-2002 tukevat selvästi luottokelpoisuusluokkiin kiinnitettyjä todennäköisyyksiä. Luottokelpoisuusluokittelun todennäköisyydet mittaavat vastapuolen maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä eli sitä, että asiakas esim. ei kykene maksamaan korkoja ja lyhennyksiä, joutuu saneeraukseen tai konkurssiin.

Vakuusluokittelu

Vakuudet luokitellaan neljään laatuluokkaan sen mukaan kuinka todennäköisesti vakuuden arvo saadaan mahdollisessa realisointitilanteessa. Vakuusluokissa jokaiselle vakuuslajille, esimerkiksi arvopapereille liikkeellelaskijoittain, annetaan arvostusprosentit, joiden mukaan pankille pantattu osuus vakuuden käyvästä arvosta sijoitetaan vakuusluokkiin. Vakuusarvoja päivitetään jatkuvasti.

Luottoriskin mittaamenetelmät

Pankki on mitannut luottoriskejään systemaattisesti vuodesta 1999 alkaen luottoriskimallin avulla. Mallin tavoitteena on arvioida sekä odotettavissa olevien luottotappioiden että odottamattomien tappioiden eli tarvittavan riskipääoman määrää. Mittaus perustuu keskeisiltä osin luottokelpoisuusluokituksen tuloksena syntyvään maksukyvyttömyyden todennäköisyyteen sekä arvioituun taloudelliseen tappioon maksukyvyttömyystilanteessa. Tähän taloudelliseen tappioon vaikuttavat vastuiden määrä, vakuuksista ja muuten saatavissa oleva vastuiden palautusmäärä. Luottoriskimallin kokonaisluottotappiot on laskettu kolmen vuoden jaksolta 99,9 prosentin varmuustasolla. Kun tästä vähennetään yhden vuoden odotetut luottotappiot saadaan riskipääoma.

Edellä kuvattuun mittaustekniikkaan perustuen toteutettiin vuoden 2002 alusta riskisuhteutettua asiakasvastuullisten yksiköiden kannattavuuden mittausta sekä luottoriskin hinnoittelua osana koko asiakassuhteen arviointia. Tulosvastuullisten yksiköiden riskisuhteutettu tavoitteenasettelu ja seuranta ovat parantaneet merkittävästi ymmärrystä tuoton ja riskien välisestä suhteesta ja sitä kautta riskienhallinnan tasoa.

Yritysten ja yhteisöjen luottoriskien seuranta

Luottoriskien seuranta perustuu toisaalta makrotalouden ja toimialojen sekä toisaalta asiakkaan luottokelpoisuuden, vakuuksien arvojen ja luottosopimusten erityisehtojen jatkuvaan seurantaan. Listattujen asiakkaiden luokituksia valvotaan lisäksi Moody's KMV-mallilla, joka estimoii maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä (EDF = Expected Default Frequency) osakemarkkina- ja tilinpäätöstietoa yhdistämällä. Maa-, asiakas-, ja tuotelimiittien käyttöä valvotaan päivittäin. Kahteen heikoimpaan luottokelpoisuusluokkaan (L4 ja L4-) kuuluvien asiakkaiden osalta asiakasvastuulliset tekevät erillisiä toimenpidesuunnitelmia luottoriskien vähentämiseksi. Asiakasvastuullisten yksiköiden luottoriskit käydään systemaattisesti läpi vähintään kerran vuodessa. Tällöin valvotaan tehtyjen luottopäätösten asianmukaisuutta, asiakkaiden ja vakuuksien luokittelua sekä luottokelpoisuudeltaan heikoimpien asiakkaiden riskien vähentämiseksi tehtyjen toimenpidesuunnitelmien toteutumista. Luottopolitiikassa asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan kuukausittain.

Henkilöasiakkaiden luottoriskien arviointi ja seuranta

Henkilöasiakkaiden luottokelpoisuutta arvioidaan suhteuttamalla asiakkaan tai hänen perheensä tuloja, elinkustannuksia ja velkojenhoitovelvoitteita. Luottokelpoisuuden ennustamisen epävarmuutta katetaan vakuudella, joka pitkäaikaisissa luotoissa on useimmiten asunto. Pienehkön vakuudettoman luotonannon tapauksissa yksityishenkilöiden luottokelpoisuutta arvioidaan luoton takaisinmaksukykyä kuvaavia tekijöitä pisteyttämällä (credit scoring). Luottojen takaisinmaksussa esiintyvien viivästysten ja järjestämättömien luottojen kehitystä seurataan jatkuvasti ja niistä raportoidaan säännöllisesti.

Luottoriskien kehitys 2002

Oheisissa taulukoissa esitetyt luvut kuvaavat Sampo Pankki-konsernin sekä Sampo Luoton (myöhemmin Pankki-konsernin) asiakkaiden käytössä olevia vastuita. Sampo-konsernin yhtiöiden sisäiset saamiset on eliminoitu luvuista. Vastuusopimukset kohdistetaan ensisijaisesti velalliselle/vastapuolelle lukuun ottamatta tilanteita, joissa luottopäätös perustuu takaajan luottokelpoisuuteen. Tällöin sopimus kohdistetaan raportoinnissa takaajalle.

Luottoriskiraportointi kattaa kaikki taseen ja sen ulkopuoliset sopimukset ja johdannaiset, joihin liittyy luottoriskiä.

Pankki-konsernin asiakkaiden käytössä olevat vastuut vähenivät vuoden aikana noin 3,3 miljardia euroa eli 15 prosenttia, ja ne olivat vuoden lopussa 18 miljardia euroa. Henkilöasiakkaiden vastuut lisääntyivät 8 prosenttia, rahoitussektorin vastuut vähenivät 10 prosenttia, julkisen sektorin vastuut 55 prosenttia ja yritysten vastuut 18 prosenttia. Julkisen sektorin vastuiden väheneminen johtui pääosin siitä, että Sampo Pankki vähensi sijoituksiaan Suomen valtion joukkovelkakirjoihin. Yrityssektorin vastuiden vähenemiseen vaikutti se, että Sampo Luotto ja Sampo Pankki tekivät 23.4.2002 saatavien myynnistä sopimuksen Landesbank Schleswig-Holstein Girozentralen (LBKiel)kanssa, jonka piiriin kuuluu vienti- ja projektirahoitussaatavia enimmillään noin 1,3 miljardin euron arvosta. LBKiel antoi 7.5.2002 alkaen pankkitakauksen ostamiinsa saataviin. Saatavista oli vuoden loppuun mennessä siirtämättä ostajalle vajaa kolmasosa ja loput siirtyvät sopimuksen mukaan 7.5.2003 mennessä. Pääosa myydyistä saatavista oli Sampo Luoton taseessa.

Alueellisesti tarkasteltuna vastuista 94 prosenttia suuntautui Euroopan unionin jäsenmaihin. Latinalaisen Amerikan osuus vastuista oli 9(105) miljoonaa euroa. Aasian maiden vastuut pienentyivät 40 prosenttia ja vuoden vaihteen 78 miljoonan euron vastuista Indonesian osuus oli 22(16) miljoonaa euroa ja Pakistanin osuus 3(4) miljoonaa euroa. Itäisen Euroopan vastuista Viron osuus on 13(22) miljoonaa euroa ja Venäjän 2(28) miljoonaa euroa. Lähi-Idän vastuut vähenivät lähes 40 prosenttia 17 miljoonaan euroon, josta Turkin vastuut ovat 13(26) miljoonaa euroa.

Yritysten vastuut vähenivät vuoden aikana 1,5 miljardia euroa. Toimialoittain suurimmat suhteelliset vähennykset olivat metsäteollisuudessa 40 prosenttia sekä informaatio ja telekommunikaatioalalla (ITC) 38 prosenttia. ITC toimialan osuus yrityssektorin vastuista oli 5 prosenttia ja kaikkien asiakassektoreiden vastuista oli 1,9 prosenttia. Pankki on rahoittanut ulkomailla pienillä osuuksilla useiden operaattoreiden GSM verkkoinvestointeja mutta ei UMTS lisenssejä. Yritysvastuiden määrästä noin 69 prosenttia on katettu I-IV luokan vakuuksilla.

Moody's KMV mallin mukaan suomalaisten pörssilistattujen yritysten maksukyvyttömyyden todennäköisyydet ovat pysyneet selvästi vakaampina ja paremmalla tasolla kuin vastaavat Länsi-Euroopan tai USA:n listattujen yritysten todennäköisyydet. Sammon luottoriskimallilla mitattu yritysten ja yhteisöjen luottoriski säilyi vuoden alun tasolla. Keskimääräinen vastuilla painotettu maksukyvyttömyyden todennäköisyys kasvoi 0,8 prosentista 0,9 prosenttiin. Yritysvastuiden odotettu luottotappio vastuiden määrästä pysyi 0,4 prosentissa ja riskipääoman määrä laski 5,3 prosentista 5,1 prosenttiin, joka on selvästi alhaisempi kuin lakisääteisen vakavaraisuuden vähimmäistaso (8%). Riskipääoman kokonaismäärä laski 19 prosenttia vuoden alun tasosta, joka johtui lähes yksinomaan yritysten vastuiden vähenemisestä. Luottokelpoisuusluokittain tarkasteltuna vähintään L2- (BBB-) luokkaan kuuluvien vastuiden suhteellinen osuus säilyi 78 prosentissa. Kahteen alimpaan luottokelpoisuusluokkaan (L4,L4-) sisältyvien vastuiden määrä laski neljäsosalla vuoden alun tasosta. Vuoden lopussa vastuiden määrä oli 131 miljoonaa euroa ja näiden vakuutena oli yhteensä I-IV luokan vakuuksia 72 miljoonaa euroa. Maksukyvyttömyyteen (Default) joutuneiden asiakkaiden saamiset vähenivät puoleen vuoden alun tasosta.

Henkilöasiakkaiden luottokannasta 76 prosenttia ja pääosa uusluotonannosta suuntautui asuntojen hankinnan rahoittamiseen. Väestön muuttovoittokuntiin kohdistui henkilöasiakkaiden luottokannasta 74 prosenttia ja luottokannan kasvu kokonaisuudessaan tapahtui näissä kunnissa. Suurimpiin muuttotappiokuntiin kohdistui luottokannasta 2 prosenttia. Henkilöasiakkaiden luottokannasta noin 96 prosenttia on katettu I-IV luokan vakuuksilla, jotka ovat pääasiassa asuntoja sekä valtion takauksia ja vakuudettomien luottojen osuus on 4 prosenttia.

Maksukyvyttömiä asiakkaiden saamiset ja luottotappiot

Maksukyvyttömiä (konkurssi, yritys- tai velkasaneeraus, järjestämättömyys, nollakorkoinen luotto, kirjattu luottotappio) asiakkaiden vastuut olivat seuraavat (miljoonaa euroa):

	2002	2001
Yritykset ja yhteisöt	88	179
Henkilöasiakkaat	62	61
Yhteensä	150	240

Yllä olevien 150 miljoonan euron vastuiden vakuutena on I-IV luokan vakuuksia noin 103 miljoonaa euroa. Lisäksi Sampo Pankilla on luottoriskien katteeksi tehtynä asiakasryhmäkohtainen 31 miljoonan euron luottotappiovaraus, jota lukua ei ole vähennetty yllä olevista luvuista.

Maksukyvyttömiä yritysten ja yhteisöjen vastuiden kokonaismäärä laski 91 miljoonaa euroa ja kokonaismäärään sisältyy järjestämättömiä luottoja 32 miljoonaa euroa. Ne vähenivät vuoden aikana 44 miljoonalla eurolla. Joukkoon on sisällynyt asiakkaita, joiden vastuista vain osa on ollut järjestämättömänä ja sen järjestämättömyyden poistuessa em. asiakas palautuu tilastoinnissa sen sille päätettyyn luottokelpoisuusluokkaan. Järjestämättömien luottojen väheneminen johtuu pääosin siitä, että velallinen tai takaaja ovat maksaneet erääntyneenä olleet määrät.

Yllä olevan taulun maksukyvyttömiä henkilöasiakkaiden vastuiden kokonaismäärä kasvoi 1 miljoonaa euroa ja kokonaismäärä sisältää järjestämättömiä luottoja 39 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 1 miljoonaa euroa.

Nettoluottotappioiden määrä oli 2 miljoonaa euroa palautuksen puolella verrattuna edellisvuoden 11 miljoonan euron luottotappioon. Yrityisasiakkaiden nettoluottotappiot olivat 1,8 (12,9) miljoonaa euroa. Uudet luottotappiot ovat olleet laskussa viimeiset kolme vuotta. Henkilöasiakkaiden nettoluottotappiot olivat palautuksen puolella 3,6 miljoonaa euroa kun ne edellisvuonna olivat palautuksen puolella 2,3 miljoonaa euroa. Palautusten määriin vaikuttivat merkittävästi jälkiperinnässä olleiden saatavien myynti.

Vastuut sektoreittain

	2002		2001	
	milj. EUR	%	milj. EUR	%
Yritykset	6 588	36	8 039	38
Rahoitus	4 174	23	4 648	22
Julkinen hallinto	1 364	8	3 036	14
Muut yhteisöt	249	1	313	1
Yritykset ja yhteisöt	12 376	68	16 036	75
Henkilöasiakkaat	5 757	32	5 350	25
Yhteensä	18 133	100	21 386	100

Vastuut alueittain

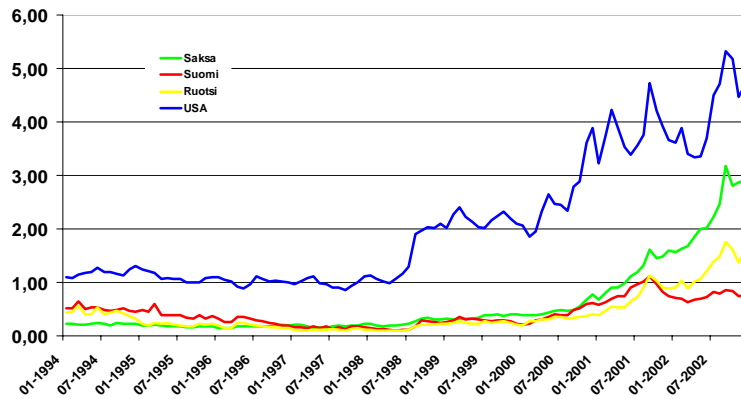
	2002		2001	
	milj. EUR	%	milj. EUR	%
Suomi	14 273	79	16 684	78
Muut EMU-maat	1 703	9	2 301	11
Muut EU-maat	1 081	6	1 022	5
US, CA, JP, AU, NZ, Muu Länsi-Eurooppa	898	5	926	4
Aasia (pl. Japani)	78	0	130	1
Lähi-Itä	17	0	28	0
Itäinen Eurooppa	49	0	110	1
Muut maat	34	0	184	1
Yhteensä	18 133	100	21 386	100

Yritysvastuut toimialoittain

	2002		2001	
	milj. EUR	%	milj. EUR	%
Metsäteollisuus	459	7	767	10
Metalliteollisuus	871	13	1 050	13
Muu teollisuus	1 140	17	1 477	18
Kauppa	770	12	883	11
Rakentaminen	307	5	379	5
Kiinteistöt	1 142	17	1 165	14
Energia	618	9	794	10
IT ja Tele	324	5	519	6
Muut yritykset	957	15	1 005	13
Yhteensä	6 588	100	8 039	100

Listattujen yritysten maksukyvyttömyyden todennäköisyys 1994-2002

EDF (%), mediaani 1 vuoden horisontilla

Yritysten ja yhteisöjen vastuut luottokelpoisuusluokittain

Sampo- luokitus	S&P vastaavuus	2002		2001	
		milj. EUR	%	milj. EUR	%
L1+	AAA	160	1	459	3
L1	AA+, AA	2 724	22	4 774	30
L1-	AA-	1 099	9	1 563	10
L2+	A+, A	1 705	14	1 248	8
L2	A-, BBB+	2 128	17	2 757	17
L2-	BBB, BBB-	1 867	15	1 783	11
L3+	BB+	633	5	991	6
L3	BB	797	6	1 064	7
L3-	BB-, B+	418	3	538	3
L4+	B, B-	302	2	113	1
L4	CCC+, CCC-	125	1	178	1
L4-	CC	6	0	0	0
Default	D	88	1	179	1
Luokittelematon	N.a.	326	3	390	2
Yhteensä		12 376	100	16 036	100

Luottokelpoisuusluokkien L4 ja L4- vastuut kokoluokittain

Kokoluokka	2002		2001	
	milj. EUR	asiakk. kpl	milj. EUR	asiakk. kpl
Alle 0,1 milj. EUR	13	1 273	17	1 438
0,1 - 0,5 milj. EUR	17	84	34	158
0,5 -3 milj. EUR	33	28	59	56
3 - 10 milj. EUR	27	5	68	12
Yli 10 milj. EUR	41	2	0	0
Yhteensä	131	1 392	178	1 664

Luottokelpoisuusluokkien L4 ja L4- vastuut toimialoittain

	2002		2001	
	milj. EUR	%	milj. EUR	%
Teollisuus	36	28	27	15
Kauppa	13	10	36	21
Rakentaminen ja kiinteistöt	20	15	69	39
Muut yritykset	37	29	26	15
Muut asiakkaita	25	19	19	11
Yhteensä	131	100	178	100

Maksukyvyttömiä vastuut kokoluokittain

Kokoluokka	2002		2001	
	milj. EUR	asiakk. kpl	milj. EUR	asiakk. kpl
Alle 0,1 Milj.	14	766	22	1 035
0,1 - 0,5 milj.	15	77	19	95
0,5 -3 milj. EUR	15	17	20	20
3 - 10 milj. EUR	23	3	31	5
Yli 10 milj. EUR	20	1	88	4
Yhteensä	88	864	179	1 159

Maksukyvyttömiä vastuut toimialoittain

	2002		2001	
	milj. EUR	%	milj. EUR	%
Teollisuus	15	17	89	49
Kauppa	8	9	24	13
Rakentaminen ja kiinteistöt	13	15	22	12
Muut yritykset	48	54	38	21
Muut asiakkaat	4	4	7	4
Yhteensä	88	100	179	100

Järjestämättömät ja nollakorkoiset

	2002	2001
	milj. EUR	milj. EUR
Kotim. henkilöasiakkaat	39	38
Ulkom. henkilöasiakkaat	-	-
Henkilöasiakkaat yhteensä	39	38
Kotim. yritykset ja yhteisöt	21	31
Ulkom. yritykset ja yhteisöt	11	45
Yritys- ja yhteisöasiakkaat yhteensä	32	76
Yhteensä	71	114
Luottotappiot		
Kotim. henkilöasiakkaat	-4	-2
Ulkom. henkilöasiakkaat	-	-
Henkilöasiakkaat yhteensä	-4	-2
Kotim. yritykset ja yhteisöt	-2	9
Ulkom. yritykset ja yhteisöt	4	4
Yritys- ja yhteisöasiakkaat yhteensä	2	13
Yhteensä	-2	11

Markkinariskien hallinta

Markkinariskit ovat markkina-arvojen muutoksista johtuvaa tulosvaihtelua. Markkina-arvot muuttuvat mm. korkojen, valuuttakurssien, osakehintojen ja niiden volatiliteettien liikkeiden myötä sekä sijoituskohteen luottokelpoisuuden muuttuessa.

Konsernin Asset & Liability Committee (ALCO) valmistelee pankkitoiminnan markkinariskien limiitit, seurantarajat ja toimivaltuudet sekä riskinoton keskeiset linjaukset yhtiöiden hallituksille.

Trading-toiminto operoi asetettujen limiittien ja toimivaltuuksien puitteissa ja riippumaton riskienvalvonta seuraa päivittäin riskilimiittejä. ALCO ohjaa trading-toiminnon riskinottoa limiittien asetannan avulla.

ALCO seuraa kuukausittain rahoitustaseen markkina- ja likviditeettiriskejä. Markkinariskien osalta seurataan etenkin korkoliikkeiden vaikutusta taseen arvoon ja vuosittaiseen rahoituskatteeseen. Likviditeettirisikin osalta seurataan etenkin asiakkassaamisten ja -velkojen välistä tasapainoa, saamisten ja velkojen erääntymistä yli ajan ja likvidien saamisten suhdetta erityyppisiin velkoihin.

Tradingin markkinariski

Riskit syntyvät asiakkaiden kanssa käytävästä valuuttakaupasta sekä asiakkaiden riskien- ja likviditeetin hallintapalveluista. Riskiin vaikuttaa myös asiakastoimintaa tukeva, pienimuotoinen omaan lukuun käytävä kaupankäynti. Trading ei aiheuta juurikaan rahoitusriskejä.

Tradingin markkinariskejä mitataan ja rajoitetaan Value at Risk -tekniikalla. VaR -luvut lasketaan 99 prosentin luottamustasolla yli yön riskille. Mallin volatiilisuus- ja korrelaatioparametrit lasketaan päivittäin käyttäen 60 pankkipäivän historiallisia markkinahavaintoja. Riskejä seurataan ja rajoitetaan lisäksi stressitestien ja määrällimiittien avulla, jotta riskit tulevat rajatuksi halutulle tasolle myös VaR-laskennan taustaoletusten pettäessä.

Trading-toiminnan markkinariskit Sampo Pankissa 2000-2002 (1 prosentin päivittäiset VaR-luvut), tuhansina euroina:

1000 euroa	Keskiarvo			Maksimi			Minimi		
	2002	2001	2000	2002	2001	2000	2002	2001	2000
Korkoriski	433	415	766	804	668	1 772	218	219	71
Valuuttariski	58	98	91	496	540	1 659	8	27	0
Osakeriski	11	7	1	76	43	27	0	0	0
Portfolioefekti	-59	-99	-89	-285	-397	-642	-7	-14	0
Markkinariski	444	420	769	847	937	1 875	217	222	76

Rahoitustaseen hallinta

Sampo konsernissa luottolaitostoimintaa harjoittavat Sampo Pankki -konserni, Sampo Luotto Oyj sekä Viron ja Liettuan tytäryritykset.

Luottolaitostoiminnan ns. rahoitustaseiden korko- ja likviditeettiriski keskittyy Sampo Pankkiin ja siellä lähinnä euromääräiseen taseeseen. Valuuttamääräisten taseiden korkoriskit ovat vähäiset ja valuuttamääräinen rahoituskate muodostuu pääosin luottomarginaaleista. Muissa yhtiöissä rahoitustaseiden korkoriskit pidetään pieninä. Ulkomaiset tytäryritykset hankkivat jälleenrahoituksensa markkinoilta ja muut yhtiöt Sampo Pankista.

Sampo Pankin euromääräisen rahoitustaseen ydin koostuu asiakastalletuksista ja -luotoista. Lisäksi siihen sisältyy markkinaehtoisia jälleenrahoitus- ja sijoituseriä sekä suojaavia korkojohdannaisia, joilla säädellään taseen likviditeetti- ja korkoriskiasemaa sekä vakavaraisuutta.

Rahoitustaseen markkinariskit

Euromääräisen rahoitustaseen keskeisin markkinariski on korkoriski, joka ilmenee korkojen laskiessa rahoituskatteen ja toisaalta taseen arvon heikentymisenä.

Suomessa asiakkaat suosivat vaihtuvakorkoisia luottoja. Näin pankin saavat asiakkailta on valtaosin sidottu markkinaehtoisin Euribor-korkoihin toisin kuin merkittävä osa tilivaroina, joiden korkoa pankki itse säätelee yleisen korkotason ja kilpailutilanteen pohjalta. Matalan korkotason vallitessa tilikorot sopeutuvat luottokorkoja hitaammin markkinakorkojen alenemiseen. Lopputulemana asiakastoiminnan peruskannattavuus heikkenee rahoituskatteen supistuessa. Keskeisenä riskinä on siten Euribor-korkojen pitkäaikainen, matala taso. Rahoitustaseen hallinnan keskeisenä tehtävänä on ylläpitää suojausta, jonka tuotot kompensoivat asiakasliiketoiminnasta kertyvän rahoituskatteen heikentymistä.

Vuonna 2002 korot tulivat alas kaikissa maturiteeteissa lukuun ottamatta kevään hienoista korkojen nousua. Aiempina vuosina korkeammilla korkotasolla tehdyt suojaukset tukivat rahoituskatteen kehitystä korkojen laskiessa. Vuoden aikana euromääräisen rahoitustaseen korkoriskiasema on pidetty mahdollisimman pienenä, koska epävarmuus korkokehityksen suunnasta on ollut suuri. 31.12.2002 tilanteessa 1 prosenttiyksikön korkojen nousu olisi parantanut Sampo Pankin euromääräisen rahoitustaseen arvoa 40 miljoonalla eurolla. Sammon koko luottolaitos- ja sijoituspalvelutoiminnan taseiden arvon herkkyyks 1 prosenttiyksikön korkojen nousulle oli 34 miljoonaa euroa.

Rahoitustaseen likviditeettiriski

Likviditeettiriskinä on rahoituskustannusten muutoksista johtuva tulovaihtelu tai normaalin toiminnan vaarantuminen rahoituksen ehtyessä. Likviditeettiriskin realisoidumisen taustalla on joko rahoitusmarkkinoiden yleinen tila tai yksittäisen luotonottajan maksukykyyn kohdistuva epäluottamus.

Sampo Pankin jälleerahoituksesta enin osa koostuu velasta yleisölle ja julkisyhteisöille. Erä sisältää yksityishenkilöiden ja yritysten käyttö- ja maksuliiketeillä olevat talletusvarat sekä muut, lähinnä markkinaehtoiset talletukset. Sampo Pankin rahoitus muodostui 31.12.2002 seuraavasti:

	31.12.2002		31.12.2001
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	554	3,21%	521
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	10 467	60,60%	10 255
-talletukset	8 973	51,95%	8 920
-muut	1 495	8,65%	1 335
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	4 183	24,22%	3 866
-joukkovelkakirjat	2 015	11,67%	2 981
-muut	2 168	12,55%	885
Muut velat	652	3,78%	593
Siirtovelat ja saadut ennakot	219	1,27%	448
Varaukset	43	0,25%	43
Vastuudebentuurit	304	1,76%	482
Oma pääoma	851	4,93%	810
Yhteensä	17 273		17 018

Sampo Pankilla on saamia yleisöltä ja julkisyhteisöiltä noin 9,5 miljardia euroa. Kun tähän lisätään Sampo Pankin tytäryhtiöiden ja ja Sampo Luoton vastaavat saamiset, on Sampo Pankilla rahoitettavana 12,2 miljardin euron saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Näiden saamisten sekä velkojen yleisölle ja julkisyhteisöille välinen rahoitusaliäämä oli siten noin 1,7 miljardia euroa vuodenvaihteessa. Tämän aliäämän (funding gap) ennustettu kehitys on likviditeetin ja rahoitusrakenteen hallinnan lähtökohta. ALCO seuraa sen lisäksi säännöllisesti muita likviditeettiasemaa kuvaavia mittareita, joista yksi keskeisimmistä on maturiteetti-kohtainen rahoitusriskiasema.

Sampo Pankin rahoitusriskiasema 31.12.2002

Sampo Pankin likviditeettiasema

milj. euroa	0-1 kk	1-12 kk	1-2 v	2-5 v	>5 v	Yhteensä
Euromääräiset saamiset	5 449	2 119	1 180	2 517	4 099	15 364
Euromääräiset velat	4 281	2 749	1 667	3 302	3 267	15 266
Euromääräiset erät netto	1 168	.630	-487	-785	832	98
Valuuttamääräiset saamiset	1 057	632	44	68	103	1 904
Valuuttamääräiset velat	1 019	319	99	370	282	2 089
Valuuttamääräiset erät netto	38	313	-56	-302	-179	-184
Rahoitusasema	1 206	-316	-543	-1 087	653	-86

Trading -erät on raportoitu lyhimpään maturiteettiin ja markkina-arvoon.

Tilivarat on raportoitu eri maturiteetteihin.

Laskelmassa mukana vain tase-erät. Esimerkiksi maksuvalmiusluottojen nostamattomat osat eivät sisälly taulukon tietoihin.

Eri valuutoissa olevien velkojen ja saamisten kurssikehityksestä johtuen tase ei mene tasan, koska taulukosta puuttuvat johdannaiset.

Vuonna 2002 jälleerahoitustilanne oli hyvä eikä Sampo Pankki ollut aktiivinen pitkäaikaisessa joukkovelkakirjarahoituksessa.

Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski on riski tappiosta, joka johtuu puutteellisista toimintaprosesseista tai järjestelmistä, virheistä tai väärinkäytöksistä tai yllättävistä ulkoisista tapahtumista.

Sampo-konsernissa liiketoiminta-alueet vastaavat operatiivisen riskin hallinnan järjestämisestä ja seurannasta. Ensisijaisesti operatiivista riskiä hallitaan tehokkailla ja selkeillä toimintaprosesseilla, ylläpitämällä henkilöstön ammattitaitoa sekä säännöllisellä raportoinnilla. Konsernitasolla sisäinen tarkastus seuraa sisäisen valvonnan riittävyttä ja tehokkuutta ja Compliance-toiminto säännösten ja ohjeistuksen noudattamista sekä taloudellisen informaation oikeellisuutta.

Yllättäviin ulkoihin tapahtumiin on varauduttu liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmin sekä riskejä vakuuttamalla. Erityisesti on painotettu tietoturvallisuutta ja järjestelmien toimivuutta.

Sampo Oyj:ssä on käynnistetty hanke konsernitasoisen operatiivisen riskin koordinoimiseksi ja sen hallintamenetelmien kehittämiseksi. Tavoitteena on myös luoda puitteet konsernin operatiivisen riskin toteutumainformaation keräämistä ja analysoimista varten.

Varautuminen uuteen vakavaraisuuskehikkoon (Basel 2)

Euroopan unionin vakavaraisuussäätelyn uudistuksen tavoitteena on lisätä pankkien vakavaraisuuslaskennan riskiherkkyyttä ja samalla kannustaa pankkeja kehittämään sisäisiä riskienhallintajärjestelmiään Baselin komitean antamien suositusten mukaisesti. Vakavaraisuusehdotuksen mukaan pankki voi valita vakavaraisuuden laskemisessa eri laskentatavoista sen menetelmän, joka parhaiten vastaa pankin riskienhallintajärjestelmien tasoa. Uudistuksen tavoitteena on säilyttää oman pääoman kokonaisvaade pankkijärjestelmässä nykyisellä tasolla.

Vakavaraisuuskehikko koostuu kolmesta toisiaan täydentävästä osa-alueesta: pääoman tekninen laskenta, viranomaisen toimeenpanema valvonta ja tietojen julkistamisvelvollisuus. Uudistus tuo merkittäviä muutoksia kaikille osa-alueille. Osa-alueet ovat uudistuksessa vahvasti kytköksissä toisiinsa. Valitut laskentatavat vaikuttavat riskienhallintaan ja säännönmukaisesti julkistettaviin tietoihin.

Baselin pankkivalvontakomitean suositus pankkien vakavaraisuuslaskennasta tulee voimaan vuoden 2006 lopussa. Euroopan komissio valmistelee parhaillaan uudistuksen toteuttamiseksi tarvittavaa uutta eurooppalaista lainsäädäntöä, johon perustuvat kaikissa EU-maissa toteutettavat kansallisen lainsäädännön muutokset. Uusi vakavaraisuussäätely tulee koskemaan EU:ssa kaikkia luottolaitoksia ja myös sijoituspalveluyrityksiä. EU:n direktiivien on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti Baselin komitean suosituksen kanssa.

Sammossa käynnissä olevan vakavaraisuusprojektin tehtävänä on varmistaa, että Sampo-ryhmä täyttää uuden vakavaraisuuskehikon vaatimukset. Projekti on jaettu seuraaviksi osaprojekteiksi:

Luottoriski

Operatiivinen riski

Markkinariski ja rahoitustaseen korkoriski

Omien varojen riittävyys ja allokointi

Osana projektia Sampo Pankki on analysoinut Baselin Pankkivalvontakomitean tekemiä vakavaraisuusehdotuksia etenkin oman portfolionsa kannalta. Syksyllä 2002 Sampo Pankki osallistui Baselin Pankkivalvontakomitean vaikutusanalyysiin, jossa ehdotettuja laskenta-sääntöjä tarkasteltiin pankkien todellisten salkkujen kannalta. Tämän lisäksi vuoden 2002 aikana Sammon sisäistä riskienhallintaa kehitettiin vakavaraisuusehdotuksen mukaiseen suuntaan.

SAMPO PANKKI OYJ:N KONSERNITULOSLASKELMA

Miljoonaa euroa

	Liite no	1.1. - 31.12.2002		1.11. - 31.12.2001	
Korkotuotot	1, 49		721,3		130,2
Korkokulut	1, 49		-345,0		-68,8
RAHOITUSKATE			376,3		61,4
Tuotot oman pääoman					
ehtoisista sijoituksista	49		5,7		0,8
Palkkiotuotot			147,6		26,7
Palkkiokulut			-24,5		-4,9
Arvopaperikaupan ja					
valuuttatoiminnan nettotuotot					
Arvopaperikaupan nettotuotot	2		12,1		1,0
Valuuttatoiminnan nettotuotot			<u>11,9</u>	24,0	<u>2,1</u>
Liiketoiminnan muut tuotot	3		23,0		2,6
Hallintokulut					
Henkilöstökulut	43, 44				
Palkat ja palkkiot			132,3		29,6
Henkilösivukulut					
Eläkekulut			33,4		5,1
Muut henkilösivukulut			<u>7,6</u>	173,3	<u>1,8</u>
Muut hallintokulut			<u>138,1</u>	-311,4	<u>17,5</u>
Muut hallintokulut					
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja					
aineettomista hyödykkeistä	4		-25,0		-3,8
Liiketoiminnan muut kulut	3		-46,7		-7,8
Luotto- ja takaustappiot	5		5,8		-4,1
Osuus pääomaosuusmenetelmällä					
yhdisteltyjen yritysten voitosta tai tappiosta			3,5		1,2
LIIKEVOITTO			178,2		21,3
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA			178,2		21,3
Tuloverot	36				
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot			44,0		5,3
Laskennallisten verojen muutos			<u>-0,1</u>	-43,9	<u>0,3</u>
Vähemmistön osuus tilikauden voitosta tai tappiosta			-1,4		-1,5
TILIKAUDEN VOITTO			132,9		14,3

SAMPO PANKKI OYJ:N KONSERNITASE

Miljoonaa euroa

VASTAAVAA	Liite no	31.12.2002	31.12.2001
Käteiset varat		1 283,7	1 377,6
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset 8, 15, 34, 35			
Valtion velkasitoumukset		–	5,5
Muut		<u>1 002,2</u>	<u>2 423,0</u>
		1 002,2	2 428,5
Saamiset luottolaitoksilta 9, 13, 34, 35, 50			
Vaadittaessa maksettavat		63,8	53,9
Muut		<u>2 517,5</u>	<u>1 976,9</u>
		2 581,3	2 030,7
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä 10, 13, 34, 35, 50			
		10 089,6	9 548,3
Leasingkohteet 14			
		465,6	462,3
Saamistodistukset 13, 15, 34, 35, 50			
Julkisyhteisöiltä		146,6	401,6
Muilta		<u>1 080,0</u>	<u>178,2</u>
		1 226,6	579,8
Osakkeet ja osuudet 16, 46			
		6,3	9,8
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä 16, 46			
		20,6	14,3
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä 16, 46			
		36,8	41,2
Aineettomat hyödykkeet 18			
Konserniliikearvo		6,3	7,6
Muut pitkävaikutteiset menot		<u>63,0</u>	<u>58,5</u>
		69,3	66,1
Aineelliset hyödykkeet 17, 19			
Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		4,0	11,0
Muut aineelliset hyödykkeet		<u>19,6</u>	<u>24,7</u>
		23,6	35,7
Muut varat 21, 50			
		417,7	294,9
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot 22, 50			
		160,7	250,3
Laskennalliset verosaamiset 36			
		24,0	23,6
		<u>17 407,9</u>	<u>17 163,0</u>

VASTATTAVAA	Liite no	31.12.2002		31.12.2001	
VIERAS PÄÄOMA					
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille 23, 34, 35, 50					
Keskuspankeille		0,0		0,0	
Luottolaitoksille					
Vaadittaessa maksettavat		29,3		39,0	
Muut		520,0	549,3	477,0	516,1
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	23, 34, 35, 50				
Talletukset					
Vaadittaessa maksettavat		7 850,1		7 570,1	
Muut		1 121,9	8 971,9	1 344,1	8 914,2
Muut velat			1 511,4	1 353,1	10 267,4
Yleiseen liikkeeseen lasketut					
velkakirjat	23, 24, 34, 35, 50				
Joukkovelkakirjalainat		2 027,0		2 993,3	
Muut		2 167,8	4 194,8	883,1	3 876,4
Muut velat	25, 35, 50		659,9		597,2
Siirtovelat ja saadut ennakot	26, 50		233,4		469,4
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	23, 27, 35		303,5		481,5
Laskennalliset verovelat	36		23,4		23,1
Vähemmistön osuus pääomasta			15,9		25,4
OMA PÄÄOMA					
28, 30, 33					
Osakepääoma		106,0		106,0	
Sidotut rahastot					
Vararahasto		271,2		271,2	
Muut rahastot		29,1		29,1	
Pääomalainat		10,1		10,1	
Edellisten tilikausien voitto		395,2		475,9	
Tilikauden voitto		132,9	944,4	14,3	906,6
			17 407,9		17 163,0
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET					
40					
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset					
Takaukset ja pantit		1 923,3		2 240,7	
Muut		—	1 923,3	—	2 240,7
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset					
Arvopaperaiden takaisinostositoumukset		—		—	
Muut		2 300,1	2 300,1	2 024,4	2 024,4
			4 223,4		4 265,1

SAMPO PANKKI OYJ:N TULOSLASKELMA

Miljoonaa euroa

	Liite no	1.1. - 31.12.2002		1.11. - 31.12.2001	
Korkotuotot	1, 49	688,0		125,7	
Korkokulut	1, 49	-343,7		-68,7	
RAHOITUSKATE		344,3		57,0	
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista					
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	49	23,0		3,9	
Omistusyhteisyryksistä		3,8		-	
Muista yrityksistä		<u>1,3</u>	28,1	<u>0,8</u>	4,7
Palkkiotuotot		139,0		24,3	
Palkkiokulut		-23,4		-4,7	
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot					
Arvopaperikaupan nettotuotot	2	11,8		-0,4	
Valuuttatoiminnan nettotuotot		<u>11,9</u>	23,8	<u>2,1</u>	1,6
Liiketoiminnan muut tuotot	3	17,8		1,6	
Hallintokulut					
Henkilöstökulut	43, 44	125,6		28,2	
Palkat ja palkkiot		125,6		28,2	
Henkilösivukulut		32,2		4,5	
Eläkekulut		32,2		4,5	
Muut henkilösivukulut		<u>7,0</u>	164,8	<u>1,6</u>	34,3
Muut hallintokulut		<u>130,4</u>	-295,2	<u>20,6</u>	-54,9
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä					
Liiketoiminnan muut kulut	4	-22,6		-3,1	
Liiketoiminnan muut kulut	3	-45,1		-6,3	
Luotto- ja takaustappiot	5	7,4		-2,4	
LIKEVOITTO		174,1		17,8	
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot	6	<u>5,4</u>		<u>-</u>	
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		179,5		17,8	
Tuloverot	36	-43,6		-4,6	
TILIKAUDEN VOITTO		135,9		13,2	

SAMPO PANKKI OYJ:N TASE

Miljoonaa euroa

VASTAAVAA	Liite no	31.12.2002	31.12.2001
Käteiset varat		1 283,7	1 377,6
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	8, 15,34, 35	1 002,2	2 428,5
Saamiset luottolaitoksilta	9, 13, 34, 35, 50		
Vaadittaessa maksettavat		63,8	53,9
Muut		<u>3 372,7</u>	<u>2 804,7</u>
Saamiset yleisöltä ja julkis- yhteisöiltä	10, 13, 34, 35, 50	9 513,2	8 994,0
Saamistodistukset	13, 15, 34, 35, 50		
Julkisyhteisöiltä		146,6	401,6
Muilta		<u>1 101,7</u>	<u>194,8</u>
Osakkeet ja osuudet	16, 46	4,1	7,5
Osakkeet ja osuudet omistus- yhteisyriyksissä	16, 46	13,0	8,4
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	16, 46	103,0	118,7
Aineettomat hyödykkeet	18	61,9	57,0
Aineelliset hyödykkeet	17, 19		
Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		4,0	11,0
Muut aineelliset hyödykkeet		<u>18,9</u>	<u>22,0</u>
Muut varat	21, 50	406,2	277,1
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	22, 50	154,5	237,9
Laskennalliset verosaamiset	36	23,4	23,1
		<u>17 272,9</u>	<u>17 017,7</u>

VASTATTAVAA	Liite no	31.12.2002		31.12.2001	
VIERAS PÄÄOMA					
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	34, 35, 50				
Keskuspankeille			0,0		0,0
Luottolaitoksille					
Vaadittaessa maksettavat		29,3		41,1	
Muut		525,1	554,4	480,1	521,2
					521,2
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	34, 35, 50				
Talletukset					
Vaadittaessa maksettavat		7 850,8		7 576,2	
Muut		1 121,9	8 972,7	1 344,1	8 920,3
Muut velat			1 494,5	10 467,2	1 334,7
					10 254,9
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat 23, 24, 34, 35, 50					
Joukkovelkakirjalainat		2 014,9		2 981,1	
Muut		2 167,8	4 182,7	885,1	3 866,1
Muut velat	25, 35, 50		652,1		593,1
Siirtovelat ja saadut ennakot	26, 50		219,0		448,2
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	23, 27, 35		303,5		481,5
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ					
Vapaaehtoiset varaukset			43,4		42,7
OMA PÄÄOMA					
	28 - 33				
Osakepääoma			106,0		106,0
Sidotut rahastot					
Vararahasto			261,7		261,7
Muut rahastot			29,1		29,1
Pääomalainat			10,1		10,1
Edellisten tilikausien voitto			307,9		389,7
Tilikauden voitto			135,9	850,7	13,2
					809,9
				17 272,9	17 017,7
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET					
	40				
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset					
Takaukset ja pantit			2 201,3		2 578,3
Muut			—	2 201,3	—
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset					
Arvopapereiden takaisinostositoumukset			—		—
Muut			2 119,5	2 119,5	1 931,9
					1 931,9
			4 320,9		4 510,2

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖSPERIAATTEET

Luottolaitoksen tilinpäätös ja konsernitilinpäätös laaditaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 luvun säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman päätöksen (21.12.2000/1259) sekä Rahoitustarkastuksen tilinpäätösmääräysten 106.1 ja 106.2 mukaisesti. Lisäksi noudatetaan kirjanpitolakia sekä osakeyhtiölain tilinpäätöstä koskevia säännöksiä luottolaitostoiminnasta annetun lain 30 §:n 2 momentissa mainituin poikkeuksin.

Sampo Pankki Oyj:n ja sen suoraan tai välillisesti omistamien tytäryhtiöiden tilinpäätökset ja konserni- ja alakonsernitilinpäätökset on laadittu edellä mainittujen säännösten ja näiden tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös sisältää Sampo Pankki Oyj:n ja sen suoraan tai välillisesti omistamien tytäryhtiöiden osakkuusyritysten tilinpäätökset.

Tytäryhtiöinä on käsitelty yhtiöt, joiden osakkeisiin perustuvista äänimääristä välitön tai välillinen osuus on yli 50 prosenttia. Osakkuusyrityksinä on käsitelty yhtiöt, joiden osakkeiden tuottamasta äänimäärästä konserni omistaa 20-50 prosenttia.

Tytär- ja osakkuusyritykset, joiden taseen loppusumma on alle 10 miljoonaa euroa ja joiden vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan ja vapaaseen omaan pääomaan on vähäinen, on jätetty konsernitilinpäätöksen ulkopuolelle.

Konsernitilinpäätökseen sisällytetyt tytär- ja osakkuusyritykset on esitetty liitetiedossa 46.

Konsolidointi

Luotto- ja rahoitustoimintaa harjoittavien tytäryhtiöiden sekä rahastoyhtiötoimintaa harjoittavien ja konsernille palveluja tuottavien tytäryhtiöiden tilinpäätökset on yhdistetty konsernitilinpäätökseen rivi riviltä. Konserniyhtiöiden omiin tilinpäätöksiin sisältyneet konsernin sisäiset liiketapahtumat ja sisäinen voitonjako sekä keskinäiset saamiset ja velat on eliminoitu.

Konserniyhtiöiden vapaaehtoiset varaukset, mukaan lukien tehtyjen ja suunnitelman mukaisen poistojen erotus, on merkitty konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmaan jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen. Laskennallisiin verovelkoihin ja -saamisiin sekä niiden muutokseen sisältyvät lisäksi konserniyhtiöiden kirjaamat kirjanpidon ja verotuksen välisistä jaksotuseroista aiheutuneet laskennalliset verovelat ja -saamiset. Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan sisältyvää määrää ei ole sisällytetty konsernitaseen voitonjakokelpoiseen varoihin voitonjaon enimmäismäärää laskettaessa. Vähemmistölle kuuluvat osuudet tytäryhtiöiden omista varoista on erotettu omaksi eräkseen konsernitaseessa ja omistusta vastaavat osuudet tytäryhtiöiden tuloksista omaksi eräkseen konsernituloslaskelmassa.

Muiden tytäryhtiöiden sekä osakkuusyritysten tilinpäätökset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä ja konsernin omistusosuuden mukainen määrä näiden yritysten tilikauden voitosta tai tappiosta on merkitty konsernituloslaskelmaan omana eränään. Voitoa tai tappiota laskettaessa on otettu huomioon poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos vähennettynä laskennallisen verovelan muutoksella.

Muut kuin euromääräiset erät

Konserniyhtiöiden muut kuin euromääräiset tase- ja taseen ulkopuoliset erät erät on muunnettu euroiksi Euroopan keskuspankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan keskikurssiin.

Saamiset ja velat, joihin liittyy valuutanvaihtosopimus, on merkitty taseeseen alkuperäisen valuutan mukaiseen kurssiin. Euroiksi muuntamisessa sekä valuutanvaihtosopimusten arvotuksessa syntyneet kurssierot sisältyvät tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

Saamiset ja velat

Saamiset ja velat on merkitty taseeseen arvoon, joka niistä hankittaessa on maksettu tai saatu. Jos tämä määrä poikkeaa saamisen tai velan nimellisarvosta, erotus on jaksotettu korkojen oikaisueräksi jäljellä olevana juoksuaikana ja vastaerä on merkitty saamisen tai velan hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Jos saamisen todennäköinen arvo on alempi kuin kirjanpitoarvo, saaminen on merkitty taseeseen todennäköiseen arvoon.

Tase-eriin Muut varat ja Siirtosaamiset ja maksetut ennakot sekä Muut velat ja Siirtovelat ja saadut ennakot sisältyvät saamis- ja velkaerät on merkitty nimellisarvoon. Johdannais-sopimuksista taseeseen merkityt erät on selvitetty kohdassa Johdannais-sopimukset.

Leasingkohteet

Leasingsopimukset on merkitty taseeseen hankintamenon määräisinä vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Poistot on tehty leasingvuokriin sisältyvien pääomapalautusten määräisinä.

Konsernituloslaskelmassa leasingvuokrien ja leasingkohteiden suunnitelman mukaisten poistojen erotus sisältyy korkotuottoihin. Leasingkohteista tehdyt lisäpoistot, jotka ovat asiallisesti saamisen arvonalennuksia, sisältyvät luottotappioihin ja muut leasingsopimuksista aiheutuvat tuotot ja kulut näiden luonnetta vastaavaan erään.

Arvopaperit

Arvopaperit on luokiteltu vaihtuviin ja pysyviin vastaaviin jäljempänä esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Saamistodistusten hankintamenon ja nimellisarvon erotus, mikäli se on olennainen, on jaksotettu korkotuotoksi tai sen vähennykseksi jäljellä olevana juoksuaikana ja vastaerä merkitty saamistodistuksen hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi.

Vaihtuvat vastaavat

Vaihtuviin vastaaviin on merkitty saamistodistukset ja osakkeet ja osuudet, jotka on hankittu kaupankäyntitarkoitusta varten sekä muut luovutettavaksi tarkoitetut arvopaperit. Kaupankäynnin kohteena olevat arvopaperit on tilinpäätöksessä arvostettu todennäköiseen luovutushintaan. Muut luovutettavaksi tarkoitetut arvopaperit on arvostettu hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Julkisesti noteerattujen arvopapereiden todennäköisenä luovutushintana on pidetty tilinpäätösajankohdan viimeistä kaupantekokurssia. Muiden kuin julkisesti noteerattujen arvopapereiden todennäköisenä luovutushintana saamistodistusten osalta pidetään saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattua nykyarvoa ja osakkeiden osalta kirjanpitoarvoa tai sitä alempaa arvioitua luovutushintaa.

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvostustulos on merkitty tuloslaskelmassa Arvopaperikaupan nettotuottoihin.

Pysyvät vastaavat

Pysyviin vastaaviin on merkitty saamistodistukset, jotka on tarkoitettu pidettäväksi niiden eräpäivään saakka. Lisäksi pysyviin vastaaviin luetaan osakkeet ja osuudet tytär- ja osakkuusyrityksissä sekä muut osakkeet ja osuudet, joiden omistus on tarpeen konsernin tarvitsemien palvelujen hankkimiseksi.

Pysyviin vastaaviin merkityt arvopaperit on arvostettu hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan, mikäli se on pysyvästi hankintahintaa alhaisempi.

Pysyviin vastaaviin kuuluvista arvopapereista kirjatut arvonalentumiset merkitään tuloslaskelmaan omiana eränään. Saman tuloslaskelmaerän oikaisuna käsitellään pysyvien vastaavien arvonalentumisten peruutukset.

Arvopapereiden osto- ja myyntisopimukset

Arvopaperit, jotka on myyty tai ostettu sitovin takaisinosto- ja -myyntisopimuksin tai ovat lainauksen kohteena, on sisällytetty alkuperäiseen tase-erään sopimuksesta huolimatta. Ostohinta on merkitty taseeseen saamiseksi ja myyntihinta velaksi sopimuspuolen mukaiseen tase-erään. Ostohinnan ja takaisinmyyntihinnan erotus on jaksotettu korkotuotoksi ja siirtosäämiseksi sopimuksen voimassaoloaikana. Vastaavasti on jaksotettu myyntihinnan ja takaisinostohinnan erotus korkokuluksi ja siirtovelaksi.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutusarvoon.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä. Hankintameno on luettu hankinnasta aiheutuneet muuttuvat kulut sekä aktivoidut perusparannusmenot.

Muut aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä.

Konserniyhtiöiden poistosuunnitelmat on tehty yhdenmukaisin periaattein omaisuuserien taloudelliseen käyttöikään perustuen. Rakennukset ja rakennelmat poistetaan tasapoistoin 20-40 vuodessa ja koneet ja kalusto 4-10 vuodessa. Muut pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan.

Mikäli aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden todennäköinen luovutusarvo on tilikauden päättyessä ollut niiden kirjanpitoarvoa pysyvästi alempi, erotus on kirjattu arvonalentumispoistona kuluksi.

Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Konserniyhtiöiden kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu omassa käytössä olevaan ja muussa kuin omassa käytössä olevaan omaisuuteen. Jos kiinteistöomaisuuteen kuu-

luvasta kohteesta vain osa on yhtiön omassa käytössä, tosiasiallinen oma käyttö ja muu käyttö on määritetty käytettyjen pinta-alojen suhteessa.

Kiinteistöjen käypien arvojen arviot tarkistetaan neljännesvuosittain. Muussa kuin omassa käytössä olevien kiinteistöjen arviot perustuvat kiinteistöistä saadun tai saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoilla noudatettuihin laskentakorkoihin. Omassa käytössä olevien kiinteistöjen arviot perustuvat markkinoilta saatavissa oleviin vuokratuottoihin kiinteistöjen käytön säilyessä entisellään. Arvioinneissa on otettu huomioon kohteen sijainti, käyttötarkoitus, erityispiirteet ja mahdolliset arvonnousuodotukset sekä käytetty alalla julkaisu-tilastoja ja ennusteita. Arvonlennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olenaisuuteen. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden kirjanpitoarvoihin ei ole tehty arvonnousuodotuksia.

Varaukset

Pakolliset varaukset

Taseen pakollisiin varauksiin merkitään vastaiset yksilöitävissä olevat kulut, joiden syntyminen on todennäköistä tai varmaa, mutta joiden määrä ja syntymisajankohta ovat vielä epävarmoja. Tase-erien arvostukseen liittyvät erät on merkitty asianomaisen tase-erän vähennykseksi.

Vapaaehtoiset varaukset

Vapaaehtoisia varauksia käytetään yhtiöiden tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Vapaaehtoisten varausten määrä tai muutos eivät kuvaa konsernin riskejä. Yhtiöiden omista tilinpäätöksissä taseen ja tuloslaskelman vapaaehtoiset varaukset esitetään niistä johtuvaa verovelkaa vähentämättä. Konsernitiilinpäätöksessä vapaaehtoiset varaukset on käsitelty kohdassa Konsolidointi esitetyllä tavalla.

Luotto- ja takaustappiot

Luotto- ja takaustappioihin on merkitty taseen eriin Saamiset luottolaitoksilta ja Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista kirjatut toteutuneet luottotappiot ja kohdistetut luottotappiovaraukset. Luottotappioihin on merkitty myös asiakkaan rahoittamisesta syntyneen saamisen sijaan tulleen omaisuuden hankintahinnan ja sitä alemman tilinpäätöshetken todennäköisen luovutusarvon erotus sekä tällaisen omaisuuden luovutustappiot. Lisäksi konsernitiilinpäätöksessä käsitellään luottotappioina leasingkohteista tehdyt lisäpoistot.

Kohdistetut luottotappiovaraukset on kohdistettu joko asiakasryhmäkohtaisesti tai saamiskohtaisesti. Varaus kohdistetaan asiakasryhmäkohtaisesti, kun luottotappioita on odotettavissa, mutta varausta ei voida vielä kohdistaa yksittäiseen saamiseen. Varaus kohdistetaan saamiskohtaisesti, kun on käynyt todennäköiseksi, että saamisen pääomasta ei saada suoritusta eikä saamisen vakuutena olevan pantin todennäköinen luovutusarvo riitä kattamaan saamisen määrää. Luottotappio on kirjattu toteutuneena tappiona, kun viranomaisen on antanut asiakkaan maksukyvyttömyydestä päätöksen. Luottotappioita kirjattaessa saamisen vakuutena oleva omaisuus on arvostettu määrään, joka omaisuudesta sitä luovutettaessa odotetaan saatavan.

Luottotappioiden vähennykseksi on merkitty takaisin saadut määrät toteutuneina luottotappioina aiemmin poistetuista saamisista, kohdistettujen luottotappiovarausten peruutukset sekä saamisen sijaan tulleen omaisuuden luovutusvoitot.

Järjestämättömät saamiset

Saaminen on merkitty järjestämättömäksi, kun saamisen korko, pääoma tai sen osa on ollut erääntyneenä ja suorittamatta kolme kuukautta. Konkurssiin asetetuilta yrityksiltä olevat saamiset on merkitty järjestämättömiksi viimeistään konkurssiin asettamispäivänä. Takaussaaminen merkitään järjestämättömäksi heti, kun takauksen perusteella on suoritettu maksu. Järjestämättömistä saamisista jaksotetut suoriteperusteiset korot on peruutettu, kun saaminen on merkitty järjestämättömäksi lukuun ottamatta korkoja saamisista, jotka ovat julkisyhteisöiltä tai joiden vakuutena on julkisyhteisön antama sitoumus. Leasingrahoituksessa leasingkohteen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetty hankintameno on merkitty järjestämättömäksi, kun leasingvuokra on ollut erääntyneenä ja maksamatta kolme kuukautta.

Muihin nollakorkoisiin saamisiin on luokiteltu saamiset, joista ei missään muodossa saada tuottoa ja joiden korottomuus perustuu sopimukseen.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset ja johdannaissopimukset

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään yhtiöiden asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi antamat sitoumukset kuten takaukset, pantit ja kiinnitykset, sekä asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset kuten arvopapereiden takaisinostositoumukset, merkintäsitoumukset, sitovat lisäluottojärjestelyt ja luottolupaukset sekä käyttämättömät luottoliimit.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisiksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus, pantti tai kiinnitys kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

Johdannaissopimukset

Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset on arvostettu markkinahintaan. Niistä aiheutuneet tuotot ja kulut on kirjattu Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Suojaamistarkoituksessa tehtyjen johdannaissopimusten arvonmuutokset on käsitelty suojattavien tase-erien arvonmuutoksia vastaavalla tavalla. Saamisten ja velkojen sekä pysyviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten suojaamiseksi tehtyjen korkojohdannaisten korot on kirjattu rahoituskatteeseen. Vaihtuviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden suojaamiseksi tehtyjen johdannaisten tuotot ja kulut on kirjattu arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Liitetiedon 3 Arvopaperikaupan nettotuotoissa Saamistodistusten kaupan nettotuotot sisältävät myös korkojohdannaisten tuotot ja kulut ja Osakkeiden ja osuuksien kaupan nettotuotot osakejohdannaisten tuotot ja kulut. Valuuttajohdannaisten tuotot ja kulut sisältyvät Valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Johdannaissopimuksista taseeseen kirjattavat erät sisältyvät Muihin varoihin ja Muihin velkoihin.

Muut tilinpäätöksen liitetiedot

1	Korkotuotot ja -kulut tase-erittäin	30	Vapaaseen omaan pääomaan sisältyvät jakokelvottomat erät
2	Arvopaperikaupan nettotuotot	31	Tiedot tilikauden aikana päätetyistä osakeanneista sekä optio-oikeuksien ja vaihtovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskusta
3	Liiketoiminnan muut tuotot ja muut kulut	32	Osakkeiden omistuksen jakautuminen ja suurimmat osakkeenomistajat
4	Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	33	Pääomalainat
5	Luotto- ja takaustappiot sekä pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalennukset	34	Saamisten ja velkojen maturiteettijakauma tase-erittäin tilikauden päättyessä jäljellä olevan juoksuajan mukaan
6	Satunnaiset tuotot	35	Omaisuus- ja velkaerien jakaantuminen kotimaan rahan (euro) ja ulkomaan rahan (muut valuutat) määräisiin eriin
7	Tuotot sekä keskimääräinen henkilöstö toimialoitain ja markkina-alueittain	36	Laskennalliset verovelat ja -saamiset
8	Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	37	Velkojen vakuudeksi annettu omaisuus vakuuslajeittain ja velat, joiden vakuudeksi omaisuus on annettu ja muut omasta sekä konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet
9	Saamisiin luottolaitoksilta sisältyvät saamiset keskuspankeilta	38	Eläkevastuut
10	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä maaryhmittäin ja sektoreittain tilikauden päättyessä sekä niihin kohdistetut luottotappiovaraukset	39	Vuokravastuut
11	Järjestämättömät ja muut nollakorkoiset saamiset	40	Taseen ulkopuoliset sitoumukset
12	Maksamatta jääneen saamisen vakuutena olleen sekä asiakkaan liiketoiminnan tervehdyttämiseksi hankitun omaisuuden kirjanpitoarvo	41	Johdannaissopimukset
13	Saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla	42	Muut annetut vastuusitoumukset ja vastuut
14	Leasingkohteet	43	Henkilöstön lukumäärä
15	Saamistodistukset	44	Toimi- ja valvontaelinten jäsenten saamat palkat ja palkkiot sekä heidän osalta syntyvät tai tehty eläkesitoumukset
16	Osakkeet ja osuudet	45	Toimi- ja valvontaelinten jäsenten saamat luotot ja takaukset
17	Pysyviin vastaaviin kuuluvien osakkeiden ja aineellisten hyödykkeiden lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana	46	Pysyviin vastaaviin kuuluvat osakkeet ja osuudet
18	Aineettomat hyödykkeet	47	Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut
19	Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet	48	Konserniin kuuluvia luottolaitoksia koskevat tiedot
20	Hallussa olevien omien ja emoyrityksen osakkeitten lukumäärä, yhteenlaskettu nimellisarvo ja hankintameno osakelajeittain	49	Muilta konserniyrityksiltä saadut korkotuotot ja oman pääoman ehtoisten sijoitusten tuotot sekä niille suoritettavat korkokulut tilikauden aikana
21	Muut varat	50	Saamiset muilta konserniyrityksiltä samoin kuin velat niille tilikauden päättyessä tase-erien mukaan eriteltyinä
22	Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	51	Tytär- ja osakkuusyhtymät
23	Velkojen nimellisarvon ja kirjanpitoarvon erotus	52	Muutokset konsernin rakenteessa
24	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		
25	Muut velat		
26	Siirtovelat ja saadut ennakot		
27	Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla ja joiden kirjanpitoarvo ylittää 10 prosenttia kaikkien tällaisten velkojen määrästä		
28	Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset		
29	Osakepääoma osakelajeittain sekä osakelajeja koskevat yhtiöjärjestyksen määräykset		

Muut tilinpäätöksen liitetiedot

Luvut miljoonaa euroa

Tuloslaskelmaa koskevat vuoden 2001 liitetiedot ovat tilikaudelta 1.11. - 31.12. (2 kuukautta)

1 Korkotuotot ja -kulut tase-erittäin

	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Korkotuotot				
Saamisista luottolaitoksilta	102,1	16,4	133,1	21,4
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	472,7	79,6	432,1	73,6
Saamistodistuksista	100,5	27,2	101,4	27,3
Leasing-kate	24,3	3,6	–	–
Muut korkotuotot	21,7	3,4	21,4	3,4
Yhteensä	721,3	130,2	688,0	125,7
Korkokulut				
Veloista luottolaitoksille ja keskuspankeille	26,6	4,8	26,7	4,8
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	162,2	32,5	161,9	32,4
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	158,0	28,3	157,3	28,2
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	17,1	4,1	17,1	4,1
Pääomainoina	0,5	0,1	0,5	0,1
Muut korkokulut	-19,5	-1,0	-19,8	-1,0
Yhteensä	345,0	68,8	343,7	68,7

2 Arvopaperikaupan nettotuotot

	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Saamistodistusten kaupan nettotuotot	11,9	-0,4	11,9	-0,4
Osakkeiden ja osakkuuksien kaupan nettotuotot	0,1	1,4	-0,1	0,0
Muut arvopaperikaupan nettotuotot	–	–	–	–
Yhteensä	12,1	1,0	11,8	-0,4

3 Liiketoiminnan muut tuotot ja muut kulut

	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Liiketoiminnan muut tuotot				
Vuokra- ja osinkotuotot kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöistä	0,1	0,0	0,1	0,0
Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot	0,9	0,0	0,9	0,0
Muut tuotot	21,9	2,6	16,8	1,6
Yhteensä	23,0	2,6	17,8	1,6

Liiketoiminnan muut kulut

Vuokratulot	27,7	4,6	27,0	4,1
Kulut kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöistä	0,4	1,0	0,2	0,8
Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien luovutustappiot	0,1	0,0	0,1	0,0
Muut kulut	18,5	2,1	17,8	1,4
Yhteensä	46,7	7,8	45,1	6,3

4 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Suunnitelman mukaiset poistot				
Aineellisista hyödykkeistä	6,6	1,3	6,3	1,1
Aineettomista hyödykkeistä	18,5	2,5	16,3	2,1
Yhteensä	25,0	3,8	22,6	3,1
Arvonalentumispoistot	–	–	–	–

5 Luotto- ja takaustappiot sekä pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalennukset

Konserni Milj. euroa	2002		2001	
	Luottotappiot brutto	Vähennykset	Luottotappiot brutto	Vähennykset
Luotto- ja takaustappiot				
Saamisista luottolaitoksilta	–	–	–	–
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	15,0	-21,1	10,1	-7,3
Leasingkohteista	1,0	-0,6	1,3	–
Takauksista ja muista taseen ulkopuolisista eristä	0,5	-0,6	0,1	-0,1
Muista	–	–	–	–
Yhteensä	16,5	-22,3	11,5	-7,4
Luotto- ja takaustappiot				
Tilivuoden aikana toteutuneet luottotappiot	6,9		9,9	
Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin tehty kohdistettu luottotappiovaraus	-5,2		-7,7	
Palautukset aikaisempina vuosina toteutuneista luottotappioista	-11,7		-2,3	
Tilivuoden aikana tehdyt kohdistetut luottotappiovaraukset	14,8		9,3	
Kohdistettujen luottotappiovarausten peruutukset tilikauden aikana	-10,6		-5,2	
Tilinpäätökseen kirjatut luotto- ja takaustappiot	-5,8		4,1	

Tilikaudelta tehtyihin luottotappiovarauksiin sisältyvät asiakasryhmään kohdistetut varaukset

Varaukset brutto	–	6,0
Vähennykset	–	-2,0

Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden

Arvonalentumiset	–	–
Arvonalentumisten peruutukset	–	–

Emoyhtiö	2002		2001	
	Luottotappiot	Vähennykset	Luottotappiot	Vähennykset
Milj. euroa				
Luotto- ja takaustappiot	brutto		brutto	
Saamisista luottolaitoksilta	–	–	–	–
Saamisista yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	12,6	-19,9	9,5	-7,1
Leasingkohteista	–	–	–	–
Takauksista ja muista taseen ulkopuolisista eristä	0,5	-0,6	0,1	-0,1
Muista	–	–	–	–
Yhteensä	13,1	-20,5	9,7	-7,3

Luotto- ja takaustappiot

Tilivuoden aikana toteutuneet luottotappiot yhteensä	5,6	8,5
Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin tehty kohdistettu luottotappiovaraus	-4,7	-7,6
Palautukset aikaisempina vuosina toteutuneista luottotappioista	-11,4	-2,2
Tilivuoden aikana tehdyt kohdistetut luottotappiovaraukset	12,2	8,8
Kohdistettujen luottotappiovarausten peruutukset tilikauden aikana	-9,1	-5,0
Tilinpäätökseen kirjatut luotto- ja takaustappiot	-7,4	2,4

Tilikaudelta tehtyihin luottotappiovarauksiin sisältyvät asiakasryhmään kohdistetut varaukset

Varaukset brutto	–	6,0
Vähennykset	–	-2,0

Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden

Arvonalentumiset	–	–
Arvonalentumisten peruutukset	–	–

6 Satunnaiset tuotot

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Sampo Venture Capital Oy:n sulautumisesta	–	–	5,3	–
Kiinteistö Oy Sumeliuksentorin sulautumisesta	–	–	0,1	–
Yhteensä	–	–	5,4	–

7 Tuotot sekä keskimääräinen henkilöstö toimialoittain ja markkina-alueittain

Milj. euroa				
Konserni	2002		2001	
	Tuotot	Henkilöstö	Tuotot	Henkilöstö
Toimialoittain				
Pankkitoiminta	553,8	3 853	89,4	3 816
Luottokorttitoiminta	20,4	59	2,8	57
Rahoitusyhtiötoiminta	22,6	134	3,5	135
Rahoitus- ja sijoitustoiminta	6,3	3	4,0	9
Muu toiminta *)	2,7	12	15,1	315
Yhteensä	605,8	4 061	114,9	4 332
Markkina-alueittain				
Suomi	605,8	4 061	114,9	4 332
Emoyhtiö				
Toimialoittain				
Pankkitoiminta	553,0	3 851	89,3	3 813
Markkina-alueittain				
Suomi	553,0	3 851	89,3	3 813

Tuottoihin on laskettu rahoituskate, tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista, palkkiotuotot, arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot sekä liiketoiminnan muut tuotot.

Konsernin sisäisiä eriä ei ole eliminoitu.

*) Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen konserniyhtiöiden tuotot

8 Keskuspankkirahoituksen oikeuttavat saamistodistukset tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Valtion velkasitoumukset	–	5,5	–	5,5
Valtion liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	630,0	1 961,5	630,0	1 961,5
Suomen Pankin sijoitustodistukset	–	–	–	–
Pankkien sijoitustodistukset	372,2	461,5	372,2	461,5
Muut	–	–	–	–
Yhteensä	1 002,2	2 428,5	1 002,2	2 428,5

9 Saamisiin luottolaitoksilta sisältyvät saamiset keskuspankeilta tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Saamiset luottolaitoksilta	2 581,3	2 030,7	3 436,4	2 858,6
siitä saamiset keskuspankeilta	–	200,0	–	200,0

10 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä maaryhmittäin				
Suomi	9 889,7	9 288,1	9 313,8	8 746,8
Muut EU-maat	57,8	69,8	57,5	57,1
Muut EMU-maat	37,5	29,2	37,5	29,2
Muu Eurooppa	47,1	71,2	46,8	71,2
USA, Kanada, Japani, Australia, Uusi Seelanti	77,7	74,4	77,7	74,4
Aasia	8,9	14,9	8,9	14,9
Muut maat	1,7	31,6	1,7	31,2
Ryhmäkohtaisesti kohdistetut luottotappiovaraukset	-30,9	-30,9	-30,9	-30,9
Yhteensä	10 089,6	9 548,3	9 513,2	8 994,0
Saamiset yrityksiltä ja julkisyhteisöiltä toimialoittain				
Yritykset	3 843,9	3 587,9	3 594,2	3 297,9
Teollisuus	870,9	799,7	781,7	694,4
Rakentaminen	144,6	166,2	102,2	112,2
Kauppa- ja ravitsemustoiminta	527,6	517,8	493,3	479,5
Kiinteistösiirtotoiminta	6,6	2,4	6,6	2,1
Muut toimialat	2 294,3	2 101,9	2 210,3	2 009,7
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	54,8	57,3	54,7	57,2
Julkisyhteisöt	156,0	193,3	149,1	186,0
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	119,6	127,9	114,7	122,8
Kotitaloudet	5 715,4	5 321,5	5 401,1	5 082,7
Ulkomaat	230,7	291,3	230,2	278,2
Ryhmäkohtaisesti kohdistetut luottotappiovaraukset	-30,9	-30,9	-30,9	-30,9
Yhteensä	10 089,6	9 548,3	9 513,2	8 994,0
Luottoihin kohdistetut luottotappiovaraukset				
Kohdistetut luottotappiovaraukset tilikauden alussa	65,5	68,9	64,8	68,7
+ Tilikauden aikana tehdyt uudet varaukset	12,8	9,2	11,7	8,7
- Tilikauden aikana peruutetut varaukset	-9,7	-5,1	-9,0	-5,0
- Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin tehty kohdistettu luottotappiovaraus	-4,5	-7,6	-4,5	-7,5
Kohdistetut luottotappiovaraukset tilikauden lopussa	64,0	65,5	63,0	64,8

11 Järjestämättömät ja muut nollakorkoiset saamiset tilikauden päättyessä

Milj. euroa

Konserni	2002			2001		
	Järjestämättömät saamiset	Muut nollakorkoiset saamiset	Yhteensä	Järjestämättömät saamiset	Muut nollakorkoiset saamiset	Yhteensä
Yritykset	19,8	0,5	20,3	24,5	5,7	30,2
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,1	0,1	0,1	0,0	–	0,0
Julkisyhteisöt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,2	0,0	0,2	0,5	0,0	0,5
Kotitaloudet *)	38,9	0,5	39,4	37,0	0,8	37,8
Ulkomaat	8,8	0,9	9,7	37,8	2,2	40,0
Yhteensä	67,7	2,1	69,8	99,8	8,7	108,5

Emoyhtiö	2002			2001		
	Järjestämättömät saamiset	Muut nollakorkoiset saamiset	Yhteensä	Järjestämättömät saamiset	Muut nollakorkoiset saamiset	Yhteensä
Yritykset	16,9	0,5	17,4	21,4	5,7	27,1
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,0	0,1	0,1	0,0	–	0,0
Julkisyhteisöt	0,0	–	0,0	0,0	–	0,0
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,2	–	0,2	0,4	0,0	0,4
Kotitaloudet *)	36,1	0,4	36,5	34,9	0,7	35,6
Ulkomaat	8,8	0,9	9,7	37,8	1,3	39,0
Yhteensä	61,9	1,9	63,9	94,5	7,7	102,2

*) Sampo Pankki Oyj:n kotitalouksien järjestämättömien saamisten kokonaismäärään sisältyi vuonna 2001 yksityishenkilöiden velkajärjestelyssä vahvistettuja saamisia siltäkin osin kuin asiakas noudatti vahvistettua maksuohjelmaa.

12 Maksamatta jääneen saamisen vakuutena olleen sekä asiakkaan liiketoiminnan tervehdyttämiseksi hankitun omaisuuden kirjanpitoarvo tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Vakuutena ollut omaisuus				
Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakke	0,6	0,6	0,6	0,6
Muut osakkeet ja osuudet	0,8	1,0	0,8	1,0
Muu omaisuus	–	–	–	–
Yhteensä	1,4	1,6	1,4	1,6
Liiketoiminnan tervehdyttämiseksi hankitut osakkeet ja osuudet	–	–	–	–

13 Saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Saamiset luottolaitoksilta	–	–	–	1,2
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	47,0	58,9	10,9	0,5
Saamistodistukset	24,7	–	46,1	16,4
Muu tase-erä	–	–	–	–
Yhteensä,	71,8	58,9	57,0	18,1
joista				
konserniyhtiöiltä	–	–	21,4	17,6
osakkuusyhtiöiltä	–	0,5	–	0,5

14 Leasingkohteet tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Ennakkomaksut	15,7	10,7	–	–
Koneet ja kalusto	370,4	369,0	–	–
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	71,4	78,0	–	–
Muu omaisuus	8,2	4,5	–	–
Yhteensä	465,6	462,3	–	–

15 Saamistodistukset tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Kirjanpitoarvo				
Saamistodistukset	1 226,6	579,8	1 248,3	596,4
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 002,2	2 428,5	1 002,2	2 428,5
Yhteensä	2 228,8	3 008,2	2 250,5	3 024,9
Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat saamistodistukset				
Julkisesti noteeratut	1 105,2	181,2	1 105,2	181,2
Muut	1 123,6	645,3	1 145,3	645,5
Yhteensä	2 228,8	826,4	2 250,5	826,7
Pysyviin vastaaviin kuuluvat saamistodistukset				
Julkisesti noteeratut	–	2 171,8	–	2 188,2
Muut	–	10,0	–	10,0
Yhteensä	–	2 181,8	–	2 198,2
Vaihtuviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten todennäköisen luovutushinnan ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotusten yhteenlaskettu määrä				
	0,6	–	0,6	–

Pysyviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten kirjanpitoarvon ja sitä alemman nimellisarvon erotusten yhteenlaskettu määrä	–	94,4	–	94,4

Pysyviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten nimellisarvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotusten yhteenlaskettu määrä	–	9,3	–	9,3

	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Saamistodistukset ja keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset				
Valtion velkasitoumukset	–	5,5	–	5,5
Kuntatodistukset	2,6	15,8	2,6	15,8
Yritystodistukset	12,9	3,4	12,9	3,4
Sijoitustodistukset	1 072,4	561,4	1 072,4	561,4
Vaihtovelkakirjalainat	–	–	–	–
Muut joukkovelkakirjalainat	1 140,9	2 422,2	1 162,6	2 438,9
Muut	–	–	–	–
Yhteensä	2 228,8	3 008,2	2 250,5	3 024,9

16 Osakkeet ja osuudet tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Osakkeiden ja osuuksien kirjanpitoarvo yhteensä	6,3	9,8	4,1	7,5
Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat osakkeet ja osuudet				
Julkisesti noteeratut	2,1	2,1	–	–
Muut	0,9	4,9	0,9	4,8
Yhteensä	3,1	7,0	0,9	4,8

Pysyviin vastaaviin kuuluvat osakkeet ja osuudet				
Julkisesti noteeratut	–	0,0	–	–
Muut	3,2	2,8	3,2	2,8
Yhteensä	3,2	2,8	3,2	2,8

Julkisesti noteerattujen osakkeiden ja osuuksien todennäköisen luovutushinnan ja sitä alhaisemman kirjanpitoarvon erotusten yhteenlaskettu määrä

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvien	2,0	1,2	–	–
Pysyviin vastaaviin kuuluvien	–	–	–	–

Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyryksissä

Luottolaitoksissa	–	–	–	–
Muissa	20,6	14,3	13,0	8,4
Yhteensä	20,6	14,3	13,0	8,4

Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä

Luottolaitoksissa	–	–	53,4	61,8
Muissa	36,8	41,2	49,6	56,9
Yhteensä	36,8	41,2	103,0	118,7

17 Pysyviin vastaaviin kuuluvien osakkeiden ja aineellisten hyödykkeiden lisäykset ja vähennykset tilikauden 2002 aikana

Milj. euroa	Konserni			Emoyhtiö		
	Osakkeet ja osuudet	Maa- ja vesialueet, rakennukset sekä kiinteistö-yhteisöjen osakkeet ja osuudet	Koneet ja kalusto sekä aineelliset hyödykkeet	Osakkeet ja osuudet	Maa- ja vesialueet, rakennukset sekä kiinteistö-yhteisöjen osakkeet ja osuudet	Koneet ja kalusto sekä aineelliset hyödykkeet
Hankintahinta tilikauden alussa	58,3	11,0	24,7	130,8	11,0	23,0
Lisäykset	6,7	–	6,6	9,4	–	3,2
Vähennykset	-4,4	-7,0	-0,1	-20,1	-7,0	0,0
Siirrot erien välillä	–	–	–	–	–	–
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	–	0,0	-6,5	–	0,0	-6,3
Tilikauden arvonalennukset ja niiden palautukset	–	–	–	–	–	–
Kertyneet poistot tilikauden alussa	–	0,0	-5,1	–	0,0	-1,0
Kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa	–	–	–	-0,9	–	–
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	60,6	4,0	19,6	119,2	4,0	18,9

18 Aineettomat hyödykkeet tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Perustamismenot	–	–	–	–
Liikearvo	6,3	7,6	–	–
Muut pitkävaikutteiset menot	63,0	58,5	61,9	57,0
Yhteensä	69,3	66,1	61,9	57,0

19 Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet 31.12.2002

Milj. euroa	Konserni			Emoyhtiö		
	Kirjanpito- arvo	Sitoutunut pääoma	Käypä arvo *)	Kirjanpito- arvo	Sitoutunut pääoma	Käypä arvo *)
Maa- ja vesialueet ja rakennukset						
Omassa käytössä olevat	0,1	0,1		0,1	0,1	
Muut	–	–	–	–	–	–
Yhteensä	0,1	0,1	–	0,1	0,1	–
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet						
Omassa käytössä olevat	3,3	3,3	–	3,3	3,3	–
Muut	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Yhteensä	3,9	3,9	0,6	3,9	3,9	0,6

*) Muussa kuin omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista

Muussa kuin omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet 31.12.2002

Konserni	Pinta-ala	Sitoutunut pääoma	Netto- tuotto, %	Vajaakäyttö- aste, %
Kiinteistölaji		1)	2)	3)
Asunnot ja asuinkiinteistöt	350	0,6	2,7	0,0
Liike- ja toimistokiinteistöt	–	–	–	–
Teollisuuskiinteistöt	–	–	–	–
Maa-, vesi- ja metsäalueet	–	–	–	–
Keskeneräiset rakennukset	–	–	–	–
Muut kotimaiset kiinteistöt	–	–	–	–
Ulkomaiset kiinteistöt	–	–	–	–
Kiinteistöt yhteensä	350	0,6	2,7	0,0
Rahoitusleasingkiinteistöt	105 521	61,0	4,5	0,0
Yhteensä	105 871	61,6	4,5	0,0

Muussa kuin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin yhteensä sitoutunut pääoma tuotto-%n mukaan

Konserni	Tuotto-%	Sitoutunut pääoma 1)
	Negatiivinen	0,0
	0 - 3	0,6
	3 - 5	46,0
	5 - 7	15,0
	yli 7	0,0
	Yhteensä	61,6

1) Sitoutunut pääoma on kirjanpidon poistamaton hankintameno lisättyä osakkeisiin kohdistuvalla yhtiölainausuudella ja/tai omistussuuden osoittamalla osuudella yhtiön lainoista.

2) Nettotuotto-% on tuottojen ja kulujen erotus suhteutettuna sitoutuneeseen pääomaan.

Tuotto-% on laskettu Sampo Pankin kiinteistömistuksiin sitoutuneelle pääomalle kiinteistökohtaisesti.

3) Vajaakäyttöaste on vapaiden tilojen suhde koko vuokrattavissa olevaan huoneistoalaan.

Vapaat tilat ovat ne vuokrattavissa olevat tilat, joista ei tilinpäätöshetkellä saada vuokratuottoja sopimusten perusteella.

20 Hallussa olevien omien ja emoyrityksen osakkeiden lukumäärä, yhteenlaskettu nimellisarvo ja hankintameno osakelajeittain

Sampo Pankki Oyj:n hallussa ei ole sen omia eikä emoyhtiön osakkeita.

21 Muut varat tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Maksujenvälityssaamiset	0,2	28,4	0,2	28,4
Takaussaamiset	5,8	10,4	5,8	10,4
Johdannaissopimukset	239,2	93,7	239,2	93,7
Muut	172,6	162,3	161,1	144,5
Yhteensä	417,7	294,9	406,2	277,1

22 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Siirtyvät korot	98,2	185,5	99,2	184,1
Muut	62,5	64,8	55,3	53,7
Yhteensä	160,7	250,3	154,5	237,9

23 Velkojen nimellisarvon ja kirjanpitoarvon erotus tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Nimellisarvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotus				
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	–	–	–	–
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	–	–	–	–
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	88,6	79,6	88,6	79,6
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,4	0,2	0,4	0,2
Yhteensä	89,0	79,8	89,0	79,7
Kirjanpitoarvon ja sitä alemman nimellisarvon erotus				
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	–	–	–	–
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	–	–	–	–
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1,8	2,9	1,8	2,9
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	1,8	2,9	1,8	2,9

24 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Kirjanpitoarvo tilikauden päättyessä				
Sijoitustodistukset	2 167,8	883,1	2 167,8	885,1
Joukkovelkakirjalainat	2 027,0	2 993,3	2 014,9	2 981,1
Muut	–	–	–	–
Yhteensä	4 194,8	3 876,4	4 182,7	3 866,1

25 Muut velat tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Maksujenvälitys	250,8	397,7	250,8	397,7
Johdannaissohimukset	275,8	89,2	275,8	89,2
Muut	133,2	110,3	125,5	106,2
Yhteensä	659,9	597,2	652,1	593,1

26 Siirtovelat ja saadut ennakot tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Siirtyvät korot	170,0	214,6	169,2	214,5
Muut	63,4	254,8	49,8	233,7
Yhteensä	233,4	469,4	219,0	448,2

27 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla ja joiden kirjanpitoarvo ylittää 10 prosenttia kaikkien tällaisten velkojen määrästä, tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Velat, joiden kirjanpitoarvo yli 10 % veloista, joilla on huonompi etuoikeus	281,8	413,2	281,8	413,2
Muut velat, joilla on huonompi etuoikeus	21,8	68,3	21,8	68,3
Yhteensä	303,5	481,5	303,5	481,5
josta ikuiset lainat	100,1	119,1	100,1	119,1
Konserniyrityksille suunnatut lainat	–	–	–	–
Osakkuusyrityksille suunnatut lainat	–	–	–	–

Liikkeeseenlaskija		Velan määrä		Valuutta	Korko	Eräpäivä
		milj euroa				
		2002	2001			
Sampo Pankki Oyj	1)	32,0		EUR	3,74	21.12.2011
Sampo Pankki Oyj	2)	149,6		EUR	3,63	14.6.2007
Sampo Pankki Oyj		–	67,3	FIM	8,50	29.3.2008
Sampo Pankki Oyj		–	113,3	USD	2,15	23.6.2007
Sampo Pankki Oyj	3)	100,1	119,1	USD	2,60	lkuinen laina
Leonia Corporate Bank Oyj		–	113,5	USD	5,13	7.10.2002
Yhteensä		281,8	413,2			

1) Voidaan maksaa takaisin koronmaksun yhteydessä joulukuussa 2006

2) Maksu eräpäivänä

3) Voidaan maksaa takaisin joka koronmaksun yhteydessä

28 Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana

Milj. euroa						
Konserni	Osake-	Sidotut	Muut	Pääoma-	Kertyneet	Yhteensä
	pääoma	rahastot	rahastot	lainat	voittovarot	
Kirjanpitoarvo 31.12.2001	106,0	271,2	29,1	10,1	490,2	906,6
Osingonjako					-95,0	-95,0
Tilikauden voitto					132,9	132,9
Kirjanpitoarvo 31.12.2002	106,0	271,2	29,1	10,1	528,0	944,4
Emoyhtiö						
	Osake-	Vara-	Muut	Pääoma-	Kertyneet	Yhteensä
	pääoma	rahasto	rahastot	lainat	voittovarot	
Kirjanpitoarvo 31.12.2001	106,0	261,7	29,1	10,1	402,9	809,9
Osingonjako					-95,0	-95,0
Tilikauden voitto					135,9	135,9
Kirjanpitoarvo 31.12.2002	106,0	261,7	29,1	10,1	443,8	850,7

29 Osakepääoma osakelajeittain sekä osakelajeja koskevat yhtiöjärjestyksen määräykset

Sampo Pankki Oyj

Sampo Pankki Oyj:n osakepääoma on 106 000 000,00 euroa.

Osakkeiden lukumäärä on 106 000 kappaletta ja kullakin osakkeella on yksi ääni.

30 Vapaaseen omaan pääomaan sisältyvät jakokelvottomat erät tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Aktivoidut perustamismenot		–	–	–
Varauksista omaan pääomaan siirretty määrä	55,5	56,0	–	–
Yhteensä	55,5	56,0	–	–

31 Tiedot tilikauden aikana päätetyistä osakeanneista sekä optio-oikeuksien ja vaihtovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskusta

Sampo Pankilla ei ole tilikauden aikana ollut osakeanteja eikä se ole laskenut liikkeeseen optio-oikeuksia eikä vaihtovelkakirjalainoja. Pankilla ei ole voimassaolevia yhtiökokouksen uusmerkintää, optio-oikeuksien antamista tai vaihtovelkakirjalainan ottamista koskevia valtuuksia.

32 Osakkeiden omistuksen jakautuminen ja suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2002

Sampo Oyj omistaa Sampo Pankki Oyj:n koko osakekannan.

33 Pääomalainat 31.12.2002

Milj. euroa	Konserni	Emoyhtiö
Pääomalaina, laskettu liikkeeseen maaliskuussa 1998	10,1	10,1

Tilikauden lopussa oli liikkeessä 10 milj. euroa Sampo Pankin vuonna 1998 liikkeeseen laskemasta yhteensä 94 milj. euron pääomalainamuotoisesta debentuurilainasta, sen jälkeen kun Leonia Corporate Bank, joka oli merkinnyt lainasta 84 milj. euroa, sulautui 31.12.2000 Sampo Pankkiin. Lainan korko on 5 vuotta 12 kuukauden Euribor + 1 % ja sen jälkeen 12 kuukauden Euribor + 2,25 %. Lainalle voidaan maksaa korkoa vain jakokelpoisista varoista. Korko maksetaan vuosittain jälkikäteen. Laina on eräpäivätön ja voidaan maksaa takaisin Rahoitustarkastuksen luvalla 5 vuoden kuluttua liikkeeseenlaskupäivästä. Laina lasketaan mukaan pankin ensisijaiseen omaan pääomaan.

34 Saamisten ja velkojen maturiteettijakauma tase-erittäin tilikauden päättyessä jäljellä olevan juoksuajan mukaan

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Saamiset				
Alle 3 kuukautta	4 696,7	3 590,2	5 091,4	3 991,1
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	326,0	501,0	326,0	501,0
Saamiset luottolaitoksilta	2 058,2	1 494,6	2 760,2	2 122,3
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 421,9	1 259,4	1 098,2	1 032,7
Saamistodistukset	890,6	335,1	907,1	335,1
3 - 12 kuukautta	1 612,9	1 615,1	1 482,9	1 618,4
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	58,0	133,3	58,0	133,3
Saamiset luottolaitoksilta	91,0	287,4	235,7	451,4
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 290,6	1 152,9	1 015,9	992,3
Saamistodistukset	173,3	41,4	173,3	41,4

1 - 5 vuotta	3 939,9	4 795,1	4 000,0	4 696,7
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	66,7	1 126,2	66,7	1 126,2
Saamiset luottolaitoksilta	356,8	189,2	356,8	189,2
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 412,3	3 295,6	3 472,1	3 180,8
Saamistodistukset	104,0	184,2	104,3	200,6
Yli 5 vuotta	4 650,2	4 586,9	4 625,8	4 571,2
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	551,5	668,0	551,5	668,0
Saamiset luottolaitoksilta	75,3	59,4	83,7	95,8
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 964,8	3 840,5	3 927,0	3 788,3
Saamistodistukset	58,7	19,0	63,7	19,3
Milj. euroa		Konserni		Emoyhtiö
		2002	2001	2002
				2001
Velat				
Alle 3 kuukautta	12 474,4	10 482,1	12 466,3	10 483,2
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	419,4	382,0	424,5	387,2
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	10 060,6	8 937,4	10 047,5	8 931,3
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 994,4	1 162,7	1 994,4	1 164,7
3 - 12 kuukautta	971,8	1 313,6	967,2	1 313,3
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	68,6	50,0	68,6	50,0
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	247,7	649,8	247,3	649,4
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	655,5	613,9	651,3	613,9
1 - 5 vuotta	1 645,5	2 448,4	1 635,0	2 433,5
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	–	–	–	–
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	147,2	649,4	144,5	646,6
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 498,4	1 799,0	1 490,5	1 786,8
Yli 5 vuotta	135,7	415,7	135,7	412,4
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	61,2	84,1	61,2	84,1
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	27,9	30,8	27,9	27,6
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	46,5	300,7	46,5	300,7

35 Omaisuus- ja velkaerien jakaantuminen kotimaan rahan (euro) ja ulkomaan rahan (muut valuutat) määräisiin eriin tilikauden päättyessä

Milj. euroa

Konserni	2002		2001	
	Euro	Muut valuutat	Euro	Muut valuutat
Vastaavaa				
Keskuspankkirahoitukseen				
oikeuttavat saamistodistukset	1 002,2	–	2 428,5	–
Saamiset luottolaitoksilta	1 322,1	1 259,2	586,1	1 444,6
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	9 792,9	296,7	9 203,1	345,2
Saamistodistukset	1 169,5	57,1	496,4	83,3
Muu omaisuus	2 192,5	291,7	2 420,4	155,4
Yhteensä	15 479,1	1 904,8	15 134,2	2 028,6

Vastattavaa				
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	112,8	436,4	91,2	424,9
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	10 100,6	382,8	9 735,7	531,7
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3 426,1	768,6	2 495,3	1 381,1
Velat, joilla on huonompi etuoikeus				
kuin muilla veloilla	203,4	100,1	135,6	345,9
Muut velat	566,2	327,0	749,2	366,0
Yhteensä	14 409,2	2 015,0	13 206,9	3 049,6

Emoyhtiö	2002		2001	
	Euro	Muut valuutat	Euro	Muut valuutat
Vastaavaa				
Keskuspankkirahoitukseen				
oikeuttavat saamistodistukset	1 002,2	–	2 428,5	–
Saamiset luottolaitoksilta	2 171,7	1 264,7	1 430,8	1 427,8
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	9 222,0	291,2	8 648,4	345,5
Saamistodistukset	1 191,2	57,1	513,1	83,3
Muu omaisuus	1 757,6	291,7	1 961,7	155,4
Yhteensä	15 344,7	1 904,8	14 982,4	2 012,2

Vastattavaa				
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	118,0	436,4	96,4	424,9
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	10 084,4	382,8	9 723,2	531,7
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3 414,0	768,6	2 485,0	1 381,1
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin				
muilla veloilla	203,4	100,1	135,6	345,9
Muut velat	544,1	327,0	675,3	366,0
Yhteensä	14 363,9	2 015,0	13 115,6	3 049,6

36 Laskennalliset verovelat ja -saamiset tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Laskennalliset verovelat	23,4	23,1	12,8	12,4
Jaksotuserot	–	–	–	–
Tilinpäätössiirrot	23,4	23,1	12,8	12,4
Laskennalliset verosaamiset	24,0	23,6	23,4	23,1
Jaksotuserot	24,0	23,6	23,4	23,1
Yhdistelytoimenpiteistä	–	–	–	–
Tuloverot				
Varsinaisesta liiketoiminnasta	43,9	12,0	43,6	4,6
Satunnaisista eristä	–	–	–	–
Yhteensä	43,9	12,0	43,6	4,6

37 Velkojen vakuudeksi annettu omaisuus vakuuslajeittain ja velat, joiden vakuudeksi omaisuus on annettu ja muut omasta sekä konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Omaisuusvakuudet				
Pantit	1 092,8	2 189,6	1 089,6	2 186,3
Muut omaisuusvakuudet	–	–	–	–
Yhteensä	1 092,8	2 189,6	1 089,6	2 186,3
Konserniyhtiöiden puolesta annetut omaisuusvakuudet	31,0	53,9	31,0	53,9
Velat ja sitoumukset, joiden vakuudeksi omaisuuserät on annettu				
Taseen muut velat	19,7	19,7	19,7	19,7
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	496,3	596,2	496,3	596,2
Muut sitoumukset				
Suomen Pankin päivänsisäinen sekkitililimiitti	700,0	1 045,0	700,0	1 045,0
Muut	656,7	672,8	653,5	669,5
Konserniyhtiöiden velat ja sitoumukset	10,3	14,8	10,3	14,8
Omaisuus, joka on myyty sitovin takaisinostoehdoin				
Saamistodistukset	10,5	12,4	10,5	12,4

38 Eläkevastuut

Sampo Pankki Oyj:n ja sen konserniin kuuluvien yhtiöiden henkilöstön perus- ja lisäeläketurva on hoidettu vakuutuksilla.

39 Vuokravastuut tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Seuraavan vuoden vuokrat	13,4	10,8	20,2	17,1
Sitä seuraavien vuosien vuokrat yhteensä	83,7	100,3	89,4	107,3
Yhteensä	97,1	111,1	109,6	124,4

40 Taseen ulkopuoliset sitoumukset tilikauden päättyessä

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Takaukset ja pantit	1 923,3	2 240,7	2 201,3	2 578,3
konserniyhtiöiden puolesta	10,3	14,8	14,5	19,0
osakkuusyhtiöiden puolesta	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	–	–	–	–
Myönnetyt nostamattomat luotot ja käyttämättömät limiitit sekä sitovat luottolupaukset	2 298,9	2 024,4	2 109,7	1 870,1
konserniyhtiöille	0,3	–	333,6	301,7
osakkuusyhtiöille	1,0	–	1,0	–
Merkintäsitoumukset	–	–	–	–
Muut sitoumukset	1,2	0,0	9,9	61,8
konserniyhtiöille tai niiden puolesta	–	–	8,7	60,2
osakkuusyhtiöille tai niiden puolesta	–	0,0	1,2	1,6
Annetut sitoumukset yhteensä	4 223,4	4 265,1	4 320,9	4 510,2
konserniyhtiöille tai niiden puolesta	10,6	14,8	356,7	380,9
osakkuusyhtiöille tai niiden puolesta	1,0	0,0	2,2	1,6

41 Johdannaissopimukset tilikauden päättyessä

Milj. euroa	2002		2001	
	Kohde-etuuksien arvot		Kohde-etuuksien arvot	
	Suojaamis-	Muut	Suojaamis-	Muut
	tarkoituksessa		tarkoituksessa	
Korkojohdannaiset	tehdyt		tehdyt	
Terminisopimukset	–	333,1	–	441,0
Optiosopimukset				
Ostetut	–	3 240,4	–	1 845,3
Asetetut	–	12 178,5	–	3 993,1
Koronvaihtosopimukset	2 396,2	3 348,8	4 648,4	5 579,3
Yhteensä	2 396,2	19 100,9	4 648,4	11 858,8

Valuuttajohdannaiset

Terminisopimukset	–	8 644,1	–	6 719,7
Optiosopimukset				
Ostetut *)	52,1	46,2	143,8	807,8
Asetetut *)	52,1	21,8	143,8	1 023,0
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	1 038,1	266,6	1 916,6	326,5
Yhteensä	1 142,4	8 978,7	2 204,2	8 877,1

Osakejohdannaiset

Terminisopimukset	–	0,7	–	1,1
Optiosopimukset				
Ostetut *)	73,4	43,8	95,1	151,3
Asetetut *)	73,4	44,4	95,1	92,1
Muut osakejohdannaiset	73,4	–	95,1	–
Yhteensä	220,2	88,9	285,3	244,6
Johdannaissopimukset yhteensä	3 758,8	28 168,5	7 138,0	20 980,4

	Sopimusten luottovasta- arvot	Sopimusten riskipaino- tetut arvot	Sopimusten luottovasta- arvot	Sopimusten riskipaino- tetut arvot
Korkojohdannaiset sopimukset	177,7	41,0	247,0	55,6
Valuuttajohdannaiset sopimukset	353,8	101,7	360,8	110,5
Osakejohdannaiset sopimukset	11,6	2,7	23,2	7,2
Yhteensä	543,2	145,5	631,0	173,3

Milj. euroa

Emoyhtiö

	2002		2001	
	Kohde-etuuksien arvot		Kohde-etuuksien arvot	
	Suojaamis- tarkoituksessa	Muut	Suojaamis- tarkoituksessa	Muut
Korkojohdannaiset	tehdyt		tehdyt	
Terminisopimukset	–	333,1	–	441,0
Optiosopimukset				
Ostetut	–	3 240,4	–	1 845,3
Asetetut	–	12 178,5	–	3 993,1
Koronvaihtosopimukset	2 396,2	3 383,7	4 648,4	5 610,5
Yhteensä	2 396,2	19 135,8	4 648,4	11 890,0

Valuuttajohdannaiset

Terminisopimukset	–	8 644,1	–	6 752,7
Optiosopimukset				
Ostetut *)	52,1	46,2	143,8	807,8
Asetetut *)	52,1	21,8	143,8	1 023,0
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	1 038,1	266,6	1 916,6	326,5
Yhteensä	1 142,4	8 978,7	2 204,2	8 910,1

Osakejohdannaiset

Terminisopimukset	–	0,7	–	1,1
Optiosopimukset				
Ostetut *)	73,4	43,8	95,1	151,3
Asetetut *)	73,4	44,4	95,1	92,1
Muut osakejohdannaiset	73,4	–	95,1	–
Yhteensä	220,2	89,0	285,3	244,6
Johdannaisopimukset yhteensä	3 758,8	28 203,4	7 138,0	21 044,6

Milj. euroa	Sopimusten	Sopimusten	Sopimusten	Sopimusten
	luottovasta-	riskipaino-	luottovasta-	riskipaino-
	arvot	tetut arvot	arvot	tetut arvot
Korkojohdannaiset sopimukset	179,4	41,4	247,9	55,7
Valuuttajohdannaiset sopimukset	353,8	101,7	360,8	110,5
Osakejohdannaiset sopimukset	11,6	2,7	23,2	7,2
Yhteensä	544,9	145,8	631,9	173,4

*) Suojaamistarkoituksessa tehdyt optiot ovat optiorakenteita varainhankintaan liittyvissä sopimuksissa ja niitä suojaavissa johdannaisopimuksissa. Kohde-etuuksien arvo on tällöin ilmoitettu sekä kohdissa ostetut ja asetetut optiot että kohdassa koronvaihtosopimukset, koron- ja valuuttanvaihtosopimukset tai kohdassa muut osakejohdannaiset sopimukset. Johdannaisopimuksiin liittyville optiorakenteille ei ole erikseen laskettu luottovasta-arvoa, vaan optiorakenteen markkina-arvo sisältyy koko johdannaisopimuksen luottovasta-arvoon.

42 Muut annetut vastuusitoumukset ja vastuut

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Arvonlisäverovähennys AVL 33 § *)	8,8	6,0	–	–

*) Konserniyhtiöt ovat vähentäneet kiinteistöjen hankinnan yhteydessä arvonlisäveroa, jonka yhtiöt joutuvat AVL 33 §:n mukaisesti palauttamaan valtiolle, mikäli kiinteistö myydään tai se ostetaan muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön ennen kuin viisi vuotta on kulunut sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana rakentamispalvelu on valmistunut. Mahdollisesti palautettavan arvonlisäveron määrä tilinpäätösajankohtana.

43 Henkilöstön lukumäärä

Tilikautena keskimäärin	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Kokoaikainen henkilöstö	3 895	4 156	3 710	3 671
Osa-aikainen henkilöstö	166	176	141	142
Yhteensä	4 061	4 332	3 851	3 813

Henkilöstön jakautumat toimialoittain ja markkina-alueittain on esitetty liitetiedon 7 yhteydessä. Vuoden 2001 keskimäärä on marras-joulukuulta.

44 Toimi- ja valvontaelinten jäsenten saamat palkat ja palkkiot sekä heidän osalta syntyvät tai tehdyt eläkesitoumukset

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtajat	3,4	0,6	2,4	0,3
Yhteensä	3,4	0,6	2,4	0,3
josta taloudellisen tuloksen perusteella	0,4	0,0	0,4	–

Sampo Pankki Oyj:n johtokunnan jäsenten perus- ja lisäeläketurva on hoidettu vakuutuksilla.

45 Toimi- ja valvontaelinten jäsenten saamat luotot ja takaukset 31.12.2002

Milj. euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	Luotot yhteensä	Takaukset yhteensä	Luotot yhteensä	Takaukset yhteensä
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja	6,9	–	5,9	–
Tilintarkastajat	–	–	–	–
Yhteensä	6,9	–	5,9	–

Toimi- ja valvontaelinten jäseniltä peritty vuotuinen korko on vähintään saman suuruinen kuin tuloverolain 67§:ssä tarkoitettua työsuhdelainalta edellytetään. Myös muut lainaehdot vastaavat konsernissa vahvistettuja työsuhdelainan ehtoja.

46 Pysyviin vastaaviin kuuluvat osakkeet ja osuudet 31.12.2002

Yritys, kotipaikka, toimiala	Viite	Omistusosuus	Osakkeiden
		kaikista osakkeista %	yhteenlaskettu kirjanpitoarvo milj. euroa
Sampo Pankki Oyj:n tytäryhtiöt			
Kiinteistö Oy Kirkkonummen Prisma, Kirkkonummi, kiinteistöyhtiö	1	100	0,0
Kiinteistö Oy Salon Meriniitty Oy, Salo, kiinteistöyhtiö	1	100	2,1
Kiinteistö Oy Salon Örninkatu 15, Salo, kiinteistöyhtiö	1	100	11,6
MB Equity Partners Oy, Helsinki, pääomarahastojen hallinnointi	1	40	0,0
MB Mezzanine Fund Ky, Helsinki, välirahoitustoiminta	1	100	0,0
MB Mezzanine Fund II Ky, Helsinki, välirahoitustoiminta	1	60	21,7
Kiinteistömaailma Oy, Helsinki, asuntojen ja kiinteistöjen välitys	2	100	1,5
Sampo Kortti Oy, Helsinki, luottokorttitoiminta	1	100	22,2
Sampo Rahoitus Oy, Helsinki, rahoitusyhtiötoiminta	1	100	25,1
Suomen Asuntoluottopankki Oyj, Helsinki, kiinnitysluottotoiminta	1	100	6,1

Sampo Pankki Oyj:n omistusyhteisyritykset

Automatia Pankkiautomaatit Oy, Helsinki,			
elektroniset pankkipalvelut	2	33	5,1
MB Equity Fund Ky, Helsinki, pääomasijoitustoiminta	2	21	1,5
Primasoft Oy, Espoo, tietotekniset palvelut	2	20	0,2
Toimiraha Oy, Helsinki, elektroniset pankkipalvelut	2	33	2,1

1 Yhdistelty konsernitilinpäätökseen rivi riviltä

2 Yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä

Muut pysyviin vastaaviin kuuluvat osakkeet	Omistusosuus kaikista osakkeista %	Osakkeiden yhteen- laskettu kirjanpito- arvo	Oma pääoma	Tilikauden
			viimeksi voitto/tappio laaditun tilin- päätöksen mukaan 1)	viimeksi laaditun tilin- päätöksen mukaan 1)
Sampo Pankki Oyj:n omistamat osakkeet				
Eurocard Oy, Helsinki, luottokorttitoiminta	11	0,9	9,7	1,5
HEX Back Office and Custody Services Oy, Helsinki, arvopapereiden kauppa ja hallinnointi	5	0,4	5,3	-0,2
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva, Helsinki, vakuutustoiminta	10	1,0	153,6	0,4
Luottokunta Osuuskunta, Helsinki, luottokorttitoiminta	9	0,6	100,5	7,0
MB Equity Fund II Ky, Helsinki, pääomasijoitustoiminta	14	4,2	32,4	1,1
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo, Helsinki, vakuutustoiminta 2)	10	26,4	345,2	68,1
Muut yhtiöt, 44 kpl		0,2		

1) Tiedot perustuvat pääosin vuoden 2001 tilinpäätöstietoihin

2) Sampo-konserniin kuuluva yhtiö

47 Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Sampo Pankki Oyj tarjoaa seuraavia omaisuudenhoitopalveluja:

- Sopimusperusteinen varallisuudenhoito
- Omaisuuden säilytyspalvelut

Sampo-konsernissa omaisuudenhoitopalveluja tarjoavat omaisuudenhoito- ja rahastoyhtiöt.

48 Konserniin kuuluvia luottolaitoksia koskevat tiedot

Sampo Pankki Oyj kuuluu Sampo-konserniin, jonka emoyhtiö on Sampo Oyj.

Sampo Pankki Oyj:n kotipaikka on Helsinki.

Sampo Pankki Oyj:n konsernitilinpäätös on saatavissa Sammon Internetsivuilta <http://www.sampo.fi> ja kopia osoitteesta Unioninkatu 22, Helsinki, 00075 SAMPO, telefax 010 516 0051

49 Muilta konserniyrityksiltä saadut korkotuotot ja oman pääoman ehtoisten sijoitusten tuotot sekä niille suoritettut korkokulut tilikauden aikana

Milj. euroa		
Emoyhtiö	2002	2001
Saadut korkotuotot	32,2	5,3
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	18,8	3,9
Suoritettut korkokulut	-0,2	-0,1
Yhteensä	50,9	9,1

Konserniyhtiöinä käsitelty Sampo Pankki Oyj:n tytäryhtiöt.

Luvuissa ei ole huomioitu tuottoja ja kuluja tytäryhtiöiltä, joita ei ole konsolidoitu.

50 Saamiset muilta konserniyrityksiltä samoin kuin velat niille tilikauden päättyessä tase-erien mukaan eriteltyinä

Milj. euroa		
Emoyhtiö	2002	2001
Saamiset		
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	955,2	828,0
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	–	1,3
Saamistodistukset	21,7	16,6
Muut varat	0,1	0,5
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	8,9	7,2
Yhteensä	985,9	853,7
Velat		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	5,8	5,2
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	0,2	6,4
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	–	2,0
Muut velat	0,3	5,5
Siirtovelat ja saadut ennakot	0,4	0,6
Yhteensä	6,6	19,6

Konserniyhtiöinä käsitelty Sampo Pankki Oyj:n tytäryhtiöt.

Luvuissa ei ole huomioitu saamia ja velkoja tytäryhtiöiltä, joita ei ole konsolidoitu.

51 Tytär- ja osakkuusyrietykset

Konsernitulokseen yhdisteltyt tytär- ja osakkuusyrietykset, yhdistämismenettely sekä selvitykset omistuksista on esitetty liitetietojen kohdassa 46.

52 Muutokset konsernin rakenteessa vuoden 2002 aikana

Sampo Pankki Oyj:öön sulautuivat 31.12.2002 pankin kokonaan omistamat yhtiöt:

Sampo Venture Capital Oy (Sampo Mb Group Oy), Helsinki

Kiinteistö Oy Sumeliuksentori, Tampere

SAMPO PANKKI OYJ:N JOHTOKUNNAN EHDOTUS YHTIÖKOKOUKSELLE EMOYHTIÖN VOITTOVAROJEN KÄYTTÄMISESTÄ

Konsernin vapaa oma pääoma 31.12.2002 on konsernitaseen mukaan 557 149 582,53 euroa, josta 55 468 452,41 euroa on vapaaehtoisista varauksista omaan pääomaan siirrettyjä eriä.

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 472 899 828,09 euroa.

Ehdotamme, että osinkona jaetaan 110 000 000,00 euroa ja loppuosa jätetään voittovaroina vapaaseen omaan pääomaan.

Helsingissä 25. päivänä helmikuuta 2003

Mika Ihamuotila

Ilkka Hallavo

Jarmo Lankinen

Patrick Lapveteläinen

Maarit Näkyvä

Risto Tornivaara

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Sampo Pankki Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Sampo Pankki Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.2002. Johtokunnan ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty johtokunnan jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain ja luottolaitostoiminnasta annetun lain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitalinpäätöksineen voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää johtokunnan jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Johtokunnan esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 3. maaliskuuta 2003

Ernst & Young Oy

KHT-yhteisö

Tomi Englund

KHT

Kunto Pekkala

KHT

Pekka Räisänen

KHT

Sampo Pankki Oyj
Unioninkatu 22, 00075 SAMPO
Puhelin 010 515 15